

1270.

На основу члана 45 став 2 Закона о изградњи објеката („Службени лист ЦГ”, бр. 19/25, 92/25 и 160/25) Министарство просторног планирања, урбанизма и државне имовине, донијело је

**ПРАВИЛНИК
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ ВОЂЕЊА И
САДРЖИНИ ГРАЂЕВИНСКОГ ДНЕВНИКА И ГРАЂЕВИНСКЕ КЊИГЕ**

Члан 1

У Правилнику о начину вођења и садржини грађевинског дневника и грађевинске књиге („Службени лист ЦГ”, број 48/25) у члану 7 последије става 1 додају се два нова става који гласе:
„Одговорни инжењер грађења у грађевински дневник, поред података из става 1 овог члана уноси и податке и запажања која се односе на радове којима он руководи.

Уз податке из става 1 овог члана у грађевински дневник прилаже се и писана документација достављена од инвеститора, пројектанта и ревизора који врши стручни надзор и надлежног инспектора.”

Члан 2

Послије члана 8 додаје се нови члан који гласи:

„Члан 8а

Водећи надзорни инжењер, односно одговорни надзорни инжењер у грађевински дневник уноси податке, запажања и налоге који се односе на:

- 1) утврђивање усклађености ископчавања са ревидованим главним пројектом и одобравање почетка извођења радова на објекту;
- 2) оцјену усклађености прегледаних изведених радова са захтјевима из ревидованог главног пројекта, закона и посебних прописа;
- 3) одређивање спровођења контролних поступака и на друге податке који су у вези са спровођењем контролних поступака;
- 4) податке о резултатима контролних поступака са коментаром о усклађености тих резултата са резултатима који се очекују према ревидованом главном пројекту;
- 5) мјере које предузима у складу са прописом којим се уређује начин вршења стручног надзора, којима одобрава или забрањује наставак радова, односно одобрава или одређује начин отклањања утврђених неправилности;
- 6) пријем појединачних фаза грађења;
- 7) обавјештавање надлежног инспекцијског органа о почетку пријема одређене фазе грађења;
- 8) услове и поступак измјене ревидованог главног пројекта;
- 9) допунску техничку и другу документацију која је достављена извођачу радова;
- 10) рок и динамику извођења радова;
- 11) примједбе и запажања која су у грађевински дневник уписала лица, која врше упис у грађевински дневник;
- 12) обавјештавање надлежног грађевинског инспектора о грађењу објекта супротно ревидованом главном пројекту, закону, посебним прописима и правилима струке;
- 13) друге примједбе и запажања која сматра корисним за усмјеравање даљег процеса грађења.

Одговорни надзорни инжењер уноси и податке и запажања која се односе на радове над којима он врши стручни надзор.

На захтјев водећег надзорног инжењера, пројектант и ревидент у грађевински дневник уносе своја запажања, мишљења, изјаве или детаље.”

Члан 3

У члану 9 став 2 ријечи: „из става 3” замјењују се ријечима: „из става 1”.

Члан 4

Члан 10 мијења се и гласи:

„Упис података у грађевински дневник врши се ручно хемијском оловком.

Подаци уписани у грађевински дневник не бришу се, нити се исправљају.

Измјене и допуне података уписаних у грађевински дневник врше се искључиво као нови уписи уз обавезно навођење датума уписа.”

Члан 5

Послије члана 10 додају се три нова члана који гласе:

„Члан 10а

Грађевинска књига води се за градилиште у цјелини.

Изузетно од става 1 овога члана, грађевинска књига може посебно да се води и за појединачне фазе, односно техничке и/или функционалне цјелине које су саставни дио објекта у цјелини (мост, тунел, дионица пута, дјелови туристичког насеља и друго), односно за извођење појединих врста радова на: изради техничких и/или функционалних склопова ван мјеста уградње, уградњи опреме, радовима појединих извођача радова и друго, и/или за радове који захтијевају специфичну организацију грађења.

Члан 10б

Грађевинска књига се води као јединствена цјелина и свака страница листа се овјерава потписом руководиоца грађења и водећег надзорног инжењера и печатом извођача радова и стручног надзора.

Упис одговарајућих података у грађевинску књигу врши руководилац грађења.

Упис података у грађевинску књигу врши се ручно хемијском оловком, а исправка се врши повлачењем црте преко погрешно уписаних података, након чега се уносе исправљени подаци са потписом руководиоца грађења.

Члан 10в

У грађевинску књигу уносе се:

- 1) датум уношења података;
- 2) подаци о обиму радова по позицијама;
- 3) подаци о опису извршених радова са потребним скицама;
- 4) подаци о обрачунским скицама;
- 5) подаци о посебним и значајним детаљима у вези са извођењем радова;
- 6) подаци о измјенама пројекта (датум и име и презиме лица које је наложило измјене); и
- 7) подаци о другим околностима под којима се изводе радови, а од значаја су за сагледавање и контролу обрачуна обима и услова извођења радова.”

Члан 6

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Црне Горе”.

Број: 06-333/26-6571/3

Подгорица, 14. маја 2026. године

Министар,
Славен Радуновић, с.р.

1271.

Na osnovu člana 133 stav 2 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 51/17 i 34/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O IZNOSU NAKNADE LICU U SLUŽBI U VOJSCI CRNE
GORE UPUĆENOM NA USAVRŠAVANJE, OBUKU ILI VOJNU VJEŽBU**

Član 1

U Pravilniku o iznosu naknade licu u službi u Vojsci Crne Gore upućenom na usavršavanje, obuku ili vojnu vježbu („Službeni list CG”, br. 70/20, 41/22 i 24/26) član 4a mijenja se i glasi:

„Član 4a

„Licu u službi u Vojsci pripada naknada troškova prevoza prilikom odlaska i povratka sa usavršavanja iz inostranstva u visini stvarnih troškova prevoza.

Licu iz stava 1 ovog člana pripada i naknada troškova prevoza članova njegove uže porodice (bračni ili vanbračni supružnik i djeca rođena u braku, vanbračna, pastorčad i usvojena), ako usavršavanje u inostranstvu traje duže od šest mjeseci i ako je organizator usavršavanja obezbijedio besplatan smještaj članovima njegove uže porodice.”

Član 2

U članu 11 stav 1 riječi: „čl. 3 do 7” zamjenjuju se riječima: „čl. 3, 4, 5, 6 i 7”.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 12-040/26-3317/11

Podgorica, 15. maja 2026. godine

Ministar,
Dragan Krapović, s.r.

1272.

Na osnovu člana 207 stav 5 Zakona o Vojski Crne Gore („Službeni list CG”, br. 51/17 i 34/19),
Ministarstvo odbrane donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O UTVRĐIVANJU
OVLAŠĆENIH LICA VOJNE POLICIJE**

Član 1

U Pravilniku o utvrđivanju ovlašćenih lica vojne policije („Službeni list CG”, broj 70/20) u članu
3 stav 1 tačka 1 alineja 1 mijenja se i glasi:

„- savjetnik načelnika Generalštaba Vojske za bezbjednost,”.

Poslije alineje 1 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- načelnik Odjeljenja za obavještajne poslove,”.

Dosadašnje al. 2, 3 i 4 postaju al. 3, 4 i 5.

Stav 2 briše se.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 12-040/26-4008/8

Podgorica, 15. maja 2026. godine

Ministar,
Dragan Krapović, s.r.

1273.

Na osnovu člana 16 stav 7, člana 17 stav 9, člana 19 stav 9, člana 21 stav 11, člana 21a stav 5, člana 26 stav 4, član 27 stav 7, člana 29 stav 8 i člana 206 stav 6 Zakona o strancima („Službeni list CG”, br. 12/18, 3/19, 86/22, 77/24, 3/26 i 33/26), Ministarstvo vanjskih poslova donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENI I DOPUNAMA PRAVILNIKA O VIZAMA I VIZNIM OBRASCIMA

Član 1

U Pravilniku o vizama i viznim obrascima („Službeni list CG”, broj 122/20) u članu 1 poslije riječi: “bliži sadržaj vize,” dodaju se riječi: “obrazac odluke o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize”.

Član 2

Poslije člana 16 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 16a

Obrazac odluke o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize sadrži naročito: naziv i sjedište organa koji donosi odluku, broj odluke, mjesto i datum donošenja, pravni osnov za donošenje odluke, ime i prezime stranca, datum i mjesto rođenja i državljanstvo, vrstu zatražene vize, oznaku da je zahtjev za izdavanje vize odbijen, razloge odbijanja zahtjeva, podatke o sprovedenom ispitnom postupku, dodatne napomene, upustvo o pravnom lijeku, mjesto za potpis ovlašćenog službenog lica i službeni pečat, kao i mjesto za datum uručenja i potpis podnosioca zahtjeva.

Odluka o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize je dvojezična i uručuje se podnosiocu zahtjeva u pisanom obliku.”

Član 3

U članu 24 riječi: “br.1, 2 i 3” zamjenjuju se riječima: „br. 1, 1a, 2 i 3”.

Član 4

Poslije Obrasca 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika dodaje se novi obrazac koji glasi:

NAZIV DKP-A

EMBASSY/CONSULATE GENERAL

Broj/No: _____

Mjesto i datum/Place and date: _____

Na osnovu člana 27 stav 2 Zakona o strancima (“Službeni list CG”, br. 12/18, 3/19, 86/22, 77/24, 3/26 i 33/26), donosi se
Pursuant to Article 27, paragraph 2 of the Law on Foreigners of Montenegro (“Official Gazette of Montenegro”, Nos. 12/18, 3/19, 86/22, 77/24, 3/26 i 33/26) the following is being issued

**ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE VIZE
DECISION ON THE REFUSAL OF A VISA APPLICATION**

Gđa/G. _____

Ms/Mr

ambasada/generalni konzulat/drugo nadležno tijelo Crne Gore
Embassy/Consulate General/Other competent authority of Montenegro

je/jesu:

has/have:

- razmotrili vaš zahtjev za jednokratnu vizu C
examined your visa application for short-stay visa C
- razmotrili vaš zahtjev za vizu za duži boravak D
examined your visa application for long-stay visa D

I donjeli sljedeću odluku:

And made the following decision:

- viza je odbijena**
The visa has been refused

Shodno članu 27 stav 1 Zakona o strancima (“Službeni list CG”, 12/18, 3/19, 86/22, 77/24, 3/26 i 33/26), ta se odluka zasniva na sljedećim razlozima:

Pursuant to Article 27, paragraph 1 of the Law on Foreigners (“Official Gazette of Montenegro” No. 12/18, 3/19, 86/22, 77/24, 3/26 i 33/26), this decision is based on the following:

1. priložena je oštećena / falsifikovana / tuđa putna isprava
damaged/ false/another person travel document
2. niste priložili dokaze kojima opravdavate svrhu i uslove namjeravanog boravka
you did not provide evidence to justify the purpose and conditions of your intended stay
3. niste priložili dokaz da posjedujete dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori, za povratak u državu porijekla ili boravišta ili za tranzit u treću državu koja vas prihvata ili niste u mogućnosti da zakonito pribavite ova sredstva
you did not provide proof that you have sufficient funds to support yourself during your intended stay in Montenegro, for your return to your country of origin or residence, or for transit to a third country that will accept you, or you are unable to lawfully obtain such funds.
4. boravili ste u Crnoj Gori 90 dana, a nije proteklo 180 dana od dana prvog ulaska
you have already stayed in Montenegro for 90 days, and 180 days have not yet passed since the date of your first entry
5. zabranjen vam je ulazak i boravak u Crnoj Gori ili ste obuhvaćeni međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obavezuju Crnu Goru
you have been banned from entering and staying in Montenegro, or you are subject to international measures restricting entry that are mandatory for Montenegro
6. to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja Crne Gore
reasons of national security, internal security or public health of Montenegro
7. niste priložili dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju
you did not provide proof of travel health insurance
8. postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost priloženih dokaza i njihovog sadržaja, istinitost vaše izjave ili u vašu namjeru da ćete napustiti teritoriju Crne Gore prije isteka roka važenja zatražene vize
there is a justified suspicion regarding the authenticity of the documents you submitted and their content, the truthfulness of your statements, or your intention to leave the territory of Montenegro before the expiry of the issued visa.

Shodno članu 105, članu 111 i članu 112 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) zaključuje se da:

Pursuant to Article 105 of the Law on Administrative Procedure of Montenegro, as well as Articles 111 and 112 of the same Law, it is concluded that:

- stranka se izjasnila o rezultatima ispitnog postupka u zakonom propisanom roku (dokaz o izjašnjenju zaveden pod brojem _____, datum _____)
The party submitted a statement on the results of the examination procedure within the legally prescribed deadline;
- stranka se izjasnila o rezultatima ipitnog postupka ali nakon zakonom propisanog roka (dokaz o izjašnjenju zaveden pod brojem _____, datum _____)
The party submitted a statement on the results of the examination procedure, but after thev legally prescribed deadline;
- stranka se nije izjasnila o rezultatima ispitnog postupka
The party did not submit a statement on the results of the examination procedure

Dodatne napomene:
Additional remarks:

UPUSTVO O PRAVNOM LIJEKU LEGAL REMEDY

U skladu sa članom 27 stav 3 Zakona o strancima protiv odluke iz stava 2 istog člana, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove može se izjaviti žalba, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize, danom izvršnosti, odnosno pravosnažnosti odluke, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Žalba se predaje na crnogorskom jeziku i tom prilikom se naplaćuje taksa u skladu sa tar.br. 120 i tar.br.121 Zakonom o administrativnim taksama ("Službeni list CG", broj 18/19).

Pursuant to Article 27, paragraph 3 of the Law on Foreigners of Montenegro, an appeal may be lodged against the decision referred to in paragraph 2 of the same Article with the state authority competent for foreign affairs, through the diplomatic-consular mission, within eight days from the day of receipt of the decision.

In the case that the request for issuing a visa is refused, once the decision becomes final, the applicant shall be returned the documentation that was submitted with the application.

The appeal shall be submitted in the Montenegrin language, and a fee shall be charged in accordance with tariff number 120 and tariff number 121 of the Law on Administrative Fees of Montenegro ("Official Gazette of Montenegro", No. 18/19).

M.P.

L.S.

Potpis ovlašćenog službenog lica
Signature of the authorized official

Datum uručenja i potpis podnosioca zahtjeva
Date and signature of the visa applicant

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 9/2-0400/26-1656-3
Podgorica, 15. maja 2026. godine

Ministar,
mr **Ervin Ibrahimović**, s.r.

1274.

Na osnovu člana 90 stav 3 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora ("Službeni list CG", broj 82/24), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je

**P R A V I L N I K
O IZMJENI I DOPUNI PRAVILNIKA O METODOLOGIJI ZA PRORAČUN UŠTEDE EMISIJA
GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE***

Član 1

U Pravilniku o metodologiji za proračun uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte ("Službeni list CG", broj 32/26) u članu 6 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Smjernice za izračunavanje zaliha ugljenika u zemljištu za referentno i stvarno korišćenje zemljišta date se u Prilogu 8.”

Član 2

U članu 7 stav 1 mijenja se i glasi:

“Prilozi 1 do 8 čine sastavni dio ovog pravilnika.”

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore.“

*U ovaj pravilnik prenesene su:

- Direktiva 2018/2001/eu evropskog parlamenta i savjeta od 11. decembra 2018. godine, o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora, u dijelu koji se odnosi na energiju iz obnovljivih izvora u sektoru saobraćaja;
- Regulativa o upravljanju energetsom unijom i klimatskom akcijom, koja je izmijenjena uredbom (eu) 2018/1999 evropskog parlamenta i savjeta od 11. decembra 2018. godine, o upravljanju energetsom unijom i klimatskom akcijom, i o izmjeni i stavljanju van snage regulative (ez) br. 663/2009, ez br. 715/2009, direktiva 94/22/ez, 98/70/ez, 2009/31/ez, 2009/73/ez, 2010/31/eu, 2012/27/eu i 2013/30/eu evropskog parlamenta i saveta, kao i direktiva saveta 2009/119/ez i (eu) 2015/652 i o stavljanju van snage regulative (eu) br. 525/2013 evropskog parlamenta i savjeta, od 18. decembra 2018. godine u dijelu koji se tiče obnovljivih izvora energije u sektoru saobraćaja.
- Regulativa Komisije (EU) br. 1307/2014 od 8. decembra 2014. o definisanju kriterijuma i geografskog raspona travnatih područja sa visokom biodiverzitetom u svrhu člana 7b(3)(c) Direktive 98/70/EZ Evropskog parlamenta i Saveta u vezi sa kvalitetom benzina i dizel goriva i člana 17(3)(c) Direktive 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Saveta o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora.
- Direktive Komisije od 10. juna 2010. o smernicama za izračunavanje zaliha ugljenika u zemljištu u svrhu Aneksa V Direktive 2009/28/EZ (notificirano pod dokumentom C(2010) 3751) (2010/335/EU).

Broj: 062-011/26-1068/2

Podgorica, 13. maja 2026. godine

Ministar,
Damjan Ćulafić, s.r.

Smjernice za izračunavanje zaliha ugljenika u zemljištu za referentno i stvarno korišćenje zemljišta

UVOD

Ove smjernice utvrđuju pravila za izračunavanje zaliha ugljenika u zemljištu, kako za referentno korišćenje zemljišta (CS_R kako je definisano u tački 7 Priloga 1 ovog pravilnika), tako i za stvarno korišćenje zemljišta (CS_A , kako je definisano u tački 7 Priloga 1 ovog Pravilnika).

U tački 2 navedena su pravila kako bi se zalihe ugljenika u zemljištu dosljedno utvrđivale. Tačka 3 propisuje opšte pravilo za izračunavanje zaliha ugljenika, koje se sastoje od dvije komponente: organskog ugljenika u zemljištu i zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj vegetaciji.

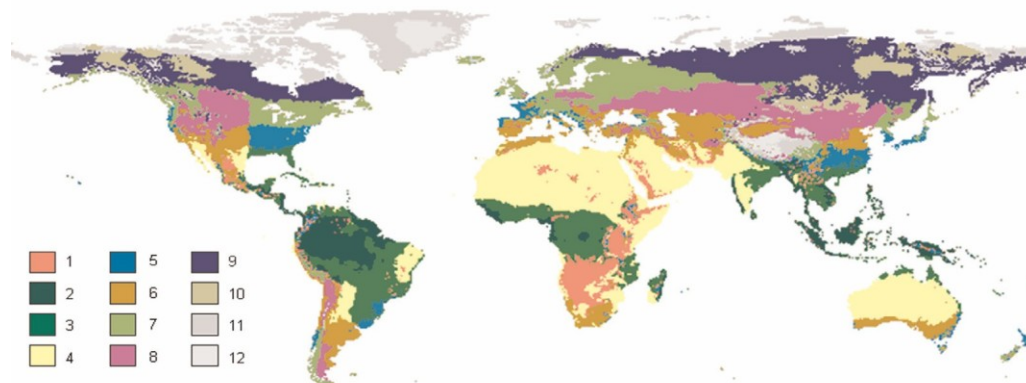
Tačka 4 propisuje detaljna pravila za određivanje zaliha organskog ugljenika u zemljištu. Za mineralna zemljišta predviđena je opcija praćenja metode koja omogućava korišćenje vrijednosti navedenih u smjernicama, dok je takođe predviđena opcija korišćenja alternativnih metoda. Za organska zemljišta opisane su metode, ali smjernice ne sadrže vrijednosti za određivanje zaliha organskog ugljenika u organskim zemljištima.

Tačka 5 propisuje detaljna pravila za zalihe ugljenika u vegetaciji, ali je relevantna samo u slučaju da se odluči da se ne koriste vrijednosti za zalihe ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj vegetaciji navedene u tački 8 smjernica (korišćenje vrijednosti iz tačke 8 nije obavezno i u određenim slučajevima one možda neće sadržati odgovarajuće vrijednosti).

Tačka 6 propisuje pravila za odabir odgovarajućih vrijednosti u slučaju da se odluči za korišćenje vrijednosti iz smjernica koje se odnose na organski ugljenik u mineralnim zemljištima (ove vrijednosti su navedene u tačkama 6 i 7). Ti slojevi podataka su detaljni slojevi na kojima se zasnivaju slike 1 i 2 u nastavku.

Tačka 8 navodi vrijednosti za zalihe ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj vegetaciji i povezane parametre. Tačke 7 i 8 navode vrijednosti za četiri različite kategorije korišćenja zemljišta: usjeve (oranice), višegodišnje zasade, travnjake i šumsko zemljište.

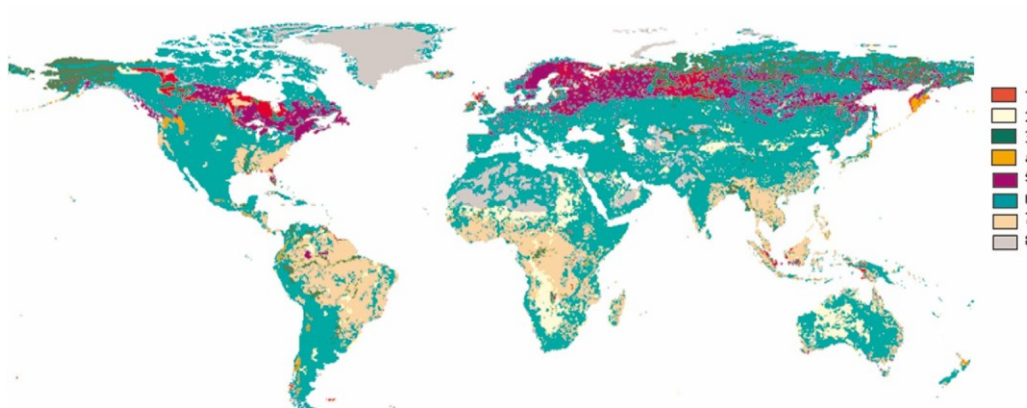
Slika 1 Klimatski regioni

Legenda: 1 = tropski, planinski; 2 = tropski, vlažni; 3 = tropski, umjereno vlažni; 4 = tropski, suvi; 5 = topli umjereni, vlažni; 6 = topli umjereni, suvi; 7 = hladni umjereni, vlažni; 8 = hladni umjereni, suvi; 9 = borealni, vlažni; 10 = borealni, suvi; 11 = polarni, vlažni; 12 = polarni, suvi.

Slika 2

Geografska distribucija tipova zemljišta

Legenda: 1 = organska; 2 = pjeskovita zemljišta; 3 = močvarna zemljišta; 4 = vulkanska zemljišta; 5 = podzoli (spodična zemljišta); 6 = glinovita zemljišta visoke aktivnosti; 7 = glinovita zemljišta niske aktivnosti; 8 = ostala područja.

2. DOSLJEDNO PRIKAZIVANJE ZALIHA UGLJENIKA U ZEMLJIŠTU

Za određivanje zaliha ugljenika po jedinici površine povezanih sa CS_R i CS_A primjenjuju se sljedeća pravila:

- (1) područje za koje se izračunavaju zalihe ugljenika u zemljištu mora na cijeloj površini imati slične:
 - (a) biofizičke uslove u pogledu klime i tipa zemljišta;
 - (b) istoriju upravljanja u pogledu obrade zemljišta;
 - (c) istoriju unosa u pogledu unosa ugljenika u zemljište.
- (2) zaliha ugljenika stvarnog korišćenja zemljišta, CS_A , uzima se kao:
 - (a) u slučaju gubitka zaliha ugljenika: procijenjena ravnotežna zaliha ugljenika koju će zemljište dostići u svom novom načinu korišćenja;
 - (b) u slučaju akumulacije zaliha ugljenika: procijenjena zaliha ugljenika nakon 20 godina ili kada usjev dostigne zrelost, zavisno od toga što nastupi ranije.

3. IZRAČUNAVANJE ZALIHA UGLJENIKA

Za izračunavanje CS_R i CS_A primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$CS_i = (SOC + C_{VEG}) \times A$$

gdje je:

CS_i = zaliha ugljenika po jedinici površine povezana sa korišćenjem zemljišta S_i (mjerena kao masa ugljenika po jedinici površine, uključujući i zemljište i vegetaciju);

SOC = organski ugljenik u zemljištu (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunat u skladu sa tačkom 4;

C_{VEG} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj vegetaciji (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5 ili odabrana iz odgovarajućih vrijednosti u tački 8;

A = faktor skaliranja na dotičnu površinu (mjerena kao hektari po jedinici površine).

ZALIHA ORGANSKOG UGLJENIKA U ZEMLJIŠTU

4.1. Mineralna zemljišta

Za izračunavanje SOC može se koristiti sljedeće pravilo:

$$SOC = SOC_{ST} \times F_{LU} \times F_{MG} \times F_I$$

gdje je:

SOC = organski ugljenik u zemljištu (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

SOC_{ST} = standardni organski ugljenik u površinskom sloju zemljišta od 0-30 centimetara (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

F_{LU} = faktor korišćenja zemljišta koji odražava razliku u organskom ugljeniku u zemljištu povezanu sa tipom korišćenja zemljišta u poređenju sa standardnim organskim ugljenikom u zemljištu;

F_{MG} = faktor upravljanja koji odražava razliku u organskom ugljeniku u zemljištu povezanu sa glavnom praksom upravljanja u poređenju sa standardnim organskim ugljenikom u zemljištu;

F_I = faktor unosa koji odražava razliku u organskom ugljeniku u zemljištu povezanu sa različitim nivoima unosa ugljenika u zemljište u poređenju sa standardnim organskim ugljenikom u zemljištu.

Za SOC_{ST} primjenjuju se odgovarajuće vrijednosti predstavljene u tački 6.

Za F_{LU} , F_{MG} i F_I primjenjuju se odgovarajuće vrijednosti predstavljene u tački 7.

Kao alternativa korišćenju gornjeg pravila, za određivanje SOC mogu se koristiti druge odgovarajuće metode, uključujući mjerenja. U mjeri u kojoj se takve metode ne zasnivaju na mjerenjima, one moraju uzeti u obzir klimu, tip zemljišta, zemljišni pokrivač, upravljanje zemljištem i unose.

4.2. Organska zemljišta (histosoli)

Za određivanje SOC koriste se odgovarajuće metode. Takve metode moraju uzeti u obzir ukupnu dubinu sloja organskog zemljišta, kao i klimu, zemljišni pokrivač, upravljanje zemljištem i unos. Takve metode mogu uključivati mjerenja.

Tamo gdje se radi o zalihama ugljenika na koje utiče drenaža zemljišta, gubici ugljenika nakon drenaže moraju se uzeti u obzir odgovarajućim metodama, koje se mogu zasnivati na godišnjim gubicima ugljenika nakon drenaže.

5. ZALIHA UGLJENIKA U NADZEMNOJ I PODZEMNOJ VEGETACIJI

Osim ako se ne koristi vrijednost za C_{VEG} navedena u tački 8, za izračunavanje C_{VEG} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{VEG} = C_{BM} + C_{DOM}$$

gdje je:

C_{VEG} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj vegetaciji (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

C_{BM} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.1;

C_{DOM} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj mrtvoj organskoj materiji (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.2.

Za C_{DOM} se može koristiti vrijednost 0, osim u slučaju šumskog zemljišta — isključujući šumske plantaže — koje ima više od 30% pokrovnosti krošnji.

5.1. Živa biomasa

Za izračunavanje C_{BM} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{BM} = C_{AGB} + C_{BGB}$$

gdje je:

C_{BM} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

C_{AGB} = zaliha ugljenika u nadzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.1.1;

C_{BGB} = zaliha ugljenika u podzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.1.2.

5.1.1. Nadzemna živa biomasa

Za izračunavanje C_{AGB} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{AGB} = B_{AGB} \times CF_B$$

gdje je:

C_{AGB} = zaliha ugljenika u nadzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

B_{AGB} = težina nadzemne žive biomase (mjerena kao masa suve materije po hektaru);

CF_B = udio ugljenika u suvoj materiji žive biomase (mjeren kao masa ugljenika po masi suve materije).

Za oranice, višegodišnje zasade i šumske plantaže, vrijednost za B_{AGB} je prosječna težina nadzemne žive biomase tokom proizvodnog ciklusa.

Za CF_B se može koristiti vrijednost 0,47.

5.1.2. Podzemna živa biomasa

Za izračunavanje C_{BGB} koristi se jedno od sljedeća dva pravila:

$$(1) C_{BGB} = B_{BGB} \times CF_B$$

gdje je:

C_{BGB} = zaliha ugljenika u podzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

B_{BGB} = težina podzemne žive biomase (mjerena kao masa suve materije po hektaru);

CF_B = udio ugljenika u suvoj materiji žive biomase (mjeren kao masa ugljenika po masi suve materije).

Za oranice, višegodišnje zasade i šumske plantaže, vrijednost za B_{BGB} je prosječna težina podzemne žive biomase tokom proizvodnog ciklusa.

Za CF_B se može koristiti vrijednost 0,47.

$$(2) C_{BGB} = C_{AGB} \times R$$

gdje je:

C_{BGB} = zaliha ugljenika u podzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru)

C_{AGB} = zaliha ugljenika u nadzemnoj živoj biomasi (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

R = odnos podzemne zalihe ugljenika u živoj biomasi prema nadzemnoj zalihi ugljenika u živoj biomasi.

Mogu se koristiti odgovarajuće vrijednosti za R navedene u tački 8.

5.2. Mrtva organska materija

Za izračunavanje C_{DOM} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{DOM} = C_{DW} + C_{LI}$$

gdje je:

C_{DOM} = zaliha ugljenika u nadzemnoj i podzemnoj mrtvoj organskoj materiji (mjerena kao masa ugljenika po hektaru)

C_{DW} = zaliha ugljenika u bazenu mrtvog drveta (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.2.1;

C_{LI} = zaliha ugljenika u prostirci (mjerena kao masa ugljenika po hektaru), izračunata u skladu sa tačkom 5.2.2.

5.2.1. Zaliha ugljenika u bazenu mrtvog drveta

Za izračunavanje C_{DW} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{DW} = DOM_{DW} \times CF_{DW}$$

gdje je

CF_{DW} = udio ugljenika u suvoj materiji mrtvog drveta (mjerena kao masa ugljenika po hektaru);

DOM_{DW} = masa mrtvog drveta (izražena kao masa suve materije po hektaru);

CF_{DW} = udio ugljenika u suvoj materiji mrtvog drveta (izražen kao masa ugljenika po masi suve materije)

Za CF_{DW} može se koristiti vrijednost 0,5.

5.2.2. Zaliha ugljenika u prostirci

Za izračunavanje C_{LI} primjenjuje se sljedeće pravilo:

$$C_{LI} = DOM_{LI} \times CF_{LI}$$

C_{LI} = zaliha ugljenika u stelji (izražena kao masa ugljenika po hektaru)

DOM_{LI} = masa stelje (izražena kao masa suve materije po hektaru)

CF_{LI} = udio ugljenika u suvoj materiji stelje (izražen kao masa ugljenika po masi suve materije)

Za CF_{LI} može se koristiti vrijednost 0,4.

. STANDARDNE ZALIHE UGLJENIKA U MINERALNIM ZEMLJIŠTIMA

Vrijednost za SOC_{ST} bira se iz Tabele 1, na osnovu odgovarajućeg klimatskog regiona i tipa zemljišta dotičnog područja, kako je navedeno u tačkama 6.1 i 6.2.

Tabela 1:

SOC_{ST} , standardni organski ugljenik u površinskom sloju zemljišta od 0-30 cm

Klimatski region	(tone ugljenika po hektaru)					
	Tip zemljišta					
	Tla sa visokom aktivnošću gline	Tla sa niskom aktivnošću gline	Pjeskovita tla	Spodična tla	Vulkaniska tla	Močvarna tla
Borealni	68	—	10	117	20	146
Hladni umjereni, suvi	50	33	34	—	20	87
Hladni umjereni, vlažni	95	85	71	115	130	87
Topli umjereni, suvi	38	24	19	—	70	88
Topli umjereni, vlažni	88	63	34	—	80	88
Tropski, suvi	38	35	31	—	50	86
Tropski, vlažni	65	47	39	—	70	86
Tropski, kišni	44	60	66	—	130	86
Tropski, planinski	88	63	34	—	80	86

6.1. Klimatski region

Odgovarajući klimatski region za izbor odgovarajuće vrijednosti za SOC_{ST} treba da se odredi na osnovu slojeva podataka o klimatskim regionima, putem informacione platforme relevantne za ugovorne strane Energetske zajednice.

6.2. Tip tla

Odgovarajući tip tla treba da se odredi prema slici 3. Slojevi podataka o tipu tla, dostupni putem informacione platforme relevantne za ugovorne strane Energetske zajednice, mogu se koristiti kao smjernice za određivanje odgovarajućeg tipa tla.

6.1. Climate region

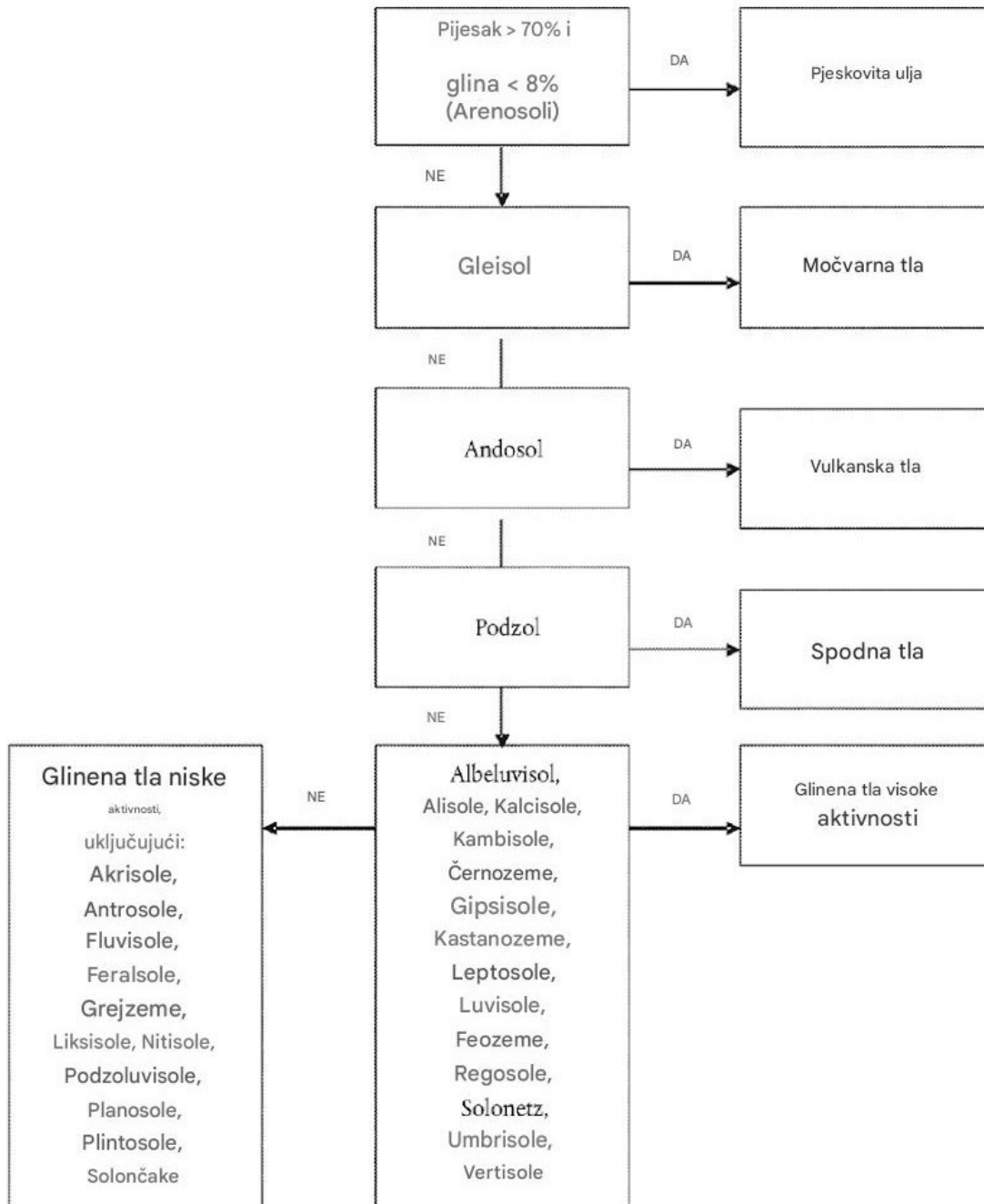
The appropriate climate region for the selection of the appropriate value for SOC_{ST} shall be determined from the climate region data layers through the informational platform relevant for the Energy Community Contracting Parties.

6.2. Soil type

The appropriate soil type shall be determined according to figure 3. The soil type data layers available through the informational platform relevant for the Energy Community Contracting Parties may be used as guidance to determine the appropriate soil type.

Slika 3

Klasifikacija tipova zemljišta

7. FAKTORI KOJI ODRAŽAVAJU RAZLIKU U ORGANSKOM UGLJENIKU U ZEMLJIŠTU U ODNOSU NA STANDARDNI

Odgovarajuće vrijednosti za F_{LU} , F_{MG} and F_I treba izabrati iz tabela u ovoj tački. Za izračunavanje CS_R odgovarajući faktori upravljanja i ulazni faktori su oni koji su primenjeni u januaru 2008. Za izračunavanje

CS_A odgovarajući faktori upravljanja i ulazni faktori su oni koji se primenjuju i koji će dovesti do dotične ravnotežne zalihe ugljenika.

7.1. Obradivo zemljište

Tabla 2

Faktori za obradivo zemljište

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
Umereno/borealno, suvo	Gajeno	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	0.8	1	0.95
			Sreadnje	0.8	1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.8	1	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.8	1	1.04
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	0.8	1.02	0.95
			Sreadnje	0.8	1.02	1
			Visoko sa stajnjakom	0.8	1.02	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.8	1.02	1.04
		Bez obrade tla	Nisko	0.8	1.1	0.95
			Sreadnje	0.8	1.1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.8	1.1	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.8	1.1	1.04
Umereno/Borealno, vlažno/mokro	Gajeno	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	0.69	1	0.92
			Sreadnje	0.69	1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.69	1	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.69	1	1.11
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	0.69	1.08	0.92
			Sreadnje	0.69	1.08	1
			Visoko sa stajnjakom	0.69	1.08	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.69	1.08	1.11
		Bez obrade tla	Nisko	0.69	1.15	0.92
			Sreadnje	0.69	1.15	1
			Visoko sa stajnjakom	0.69	1.15	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.69	1.15	1.11

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
Tropsko, suvo	Gajeno	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	0.58	1	0.95
			Sreadnje	0.58	1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.58	1	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.58	1	1.04
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	0.58	1.09	0.95
			Sreadnje	0.58	1.09	1
			Visoko sa stajnjakom	0.58	1.09	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.58	1.09	1.04
		Bez obrade tla	Nisko	0.58	1.17	0.95
			Sreadnje	0.58	1.17	1
			Visoko sa stajnjakom	0.58	1.17	1.37
			Visoko bez stajnjaka	0.58	1.17	1.04
Tropsko, vlažno/mokro	Gajeno	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	0.48	1	0.92
			Sreadnje	0.48	1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.48	1	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.48	1	1.11
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	0.48	1.15	0.92
			Sreadnje	0.48	1.15	1
			Visoko sa stajnjakom	0.48	1.15	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.48	1.15	1.11
		Bez obrade tla	Nisko	0.48	1.22	0.92
			Sreadnje	0.48	1.22	1
			Visoko sa stajnjakom	0.48	1.22	1.44
			Visoko bez stajnjaka	0.48	1.22	1.11
Tropsko Planinsko	Gajeno	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	0.64	1	0.94
			Sreadnje	0.64	1	1
			Visoko sa stajnjakom	0.64	1	1.41
			Visoko bez stajnjaka	0.64	1	1.08
			Nisko	0.64	1.09	0.94

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
		Smanjena obrada zemljišta	Srednje	0.64	1.09	1
			Visoko sa stajnjakom	0.64	1.09	1.41
			Visoko bez stajnjaka	0.64	1.09	1.08
		Bez obrade tla	Nisko	0.64	1.16	0.94
			Srednje	0.64	1.16	1
			Visoko sa stajnjakom	0.64	1.16	1.41
			Visoko bez stajnjaka	0.64	1.16	1.08

Tabela 3 daje smjernice za izbor odgovarajućih vrijednosti iz tabela 2 i 4.

Tabla 3

Smjernice za upravljanje i unos za obradivo zemljište i višegodišnje usjeve

Upravljanje/ Unos	Smjernice
Potpuna obrada zemljišta	Značajno narušavanje tla uz potpunu inverziju i/ili česte (tokom godine) operacije obrade tla. U vrijeme sjetve, mala površina (npr. < 30 %) je prekrivena biljnim ostacima.
Smanjena obrada zemljišta	Primarna i/ili sekundarna obrada tla, ali sa smanjenim narušavanjem tla (obično plitka i bez potpune inverzije tla) i obično ostavlja površinu sa > 30 % pokrivenosti biljnim ostacima u vrijeme sjetve.
Bez obrade tla	Direktna sjetva bez primarne obrade tla, sa samo minimalnim narušavanjem tla u zoni sjetve. Herbicidi se obično koriste za kontrolu korova.
Nisko	Nizak povrat ostataka javlja se kada se ostaci uklanjaju (sakupljanjem ili spaljivanjem), pri čestom ostavljanju tla neobrađenim, proizvodnji kultura koje daju malo ostataka (npr. povrće, duvan, pamuk), bez mineralne gnojidbe ili bez kultura koje fiksiraju azot.
Srednje	Tipično za godišnje usjeve sa žitaricama gdje se svi biljni ostaci vraćaju na polje. Ako se ostaci uklone, dodaje se dodatna organska materija (npr. stajnjak). Takođe zahtijeva mineralnu gnojidbu ili rotaciju sa kulturama koje fiksiraju azot.
Visoko sa stajnjakom	Predstavlja značajno veći unos ugljenika u odnosu na sisteme sa srednjim unosom ugljenika zbog dodatne prakse redovnog dodavanja stajnjaka.

Visoko bez stajnjaka	Predstavlja značajno veći unos biljnih ostataka u odnosu na sisteme sa srednjim unosom ugljenika zbog dodatnih praksi, kao što su proizvodnja kultura koje daju mnogo ostataka, korišćenje zelenih gnojiva, pokrovnih usjeva, poboljšanih vegetacijskih ugarâ, navodnjavanje, česta upotreba višegodišnjih trava u rotaciji sa jednogodišnjim kulturama, ali bez primjene stajnjaka.
----------------------	--

7.2. Višegodišnja kultura

Tabla 4

Faktori za višegodišnje usjeve, odnosno usjeve čije se stablo obično ne bere godišnje, kao što su kratkoročno šipražje i uljane palme

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
Umjereno/borealno, suvo	Višegodišnja kultura	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	1	1	0.95
			Srednje	1	1	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1	1.37
			Visoko bez stajnjaka	1	1	1.04
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	1	1.02	0.95
			Srednje	1	1.02	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.02	1.37
			Visoko bez stajnjaka	1	1.02	1.04
		Bez obrade tla	Nisko	1	1.1	0.95
			Srednje	1	1.1	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.1	1.37
			Visoko bez stajnjaka	1	1.1	1.04
Umjereno/Borealno, vlažno/mokro	Višegodišnja kultura	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	1	1	0.92
			Srednje	1	1	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1	1.44
			Visoko bez stajnjaka	1	1	1.11
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	1	1.08	0.92
			Srednje	1	1.08	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.08	1.44

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I	
			Visoko bez stajnjaka	1	1.08	1.11	
			Bez obrade tla	Nisko	1	1.15	0.92
				Sreadnje	1	1.15	1
				Visoko sa stajnjakom	1	1.15	1.44
				Visoko bez stajnjaka	1	1.15	1.11
Tropsko, suvo	Višegodišnja kultura	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	1	1	0.95	
			Sreadnje	1	1	1	
			Visoko sa stajnjakom	1	1	1.37	
			Visoko bez stajnjaka	1	1	1.04	
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	1	1.09	0.95	
			Sreadnje	1	1.09	1	
			Visoko sa stajnjakom	1	1.09	1.37	
			Visoko bez stajnjaka	1	1.09	1.04	
		Bez obrade tla	Nisko	1	1.17	0.95	
			Sreadnje	1	1.17	1	
			Visoko sa stajnjakom	1	1.17	1.37	
			Visoko bez stajnjaka	1	1.17	1.04	
Tropsko, vlažno/mokro	Višegodišnja kultura	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	1	1	0.92	
			Sreadnje	1	1	1	
			Visoko sa stajnjakom	1	1	1.44	
			Visoko bez stajnjaka	1	1	1.11	
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	1	1.15	0.92	
			Sreadnje	1	1.15	1	
			Visoko sa stajnjakom	1	1.15	1.44	
			Visoko bez stajnjaka	1	1.15	1.11	
				Nisko	1	1.22	0.92

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Upravljanje (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
		Bez obrade tla	Srednje	1	1.22	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.22	1.44
			Visoko bez stajnjaka	1	1.22	1.11
Tropsko Planinsko	Višegodišnja kultura	Potpuna obrada zemljišta	Nisko	1	1	0.94
			Srednje	1	1	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1	1.41
			Visoko bez stajnjaka	1	1	1.08
		Smanjena obrada zemljišta	Nisko	1	1.09	0.94
			Srednje	1	1.09	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.09	1.41
			Visoko bez stajnjaka	1	1.09	1.08
		Bez obrade tla	Nisko	1	1.16	0.94
			Srednje	1	1.16	1
			Visoko sa stajnjakom	1	1.16	1.41
			Visoko bez stajnjaka	1	1.16	1.08

Tabela 3 u tački 7.1 daje smjernice za izbor odgovarajućih vrijednosti iz Tabele 4.

7.3. Travnjaci

Tabla 5

Faktori za travnate površine, uključujući savane

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Management (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
Umjereno/borealno, suvo	Travnjaci	Poboljšano	Srednji	1	1.14	1
			Visoko	1	1.14	1.11
		Nominalno upravljanje	Srednji	1	1	1
		Umjereno degradirano	Srednji	1	0.95	1
		Teško degradirano	Srednji	1	0.7	1

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (F_{LU})	Management (F_{MG})	Ulaz (F_I)	F_{LU}	F_{MG}	F_I
Umjereno/Borealno, vlažno/mokro	Travnjaci	Poboljšano	Srednji	1	1.14	1
			Visoko	1	1.14	1.11
		Nominalno upravljanje	Srednji	1	1	1
		Umjereno degradirano	Srednji	1	0.95	1
		Teško degradirano	Srednji	1	0.7	1
Tropski, suvo	Travnjaci	Poboljšano	Srednji	1	1.17	1
			Visoko	1	1.17	1.11
		Nominalno upravljanje	Srednji	1	1	1
		Umjereno degradirano	Srednji	1	0.97	1
		Teško degradirano	Srednji	1	0.7	1
Tropki, mokro/vlažno	Savana	Poboljšano	Srednji	1	1.17	1
			Visoko	1	1.17	1.11
		Nominalno upravljanje	Srednji	1	1	1
		Umjereno degradirano	Srednji	1	0.97	1
		Teško degradirano	Srednji	1	0.7	1
Tropsko Planinsko, suvo	Travnjaci	Poboljšano	Srednji	1	1.16	1
			Visoko	1	1.16	1.11
		Nominalno upravljanje	Srednji	1	1	1
		Umjereno degradirano	Srednji	1	0.96	1
		Teško degradirano	Srednji	1	0.7	1

Tabela 6 daje smjernice za izbor odgovarajućih vrijednosti iz Tabele 5.

Tabla 6

Smjernice za upravljanje i ulaganje u travnjake

Upravljanje/ Unos	Smjernice
Poboljšano	Predstavlja travnjak koji se održivo upravlja sa umjerenim pritiskom ispaše i koji dobija barem jedno poboljšanje (npr. đubrenje, poboljšanje vrsta, navodnjavanje).

Nominalno upravljanje	Predstavlja ne-degradirani i održivo upravljani travnjak, ali bez značajnih poboljšanja u upravljanju.
Umjereno degradirano	Predstavlja prekomjerno ispašen ili umjereno degradirani travnjak, sa donekle smanjenom produktivnošću (u odnosu na prirodni ili nominalno upravljani travnjak) i bez dodatnih upravljačkih intervencija.
Ozbiljno degradirano	Podrazumijeva veliki dugoročni gubitak produktivnosti i vegetacijskog pokrova, zbog ozbiljnog mehaničkog oštećenja vegetacije i/ili ozbiljne erozije tla.
Srednji	Primjenjuje se gdje nisu korišćeni dodatni upravljački inputi.
Visoko	Primjenjuje se na poboljšane travnjake gdje je korišćeno jedno ili više dodatnih upravljačkih inputa/poboljšanja, iznad onoga što je potrebno da bi se klasifikovalo kao poboljšani travnjak..

7.4. Šumsko zemljište

Tabla 7

Faktori za šumsko zemljište sa najmanje 10% pokrivenosti krošnjama drveća

Klimatski region	Korišćenje zemljišta (FLU)	Upravljanje (FMG)	Ulaz (F_I)	FLU	FMG	F_I
Svi	Autohtona šuma (nedegradirana)	n/a (*)	n/a	1		
Svi	Upravljana šuma	All	All	1	1	1
Tropsko, vlažno/suvo	Promjena obrade - skraćeni pašnjaci	n/a	n/a	0.64		
	Promjena obrade – zreli pašnjaci	n/a	n/a	0.8		
Umjereno/borealno, vlažno/suvo	Promjena obrade - skraćeni pašnjaci	n/a	n/a	1		
	Promjena obrade – zreli pašnjaci	n/a	n/a	1		

(*) n/a = nije primenljivo; u ovim slučajevima F_{MG} i F_I se ne primjenjuju i za izračunavanje SOC može se koristiti sljedeće pravilo: $SOC = SOC_{ST} \times F_{LU}$.

Tabela 8 daje smjernice za izbor odgovarajućih vrijednosti iz Tabele 7.

Tabla 8

Smjernice o korišćenju zemljišta za šumsko zemljište

Korišćenje zemljišta	Smjernice
Autohtona šuma (nedegradirana)	Represents native or long-term, non-degraded and sustainably managed forest.
Promjenljiva obrada zemljišta	Permanent shifting cultivation, where tropical forest or woodland is cleared for planting of annual crops for a short time (e.g. 3-5 years) period and then abandoned to regrowth.
Zreli pašnjaci	Represents situations where the forest vegetation recovers to a mature or near mature state prior to being cleared again for cropland use.
Skraćeni pašnjaci	Represents situations where the forest vegetation recovery is not attained prior to reclearing.

8. VRIJEDNOSTI ZALIHA UGLJENIKA ZA NADZEMNU I PODZEMNU VEGETACIJU

Za C_{VEG} ili R mogu se koristiti odgovarajuće vrijednosti utvrđene u ovoj tački.

8.1. Obradivo zemljište

Tabla 9

Vegetacijske vrijednosti za obradivo zemljište (opšte)

Klimatski region	C_{VEG} (tone ugljenika/hektaru)
Svi	0

Tabla 10

Vegetacijske vrijednosti za šećernu trsku (specifično)

Domen	Klimatski region	Ekološka zona	Kontinent	C_{VEG} (tona ugljenika po hektaru)
Tropski	Tropiski suv	Tropska suva šuma	Afrika	4,2
			Azija (kontinentalni, ostrvski)	4

		Tropsko žbunje	Azija (continental, insular)	4
	Tropiski vlažan	Tropska vlažna listopadna šuma	Afrika	4.2
			Centralna i Južna Amerika	5
	Tropski kišan	Tropska kišna šuma	Azija (kontinentalni, ostrvski)	4
			Centralna i Južna Amerika	5
Subtropski	Toplo umereno suvo	Subtropske stepe	Sjeverna Amerika	4.8
	Toplo umereno vlažno	Subtropska vlažna šuma	Centralna i Južna Amerika	5
			Sjeverna Amerika	4.8

8.2. Višegodišnji usjevi, odnosno višegodišnji usjevi čije se stablo obično ne bere godišnje, kao što su kratkoročno šipražje i uljane palme

Tabela 11

Vrijednosti vegetacije za višegodišnje usjeve (opšte)

Klimatski region	<i>CVEG</i> (tona ugljenika po hektaru)
Umeren (svi režimi vlažnosti)	43.2
Tropski, suvi	6.2
Tropski, vlažni	14.4
Tropski, mokri	34.3

Table 12

Vrijednosti vegetacije za određene višegodišnje usjeve

Klimatski region	Vrsta usjeva	<i>CVEG</i> (tona ugljenika po hektaru)
Svi	Kokos	75
	Jatrofa	17.5
	Jojoba	2.4
	Uljana palma	60

8.3. Travnjaci

Tabla 13

Vrijednosti vegetacije za travnjake — isključujući šiblJake (opšte)

Klimatski region	<i>CVEG</i> (tona ugljenika po hektaru)
Borealna — suvo i vlažno	4.3
Hladna umjerena — suvo	3.3
Hladna umjerena — vlažno	6.8
Topla umjerena — suvo	3.1
Topla umjerena — vlažno	6.8
Tropska — suvo	4.4
Tropska — vlažno i mokro	8.1

Table 14

Vrijednosti vegetacije za Miskantus (specifično)

Domain	Klimatski region	Ekološka zona	Kontinent	<i>CVEG</i> (tona ugljenika po hektaru)
Subtropski	Toplo umjereno suvo	Suptropska suva šuma	Evropa	10
			Sjeverna Amerika	14.9
		Suptropska stepa	Sjeverna Amerika	14.9

Tabla 15

Vrijednosti vegetacije za šiblJake, tj. zemljište sa vegetacijom koja se uglavnom sastoji od drvenastih biljaka nižih od 5 metara, koje nemaju jasne fiziognomske karakteristike stabala.

Domen	Kontinent	<i>CVEG</i> (tona ugljenika po hektaru)
Tropski	Afrika	46
	Sjeverna i Južna Amerika	53
	Azija (kontinentalna)	39
	Azija (ostrvska)	46
	Australija	46
Subtropski	Afrika	43
	Sjeverna i Južna Amerika	50

	Azija (kontinentalna)	37
	Evropa	37
	Azija (ostrvska)	43
Umjeren	Globalno	7.4

8.4. Šumsko zemljište

Tabla 16

Vegetacijske vrijednosti za šumsko zemljište — isključujući šumske plantaže — koje ima između 10% i 30% pokrivenosti krošnjama drveća

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R
Tropski	Tropska kišna šuma	Afrika	40	0.37
		Sjeverna i Južna Amerika	39	0.37
		Azija (kontinentalna)	36	0.37
		Azija (ostrvska)	45	0.37
	Tropska vlažna šuma	Afrika	30	0.24
		Sjeverna i Južna Amerika	26	0.24
		Azija (kontinentalna)	21	0.24
		Azija (ostrvska)	34	0.24
	Tropska suva šuma	Afrika	14	0.28
		Sjeverna i Južna Amerika	25	0.28
		Azija (kontinentalna)	16	0.28
		Azija (ostrvska)	19	0.28
	Tropski planinski sistemi	Afrika	13	0.24
		Sjeverna i Južna Amerika	17	0.24
		Azija (kontinentalna)	16	0.24
		Azija (ostrvska)	26	0.28
Subtropski	Subtropska vlažna šuma	Sjeverna i Južna Amerika	26	0.28
		Azija (kontinentalna)	22	0.28
		Azija (ostrvska)	35	0.28
	Subtropske suve šume	Afrika	17	0.28
		Sjeverna i Južna Amerika	26	0.32
		Azija (kontinentalna)	16	0.32
		Azija (ostrvska)	20	0.32
	Subtropske stepe	Afrika	9	0.32
		Sjeverna i Južna Amerika	10	0.32
		Azija (kontinentalna)	7	0.32
		Azija (ostrvska)	9	0.32

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R
Umjeren	Umjerena okeanska šuma	Evropa	14	0.27
		Sjeverna Amerika	79	0.27
		Novi Zealand	43	0.27
		Južna Amerika	21	0.27
	Umjerena kontinentalna šuma	Azija. Evropa (≤ 20 g)	2	0.27
		Azija. Evropa (> 20 g)	14	0.27
		Sjeverna i Južna Amerika (≤ 20 g)	7	0.27
		Sjeverna i Južna Amerika (> 20 g)	16	0.27
	Umjereni planinski sistemi	Azija. Evropa (≤ 20 g)	12	0.27
		Azija. Evropa (> 20 g)	16	0.27
		Sjeverna i Južna Amerika (≤ 20 g)	6	0.27
		Sjeverna i Južna Amerika (> 20 g)	6	0.27
Borealni	Borealni četinarska šuma	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika	12	0.24
	Borealni tundra šuma	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (≤ 20 g)	0	0.24
		Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (> 20 g)	2	0.24
	Borealni planinski sistemi	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (≤ 20 g)	2	0.24
		Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (> 20 g)	6	0.24

Tabla 17

Vegetacijske vrijednosti za šumsko zemljište — isključujući šumske plantaže — koje ima više od 30% pokrivenosti krošnje

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)
Tropski	Tropska kišna šuma	Africa	204
		Sjeverna i Južna Amerika	198
		Azija (kontinentalna)	185
		Azija (ostrvska)	230
	Tropska vlažna šuma	Africa	156
		Sjeverna i Južna Amerika	133
Azija (kontinentalna)		110	

Domen	Ekološka zona	Kontinent	C _{VEG} (tona ugljenika po hektru)
	Tropska suva šuma	Azija (ostrvska)	174
		Africa	77
		Sjeverna i Južna Amerika	131
		Azija (kontinentalna)	83
	Tropski planinski sistemi	Azija (ostrvska)	101
		Africa	77
		Sjeverna i Južna Amerika	94
		Azija (kontinentalna)	88
Subtropski	Subtropska vlažna šuma	Azija (ostrvska)	130
		Sjeverna i Južna Amerika	132
		Azija (kontinentalna)	109
	Subtropske suve šume	Azija (ostrvska)	173
		Afrika	88
		Sjeverna i Južna Amerika	130
		Asia (kontinentalna)	82
	Subtropske stepe	Azija (ostrvska)	100
		Africa	46
		Sjeverna i Južna Amerika	53
		Azija (kontinentalna)	41
	Umjeren	Umjerenjena okeanska šuma	Azija (ostrvska)
Azija (kontinentalna)			41
Sjeverna i Južna Amerika			53
Africa			46
Umjerenjena kontinentalna šuma		Azija. Evropa (≤ 20 g)	27
		Azija. Evropa (> 20 g)	87
		Sjeverna i Južna Amerika (≤ 20 g)	51
		Sjeverna i Južna Amerika (> 20 g)	93
Umjerenjeni planinski sistemi		Azija. Evropa (≤ 20 g)	75
		Azija. Evropa (> 20 g)	93
		Sjeverna i Južna Amerika (≤ 20 g)	45
		Sjeverna i Južna Amerika (> 20 g)	93

Domen	Ekološka zona	Kontinent	C _{VEG} (tona ugljenika po hektaru)	
Borealni	Borealni četinarska šuma	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika	53	
		Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (≤ 20 g)	26	
	Borealni tundra šuma	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (> 20 g)	35	
		Borealni planinski sistemi	Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (≤ 20 g)	32
			Azija. Evropa, Sjeverna Amerika (> 20 g)	53

Tabla 18
Vegetacijske vrijednosti za šumske plantaže

Domen	Ekološka zona	Kontinent	C _{VEG} (tona ugljenika po hektaru)	R
Tropski	Tropska kišna šuma	Afrička listopadna > 20 y	87	0.24
		Afrička listopadna ≤ 20 y	29	0.24
		Afrički Pinus sp. > 20 g	58	0.24
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	17	0.24
		Američki Eucalyptus sp.	58	0.24
		Američki Pinus sp.	87	0.24
		Američka Tectona grandis	70	0.24
		Američki ostali listopadni	44	0.24
		Azijski listopadni	64	0.24
		Azijski ostali	38	0.24
	Tropska vlažna listopadna šuma	Afrička listopadna > 20 g	44	0.24
		Afrička listopadna ≤ 20 g	23	0.24
		Afrički Pinus sp. > 20 g	35	0.24
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	12	0.24
		Američki Eucalyptus sp.	26	0.24
		Američki Pinus sp.	79	0.24
		Američka Tectona grandis	35	0.24

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R
		Američki ostali listopadni	29	0.24
		Azijski listopadni	52	0.24
		Azijski ostali	29	0.24
Tropska suva šuma		Afrička listopadna > 20 g	21	0.28
		Afrička listopadna ≤ 20 g	9	0.28
		Afrički Pinus sp. > 20 g	18	0.28
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	6	0.28
		Američki Eucalyptus sp.	27	0.28
		Američki Pinus sp.	33	0.28
		Američka Tectona grandis	27	0.28
		Američki ostali listopadni	18	0.28
		Azijski listopadni	27	0.28
		Azijski ostali	18	0.28
		Tropsko žbunje		Afrička listopadna
Afrički Pinus sp. > 20 g	6			0.27
Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	4			0.27
Američki Eucalyptus sp.	18			0.27
Američki Pinus sp.	18			0.27
Američka Tectona grandis	15			0.27
Američki ostali široklistni	9			0.27
Azijski listopadni	12			0.27
Azijski ostali	9			0.27
Tropski planinski sistem				Afrička listopadna > 20 g
		Afrička listopadna ≤ 20 g	20	0.24
		Afrički Pinus sp. > 20 g	19	0.24
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	7	0.24
		Američki Eucalyptus sp.	22	0.24
		Američki Pinus sp.	29	0.24
		Američka Tectona grandis	23	0.24

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R
		Američki ostali listopadni	16	0.24
		Azijski listopadni	28	0.24
		Azijski ostali	15	0.24
Subtropski	Subtropska vlažna šuma	Američki Eucalyptus sp.	42	0.28
		Američki Pinus sp.	81	0.28
		Američka Tectona grandis	36	0.28
		Američki ostali listopadni	30	0.28
		Azijski listopadni	54	0.28
		Azijski ostali	30	0.28
	Subtropke suve šume	Afrička listopadna > 20 g	21	0.28
		Afrička listopadna ≤ 20 g	9	0.32
		Afrički Pinus sp. > 20 g	19	0.32
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	6	0.32
		Američki Eucalyptus sp.	34	0.32
		Američki Pinus sp.	34	0.32
		Američka Tectona grandis	28	0.32
		Američki ostali listopadni	19	0.32
		Azijski listopadni	28	0.32
		Azijski ostali	19	0.32
		Subtropske stepe	Afrička listopadna	6
	Afrički Pinus sp. > 20 g		6	0.32
	Afrički Pinus sp. ≤ 20 g		5	0.32
	Američki Eucalyptus sp.		19	0.32
	Američki Pinus sp.		19	0.32
	Američka Tectona grandis		16	0.32
	Američki ostali listopadni		9	0.32
	Azijski listopadni > 20 g		25	0.32
	Azijski listopadni ≤ 20 g		3	0.32
	Azijski četinar > 20 g		6	0.32

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R		
	Subtropski planinski sistemi	Azijski četinar ≤ 20 g	34	0.32		
		Afrička listopadna > 20 g	31	0.24		
		Afrička listopadna ≤ 20 g	20	0.24		
		Afrički Pinus sp. > 20 g	19	0.24		
		Afrički Pinus sp. ≤ 20 g	7	0.24		
		Američki Eucalyptus sp.	22	0.24		
		Američki Pinus sp.	34	0.24		
		Američka Tectona grandis	23	0.24		
		Američki ostali listopadni	16	0.24		
		Azijski listopadni	28	0.24		
		Azijski ostali	15	0.24		
		Umjereni	Umjerena oceanska šuma	Azijski, Evropski, listopadni > 20 g	60	0.27
				Azijski, Evropski, listopadni ≤ 20 g	9	0.27
Azijski, Evropski, četinari > 20 g	60			0.27		
Azijski, Evropski, četinari ≤ 20 g	12			0.27		
Sjeverna Amerika	52			0.27		
Novi Zealand	75			0.27		
Južna Amerika	31			0.27		
Umjereni kontinentalni šumski i planinski sistemi	Azijski, Evropski, listopadni > 20 g		60	0.27		
	Azijski, Evropski, listopadni ≤ 20 g		4	0.27		
	Azijski, Evropski, četinari > 20 g		52	0.27		
	Azijski, Evropski, četinari ≤ 20 g		7	0.27		
	Sjeverna Amerika		52	0.27		
	Južna Amerika		31	0.27		
	Borealni		Borealne četinarske šume i planinski sistemi	Azija, Evropa > 20 g	12	0.24
Azija, Evropa ≤ 20 g		1		0.24		
Sjeverna Amerika		13		0.24		
Borealni tundra šuma		Azija, Evropa > 20 g	7	0.24		
		Azija, Evropa ≤ 20 g	1	0.24		

Domen	Ekološka zona	Kontinent	CVEG (tona ugljenika po hektru)	R
		Sjeverna Amerika	7	0.24

1275.

Na osnovu člana 51 stav 12 Zakona o igrama na sreću („Službeni list CG“, broj 91/25), Ministarstvo finansija donijelo je

P R A V I L N I K

O IZMJENAMA PRAVILNIKA O SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA EVIDENCIJE ZA BLAGAJNE I TERMINALE, SADRŽAJU I NAČINU DOSTAVLJANJA MJESEČNOG IZVJEŠTAJA OBRAČUNA NAKNADA ZA PRIREĐIVANJE IGARA KLAĐENJA I DOKAZA O IZVRŠENOJ UPLATI NAKNADA ZA PRIREĐIVANJE IGARA KLAĐENJA

Član 1

U Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije za blagajne i terminale, sadržaju i načinu dostavljanja mjesečnog izvještaja obračuna naknada za priređivanje igara klađenja i dokaza o izvršenoj uplati naknada za priređivanje igara klađenja („Službeni list CG“, broj 27/26) u članu 6 stav 2 riječi: „na Obrascu 3“ zamjenjuju se riječima: „na Obrascu 2“.

Član 2

Član 11 mijenja se i glasi:
„Obrasci 1 i 2 čine sastavni dio ovog pravilnika.“

Član 3

Obrazac 1 i 2 mijenjaju se i glase:

OBRAZAC 1

Dnevna evidencija za blagajne i terminale

Naziv priređivača: _____
Poreski identifikacioni broj priređivača (PIB): _____
Naziv i adresa kladionice: _____
Oznaka kladionice: _____
Datum: ____/____/____

Redni broj	Identifikacioni broj uplatno-isplatnog mjesta	Datum uplate	Ukupan broj transakcija	Iznos primljenih uplata (uloga)	Iznos isplaćenih dobitaka	Broj dobitnih listića	Iznos dobitaka koji su ostali neisplaćeni	Iznos poništenih (storniranih) listića	Ukupan broj uplaćenih listića	Ukupan broj poništenih (storniranih) listića
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Odgovorno lice koje je izradilo evidenciju
Ime i prezime: _____
Potpis: _____

Odgovorno lice priređivača
Ime i prezime: _____
Potpis: _____

Mjesečni izvještaj obračuna naknada od priređivanja igara klađenja za ____ (mjesec) ____ (godina)

Naziv priređivača: _____

Poreski identifikacioni broj priređivača (PIB): _____

Broj kladionice: _____

Broj zaposlenih: _____

Redni broj	Naziv, mjesto i adresa kladionice	Identifikacioni broj kladionice	Ukupan broj transakcija	Iznos primljenih uplata	Iznos isplaćenih dobitaka	Broj dobitnih listića	Iznos dobitaka koji su ostali neisplaćeni	Iznos poništenih (storniranih) listića	Ukupan broj uplaćenih listića	Ukupan broj poništenih (storniranih) listića	Osnovica za obračun varijabilne naknade (5-6)	Iznos varijabilne naknade (12*10%)	Iznos fiksne naknade
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Odgovorno lice koje je izradilo evidenciju

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

Mjesto i datum izrade obračuna

Odgovorno lice priređivača

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

Član 4

Obrazac 3 briše se.

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 14/1-02-424/26-16511/3

Podgorica, 11. maja 2026. godine

Ministar,
mr Novica Vuković, s.r.

1276.

Na osnovu člana 63 stav 9 Zakona o igrama na sreću („Službeni list CG“, broj 91/25), Ministarstvo finansija donijelo je

P R A V I L N I K

O IZMJENI I DOPUNI PRAVLNIKA O BLIŽEM SADRŽAJU MJESEČNOG IZVJEŠTAJA OBRAČUNA NAKNADA ZA PRIREĐIVANJE IGARA NA AUTOMATIMA I DOKAZA O IZVRŠENOJ UPLATI NAKNADA ZA PRIREĐIVANJE IGARA NA AUTOMATIMA

Član 1

U Pravilniku o bližem sadržaju mjesečnog izvještaja obračuna naknada za priređivanje igara na automatima i dokaza o izvršenoj uplati naknada za priređivanje igara na automatima („Službeni list CG“, broj 27/26) članu 4 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Evidencije iz stava 1 al. 2 i 3 ovog člana priređivač dostavlja organu uprave u štampanom obliku, najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.“

Član 2

Obrasci 3 i 4 mijenjaju se i glase:

OBRAZAC 3

Mjesečni popis stanja elektronskih brojanika po pojedinom automatu za igre na sreću

Podaci o nazivu i sjedištu priređivača: _____

Poreski identifikacioni broj priređivača (PIB): _____

Adresa automat kluba: _____

Stanje elektronskih brojanika na dan ____ N° ____

Redni broj	Identifikacioni broj automata, elek. ruleta	Serijski broj automata	Vrsta programa	Vrijednost kredita	Ulog BET	Dobitak WIN	Ulaz IN	Izlaz OUT	JACK-POT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ukupno									

Ovlašćeno lice

Odgovorno lice

Mjesečni popis stanja mehaničkih brojačnika

Podaci o nazivu i sjedištu priređivača: _____

Poreski identifikacioni broj priređivača (PIB): _____

Adresa automat kluba: _____

Stanje mehaničkih brojačnika na dan ____ N° ____

Redni broj	Identifikacioni broj automata, elek. ruleta	Serijski broj automata	Vrsta programa	Vrijednost kredita	Ulog BET	Dobitak WIN	Ulaz IN	Izlaz OUT	JACK-POT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ukupno									

Ovlašćeno lice

Odgovorno lice

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 14/1-02-424/26-16512/3

Podgorica, 11. maja 2026. godine

Ministar,
mr Novica Vuković, s.r.

1277.

Na osnovu člana 83 stav 8 Zakona o igrama na sreću („Službeni list CG“, broj 91/25), Ministarstvo finansija donijelo je

P R A V I L N I K

O IZMJENI PRAVILNIKA O OBRASCU MJESEČNE EVIDENCIJE SA KONAČNIM OBRAČUNOM REZULTATA POSLOVANJA ZA PRIREĐIVAČE IGARA NA SREĆU PUTEM INTERNETA I DOKAZU O UPLATI MJESEČNE NAKNADE ZA PRIREĐIVANJE IGARA NA SREĆU PUTEM INTERNETA

Član 1

U Pravilniku o obrascu mjesečne evidencije sa konačnim obračunom rezultata poslovanja za priređivanje igara na sreću putem interneta i dokazu o uplati mjesečne naknade za priređivanje igara na sreću putem interneta („Službeni list CG“, broj 27/26) Obrazac 1 mijenja se i glasi:

„OBRAZAC 1

MJESEČNA EVIDENCIJA SA KONAČNIM OBRAČUNOM REZULTATA POSLOVANJA ZA PRIREĐIVANJE IGARA NA SREĆU PUTEM INTERNETA

Naziv i sjedište priređivača: _____

Poreski identifikacioni broj priređivača (PIB): _____

Mjesečna evidencija sa konačnim obračunom rezultata poslovanja za igre na sreću putem interneta za _____ (mjesec) _____ (godina)

Redni broj	Vrsta igre na sreću	Iznos primljenih uplata	Iznos izvršenih isplata	Osnovica za obračun varijabilne naknade (3-4)	Iznos naknade (5*15%)	Iznos fiksne naknade
1	2	3	4	5	6	7
1.						
2.						
3.						
4.						
Ukupno:						

Odgovorno lice koje je izradilo evidenciju

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

Odgovorno lice priređivača

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

”

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 14/1-02-424/26-16513/3

Podgorica, 11. maja 2026. godine

Ministar,
mr **Novica Vuković**, s.r.

1278.

Na osnovu člana 94 stav 4 Zakona o igrama na sreću ("Službeni list CG", broj 91/25), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK O OBLIKU I SADRŽAJU SLUŽBENE LEGITIMACIJE ZA VRŠENJE POSLOVA STRUČNOG NADZORA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se oblik i sadržaj službene legitimacije (u daljem tekstu: legitimacija) za vršenje poslova stručnog nadzora lica u oblasti igara na sreću, preko ovlašćenog službenog lica (u daljem tekstu: nadzornik).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Legitimacija nadzornika je u obliku kvadrata, dimenzija 7 x 7 cm i preklapa se po sredini na dva dijela.

Korice legitimacije izrađene su u tvrdom kožnom povezu tamnobraon boje.

Prednja spoljašnja strana legitimacije sadrži nazive: "Crna Gora" i "Uprava za igre na sreću", utisnut Grb Crne Gore i nazive: "NADZORNIK" i "SLUŽBENA LEGITIMACIJA".

Prednja spoljašnja strana legitimacije nadzornika data je na Obrascu 1.

Član 4

Lijeva unutrašnja strana legitimacije nadzornika sadrži nazive: "CRNA GORA", "UPRAVA ZA IGRE NA SREĆU", mjesto za fotografiju imaoca legitimacije, dimenzija 3,5 x 3 cm, registracioni broj i evidencioni broj legitimacije, naziv "SLUŽBENA LEGITIMACIJA", ime i prezime imaoca legitimacije, datum izdavanja legitimacije, mjesto za pečat i potpis direktora Uprave za igre na sreću.

Desna unutrašnja strana legitimacije nadzornika sadrži tekst koji glasi: "Imalac ove legitimacije je, pod uslovima propisanim Zakonom o igrama na sreću ovlašćen da vrši on-line nadzor priređivača, kontroliše ispunjenost prostornih i tehničkih uslova za priređivanje igara na sreću, kontroliše tehničke i druge dokumentacije sistema igara na sreću (evidencije o stanju sistema, dozvole, odobrenja, ateste, ISO standarde i slično), kontroliše tehničku ispravnost aparata za igre na sreću i igračkih pomagala, kontroliše osnovni kapital i depozite kod priređivača igara po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca, vrši procjenu planiranih uplata poreskih potraživanja u Budžet, kontroliše primjenu pravila igara na sreću, kontroliše podatke o fizičkim licima iz člana 23 Zakona o igrama na sreću, po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca, vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom o igrama na sreću".

Unutrašnje strane legitimacije nadzornika date su na Obrascu 2.

Član 5

Obrasci 1 i 2 sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 14/1-02-424/26-16514/3
Podgorica, 12. maja 2026. godine

Ministar,
mr **Novica Vuković**, s.r.

Korica legitimacije

**CRNA GORA
UPRAVA ZA IGRE NA SREĆU**

**NADZORNIK
SLUŽBENA LEGITIMACIJA**

Lijeva i desna unutrašnja strana legitimacije

<p style="text-align: center;">CRNA GORA UPRAVA ZA IGRE NA SREĆU</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: flex-start;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 150px; text-align: center;"> Fotografija 3,5x 3cm </div> <div style="width: 300px;"> Registracioni broj <hr style="width: 100%;"/> Evidencioni broj <hr style="width: 100%;"/> <p style="text-align: center;">SLUŽBENA LEGITIMACIJA</p> <hr style="width: 100%;"/> Ime i prezime <hr style="width: 100%;"/> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 20px;"> <div style="width: 30%;">Datum izdavanja</div> <div style="width: 30%;">M.P.</div> <div style="width: 30%;">Direktor</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <hr style="width: 20%;"/> <hr style="width: 20%;"/> <hr style="width: 20%;"/> </div>	<p>"Imalac ove legitimacije je, pod uslovima propisanim Zakonom o igrama na sreću ovlašćen da vrši on-line nadzor priređivača, kontroliše ispunjenost prostornih i tehničkih uslova za priređivanje igara na sreću, kontroliše tehničke i druge dokumentacije sistema igara na sreću (evidencije o stanju sistema, dozvole, odobrenja, ateste, ISO standarde i slično), kontroliše tehničku ispravnost aparata za igre na sreću i igračkih pomagala, kontroliše osnovni kapital i depozite kod priređivača igara po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca, vrši procjenu planiranih uplata poreskih potraživanja u Budžet, kontroliše primjenu pravila igara na sreću, kontroliše podatke o fizičkim licima iz člana 23 Zakona o igrama na sreću, po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca, vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom o igrama na sreću".</p>
---	--

1279.

Na osnovu člana 50 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG”, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG”, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21, 146/21, 3/23, 84/24, 89/25 i 12/26) i člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija donijelo je

R J E Š E N J E
O IZDAVANJU LICENCE PRIVATNOJ PREDŠKOLSKOJ USTANOVI I PRODUŽENOM
BORAVKU „CRVENDAĆ”, PODGORICA

1. Izdaje se licenca za rad Privatnoj predškolskoj ustanovi i produženom boravku „Crvendać” sa sjedištem u Podgorici, za realizovanje javnog važećeg obrazovnog programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja - primarni program u cjelodnevnom trajanju, u jednoj mješovitoj vaspitnoj grupi za 20 djece i produženog boravka.

2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: UPI-60/2-602/26-1398/1

Podgorica, 12. maja 2026. godine

Ministarka,
prof. dr **Andela Jakšić-Stojanović**, s.r.

1280.

Na osnovu člana 50 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG”, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG”, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21, 146/21, 3/23, 84/24, 89/25 i 12/26) i člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija donijelo je

R J E Š E N J E
O IZDAVANJU LICENCE
PRIVATNOM PRODUŽENOM BORAVKU „ŠKOLICA”, PODGORICA

1. Izdaje se licenca za rad Privatnom produženom boravku „Školica”, sa sjedištem u Podgorici, za realizovanje javno važećeg predmetnog programa Zavoda za školstvo „Jutarnje okupljanje i produženi boravak”, za najviše 29 učenika osnovne škole.

2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: UPI-06/1-03-602/26-1337/1

Podgorica, 5. maja 2026. godine

Ministarka,
prof. dr **Andela Jakšić-Stojanović**, s.r.

1281.

Na osnovu člana 13 stav 5 Zakona o gimnaziji („Službeni list RCG”, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG”, br. 45/10, 39/13, 47/17, 145/21 i 60/25) i člana 20 stav 3 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG”, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG”, br. 45/10, 39/13, 47/17, 145/21, 69/25 i 3/26), Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija donijelo je

R J E Š E N J E
O UTVRĐIVANJU MINIMALNOG BROJA BODOVA POTREBNIH ZA UPIS U
GIMNAZIJU I ČETVOROGODIŠNJU STRUČNU ŠKOLU
ZA ŠKOLSKU 2026/27. GODINU

1. Utvrđuje se minimalni broj bodova potrebnih za upis u gimnaziju, odnosno četvorogodišnju stručnu školu koji učenik ostvari primjenom kriterijuma iz člana 13 stav 3 Zakona o gimnaziji, odnosno člana 20 stav 1 Zakona o stručnom obrazovanju, za školsku 2026/27. godinu (upisne rokove), i to za:

- opštu gimnaziju i odjeljenje specijalističke gimnazije.....60 bodova;
- četvorogodišnju stručnu školu.....48 bodova.

2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07/2-604/26-4485/1

Podgorica, 14. maja 2026. godine

Ministarka,
prof. dr **Andela Jakšić-Stojanović**, s.r.

1282.

Na osnovu člana 134 stav 3 Zakona o alternativnim investicionim fondovima („Službeni list Crne Gore”, br. 24/25, 117/25 i 14/26) - (u daljem tekstu: Zakon), Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) na 183. sjednici od 14. 5. 2026. godine, donijela je

PRAVILA O IZDAVANJU DOZVOLE ZA OSNIVANJE, ORGANIZOVANJE I UPRAVLJANJE ALTERNATIVNIM INVESTICIONIM FONDOM

Predmet pravila

Član 1

Ovim pravilima uređuju se bliže sadržina zahtjeva i dokumentacija, kao i dokazi koji se prilažu uz zahtjev za dobijanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje alternativnim investicionim fondom (u daljem tekstu: AIF), odnosno:

1. zahtjev i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om bez svojstva pravnog lica sa javnom ponudom (otvorenim ili zatvorenim AIF-om),
2. zahtjev i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om bez svojstva pravnog lica sa privatnom ponudom (otvorenim ili zatvorenim),
3. zahtjev i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje zatvorenim AIF-a koji ima svojstv pravnog lica sa javnom ponudom, odnosno sa privatnom ponudom i
4. promjene podataka i dokumenata dostavljenih uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om.

Zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje otvorenim AIF-om ili zatvorenim AIF-om bez svojstva pravnog lica sa javnom odnosno privatnom ponudom

Član 2

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa javnom odnosno privatnom ponudom (bilo otvorenim AIF-om ili zatvorenim AIF-om) Komisiji za račun AIF-a podnosi društvo za upravljanje alternativnim investicionim fondom (u daljem tekstu: DZUAIF) koji će njime upravljati na obrascu koji je propisala Komisija.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana mora da sadrži:

1. naziv AIF-a, njegovu investicionu strategiju i vrstu AIF-a,
2. pravila AIF-a i prospekt AIF-a,
3. profil rizičnosti i podatke o rizicima vezanima za AIF kojim namjerava upravljati,
4. podatke o glavnom AIF-u, ako je AIF napajajući AIF,
5. podatke o depozitaru (naziv, sjedište, kontakt podaci, ugovor o obavljanju depozitarnih poslova sa cjenovnikom, izvod o registraciji, izjavu depozitara o ispunjenju uslova za obavljanje poslova depozitara),
6. podatke o revizoru,
7. dokaz da DZUAIF ispunjava organizacione zahtjeve propisane Zakonom i podzakonskim aktima,
8. dokaz o održavanju kapitala DZUAIF u skladu sa čl. 16,17,18 i 19 Zakona,
9. saglasnost nadzornog odbora DZUAIF na pravila, kada je to primjenjivo,
10. ovlašćenje za lice sa kojim će Komisija da sarađuje u postupku po zahtjevu za izdavanje dozvole za rad,
11. dokaz o uplati propisane naknade Komisiji i
12. drugu dokumentaciju na zahtjev Komisije.

(3) Zahtjev iz stava 1 ovog člana koji podnosi DZUAIF iz države članice pored dokumentacije i podataka navedenih stavu 2 ovog člana mora da sadrži:

1. izvod iz sudskog ili drugog odgovarajućeg registra za DZUAIF,
2. dozvolu za rad DZUAIF izdatu od strane nadležnog organa države članice odnosno treće države,
3. izvod iz odgovarajućeg registra za revizora AIF-a.

(4) Zahtjev iz stava 1 ovog člana koji podnosi DZUAIF iz treće države pored dokumentacije i podataka navedenih stavu 2 i 3 ovog člana mora da sadrži: i ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv pravnog lica i sjedište te kontakt podatke pravnog zastupnika DZUAIF u skladu sa članom 111 stav 4 Zakona, kada je to primjenjivo.

(5) Dokumentacija na stranom jeziku dostavlja se u originalu ili ovjerenoj kopiji, u skladu sa zakonom i međunarodnim propisima, uz prevod na crnogorski jezik, sačinjen od strane ovlašćenog sudskog tumača.

Zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje zatvorenim AIF-om sa svojstvom pravnog lica sa javnom, odnosno sa privatnom ponudom

Član 3

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje zatvorenim AIF-a sa svojstvom pravnog lica Komisiji podnosi DZUAIF (kod zatvorenog AIF-a sa vanjskim upravljanjem), odnosno uprava ili komplementari AIF-a (kod zatvorenog AIF-a sa internim upravljanjem) na obrascu koji je propisala Komisija.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana osim podataka i dokumentacije iz člana 2 st. 2, 3 i 4 ovih pravila mora da sadrži:

1. statut zatvorenog AIF-a, odnosno ugovor o osnivanju AIF-a,
2. odluku o imenovanju članova nadzornog odbora i njihove pisane izjave o prihvatanju imenovanja,
3. ugovor o upravljanju sklopljen između zatvorenog AIF-a i DZUAIF,
4. kada je primjenjivo, zahtjev za uvrštenje akcija zatvorenog AIF-a na uređeno tržište, i potvrdu uređenog tržišta da akcije zatvorenog AIF-a ispunjavaju uslove za uvrštenje,
5. izjavu o usko povezanim licima sa AIF-om u skladu sa članom 4 tačka 10 Zakona,
6. kada je to primjenjivo, prospekt u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
7. poslovni plan, koji mora biti izrađen za najmanje prve tri poslovne godine i mora da sadrži informacije o planiranim aktivnostima te organizacionu strukturu sa šematskim prikazom organizacije,

(3) Na zahtjev iz stava 1 ovog člana koji podnosi uprava ili komplementari zatvorenog AIF-a sa internim upravljanjem, pored stava 2 ovoga člana na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe Zakona i odredbe podzakonskih akata Komisije kojim se detaljnije propisuje sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole za rad DZUAIF, potrebna dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev, kao i sadržaj te dokumentacije.

Zatvoreni AIF osnovan u obliku akcionarskog društva

Član 4

(1) Zatvoreni AIF osnovan u obliku akcionarskog društva ima statut i pravila.

(2) Statut zatvorenog AIF-a osnovanog u obliku akcionarskog društva sadrži odredbe propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava i investicione ciljeve AIF-a i ostale podatke propisane Zakonom i drugim relevantnim propisima.

(3) Akcije zatvorenog AIF-a uplaćuju se u gotovini i moraju biti u cijelosti uplaćene prije nego što se osnivanje zatvorenog AIF-a upiše u sudski registar ili prije upisa povećanja osnovnog kapitala.

(4) Akcije zatvorenog AIF-a izdaju se u nematerijalizovanom obliku u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava, glase na ime i akcionarima daju prava utvrđena Zakonom, zakonom kojim se uređuju privredna društva, prospektom kada je to primjenjivo, pravilima i statutom.

Zatvoreni AIF osnovan u obliku komanditnog društva

Član 5

(1) AIF osnovan u obliku komanditnog društva ima ugovor o osnivanju i pravila.

(2) Ugovor o osnivanju AIF-a osnovanog u obliku komanditnog društva sadrži odredbe propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava i investicione ciljeve AIF-a i ostale podatke propisane Zakonom i drugim relevantnim propisima.

(3) Na unos uloga u AIF osnovan u obliku komanditnog društva odgovarajuće se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.

(4) Ulozi AIF-a osnovanog u obliku komanditnog društva uplaćuju se u gotovini i moraju biti u cijelosti uplaćeni prije nego što se osnivanje zatvorenog AIF-a upiše u odgovarajući registar ili prije upisa povećanja kapitala.

Uprava zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF

Član 6

(1) Zatvoreni AIF sa svojstvom pravnog lica osnovan kao akcionarsko društvo kojim upravlja DZUAIF nema upravu kao zaseban organ društva, jer obveze i ovlašćenja koje prema zakonu kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava obavlja uprava DZUAIF koje upravlja tim zatvorenim AIF-om.

(2) DZUAIF vodi poslove zatvorenog AIF-a iz stava 1 ovog člana i zastupa ga u svim pitanjima, osim onih u kojima je za zastupanje zatvorenog AIF-a ovlašćen nadzorni odbor zatvorenog AIF-a.

(3) AIF osnovan u obliku komanditnog društva kojim upravlja DZUAIF može imati samo jednog komplementara koji mora biti pravno lice osnovano u obliku akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću.

(4) Komplementar AIF-a kojim upravlja DZUAIF nema upravu kao zaseban organ društva, jer obveze i ovlašćenja koje prema zakonu kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava obavlja uprava DZUAIF koje upravlja tim AIF-om.

Uprava odnosno komplementar zatvorenog AIF-a sa internim upravljanjem

Član 7

Uprava odnosno komplementar zatvorenog AIF-a sa internim upravljanjem vodi poslove zatvorenog AIF-a i zastupa ga u svim pitanjima, osim onih u kojima je za zastupanje zatvorenog AIF-a ovlašćen nadzorni odbor ili drugi organ odnosno članovi zatvorenog AIF-a u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.

Nadzorni odbor zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF

Član 8

(1) Članovi nadzornog odbora zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica osnovanog kao akcionarsko društvo ili komanditno društvo kojim upravlja DZUAIF moraju imati odgovarajuće stručno znanje i iskustvo iz područja upravljanja imovinom u koju će se ulagati imovina AIF-a u skladu sa investicionom strategijom tog AIF-a.

(2) Članovi nadzornog odbora zatvorenog AIF-a iz stava 1 ovog člana imenuju se na period od najviše četiri godine i mogu biti ponovno imenovani.

(3) Nadzorni odbor zatvorenog AIF-a iz stava 1 ovog člana koji je osnovan u obliku akcionarskog društva:

a) ima najmanje pet članova, ako se udjeli AIF-a nude javnom ponudom, ili

b) ima najmanje tri člana, ako se udjeli AIF-a nude privatnom ponudom.

(4) U godišnjim finansijskim izvještajima zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF objavljuje se ukupni iznos naknada i troškova plaćenih članu nadzornog odbora, kao i broj i vrijednost svih akcija odnosno udjela kojih je pojedini član nadzornog odbora vlasnik u zatvorenom AIF-u.

(5) Članovima nadzornog odbora nije dozvoljeno primanje nikakve naknade od emitenata finansijskih instrumenata u koje zatvoreni AIF ulaže svoja sredstva, osim primanja koja mu pripadaju na osnovu ugovora o radu.

(6) Svi članovi nadzornog odbora zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF isključivo zajednički zastupaju zatvoreni AIF prema DZUAIF.

(7) Osim ovlaštenja koje nadzorni odbor ima prema odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava, nadzorni odbor zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF nadležan je i za:

a) davanje saglasnosti za sklapanje ugovora sa licima koja zatvorenom AIF-u pružaju usluge,

b) nadzor nad izvršavanjem ugovora iz tačke 1 ovog stava, pri čemu nadzorni odbor ima pravo raskinuti ugovor u slučaju trajnijeg neizvršenja obveza,

c) sklapanje ugovora o upravljanju sa DZUAIF,

d) nadzor nad usklađenošću poslovanja sa odredbama Zakona, pravilima, prospektom kada je to primjenjivo, statutom odnosno ugovorom o osnivanju kao i ciljevima i ograničenjima ulaganja zatvorenog AIF-a,

e) davanja saglasnosti na odluku kojom se skupštini zatvorenog AIF-a predlaže odlučivanje u vezi sa izdavanjem akcija zatvorenog AIF-a odnosno skupštini zatvorenog AIF-a predlaže odlučivanje u vezi sa izdavanjem poslovnih udjela,

f) prijavljivanje Komisiji svakog propusta zatvorenog AIF-a i depozitara u pridržavanju Zakona i mjerodavnih propisa,

g) utvrđivanje finansijskih izvještaja zatvorenog AIF-a, prema predlogu DZUAIF,

h) donošenje odluke o prenosu upravljanja zatvorenim AIF-om na drugi DZUAIF i izboru DZUAIF i

i) obavljanje poslova vezanih za prisilan prenos upravljanja zatvorenog AIF-a na drugi DZUAIF.

Stručne kvalifikacije i dobar ugled članova nadzornog odbora

Član 9

(1) Odgovarajuće stručno znanje potrebno za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF treba da ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja u obimu 240 kredita kredita CSPK-a.

(2) Komisija može pri procjeni stručnog znanja kandidata za člana nadzornog odbora, osim postignutog stepena obrazovanja u skladu sa stavom 1 ovog člana, provjeravati i kontinuirano stručno usavršavanje kandidata u sljedećim područjima:

a) poslovanju investicionih fondova ili drugih fondova kojima DZUAIF upravlja ili planira da upravlja,

b) finansijskim tržištima,

c) računovodstvenom okviru,

d) pravno-regulatornom okviru,

e) strateškom planiranju i poznavanju poslovne strategije, poslovnog plana i njegova izvršenja,

f) upravljanju rizicima (utvrđivanje, mjerenje, praćenje, kontrola i ovladavanje glavnim vrstama rizika),

g) korporativnom upravljanju, uključujući i sistem internih kontrola i

h) analizi finansijskih podataka.

(3) Prilikom procjene dobrog ugleda, koji je potreban za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora, Komisija naročito cijeni:

1. da li je kandidatu, zbog nepoštivanja propisa, oduzeta saglasnost ili odobrenje za obavljanje određenih poslova prema zakonima iz nadležnosti Komisije ili drugog nadležnog organa, odnosno da li mu je od strane nadzornog organa oduzeta saglasnost ili izrečena mjera zabrane obavljanja poslova u oblasti fondovske industrije, bankarstva, osiguranja ili tržišta kapitala,

2. da li je protiv kandidata pokrenuta istraga ili se vodi krivični postupak, odnosno da li je pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci,

3. dosadašnji profesionalni rad, lični integritet i profesionalnu reputaciju kandidata,

4. da li poslovni rezultati i/ili finansijska stabilnost pravnog lica u kojem kandidat ima značajan udio ili obavlja rukovodeću funkciju mogu dovesti u pitanje njegov profesionalni ugled,

5. postojanje drugih okolnosti koje mogu izazvati sumnju u dobar ugled kandidata.

Prilikom procjene uslova iz stava 3 tačke 1 i 2 ovog člana, Komisija će uzeti u obzir sve relevantne činjenice, uključujući vrstu i težinu djela, fazu postupka, izrečenu sankciju, postojanje pravnih lijekova, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, vrijeme koje je proteklo od njegovog izvršenja, kao i ponašanje kandidata tokom i nakon tog događaja.

Komisija može uzeti u obziri postojanje većeg broja lakših povreda propisa koje pojedinačno ne utiču na dobar ugled, ali u svojoj ukupnosti mogu ukazivati na obrazac nepravilnog postupanja.

Prilikom profesionalnog rada iz stava 3 tačka 3 ovog člana, Komisija cijeni i informacije koje upućuju na neprofesionalno ili nekorektno postupanje kandidata, u dosadašnjem profesionalnom radu, uključujući netransparentno postupanje, nesaradnju sa nadležnim tijelima ili nepostupanja po izrečenim mjerama Komisije ili drugog nadležnog tijela.

Skupština zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica

Član 10

(1) Skupština zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica osnovanog u obliku akcionarskog društva, odlučuje najmanje tročetvrtinskom većinom prisutnih akcionara sa pravom glasa pri donošenju sljedećih odluka:

a) povećanje godišnje naknade DZUAIF, iznad iznosa navedenog u važećem prospektu i/ili pravilima zatvorenog AIF-a,

b) promjena investicionih ciljeva i profila rizičnosti zatvorenog AIF-a u odnosu na ciljeve i profil rizičnosti navedene u prospektu, pravilima, statutu i/ili ugovoru o osnivanju,

c) sticanje sopstvenih akcija zatvorenog AIF-a radi njihovog povlačenja,

d) ako je zatvoreni AIF osnovan na određeno vrijeme, produženje trajanja zatvorenog AIF-a u odnosu na period naveden u pravilima AIF-a i prospektu kada je to primjenjivo,

e) ako je zatvoreni AIF osnovan na određeno vrijeme, odluku o prestanku zatvorenog AIF-a prije datuma prestanka određenog u pravilima AIF-a i prospektu kada je to primjenjivo,

f) statusne promjene zatvorenog AIF-a,

g) otkaz ugovora o upravljanju sa DZUAIF,

h) likvidacija zatvorenog AIF-a i/ili

i) saglasnost na odluku nadzornog odbora iz člana 8 stava 7 tačka h ovih Pravila.

(3) Ako je DZUAIF ili lica koja je su njime usko povezana akcionari odnosno vlasnici poslovnih udjela zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja taj DZUAIF, na skupštini zatvorenog AIF-a ne mogu ostvarivati pravo glasa iz tih akcija odnosno poslovnih udjela kada je riječ o pitanjima koja su od interesa za DZUAIF ili povezano lice.

Ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF

Član 11

(1) Ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF sklapa se u pisanom obliku, na neodređeno vrijeme.

(2) Prilikom sklapanja ugovora iz stava 1 ovog člana zatvoreni AIF prema DZUAIF, , zajednički zastupaju svi članovi njegovog nadzornog odbora, ako je AIF osnovan u obliku akcionarskog društva.

(3) Ugovorom o upravljanju iz stava 1 ovog člana, DZUAIF se obvezuje da upravlja zatvorenim AIF-om u skladu sa odredbama Zakona, podzakonskim propisima donešenim na osnovu Zakona, pravilima AIF-a, prospektom kada je to primjenjivo, statutom i/ili ugovorom o osnivanju zatvorenog AIF-a, dok se zatvoreni AIF obvezuje da će plaćati DZUAIF naknadu za upravljanje, u visini i rokovima određenima pravilima zatvorenog AIF-a i prospektom kada je to primjenjivo te podmirivati druge troškove DZUAIF predviđene pravilima zatvorenog AIF-a i prospektom kada je to primjenjivo.

(4) DZUAIF je dužan da obavijesti Komisiju o svakoj promjeni ugovora o upravljanju iz stava 1 ovog člana.

(5) Komisija daje saglasnost na ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om kao i na njegove izmjene i dopune.

(6) Zahtjev za davanje saglasnosti na ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om kao i na njegove izmjene i dopune podnosi se na obrascu kojhi propisuje Komisija, uz zahtjev za davanje saglasnosti na ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om dostavlja se i:

1. odluka o usvajanju ugovora o upravljanju zatvorenim AIF-om odnosno odluka o usvajanju izmjena i dopuna ugovora o upravljanju sa obrazloženjem;

2. Ugovor o upravljanju zatvorenim AIF-om;

3. dokaz o uplati propisane naknade; i

4. druga dokumentaciju po zahtjevu Komisije.

Ugovor o osnivanju AIF-a osnovanog u obliku komanditnog društva

Član 12

(1) AIF osnovan u obliku komanditnog društva mora ugovorom o osnivanju posebno urediti način donošenja odluka u skladu sa odredbama člana 10 stava 1 ovih Pravila.

(2) DZUAIF ili lice koja je sa njime usko povezano ne mogu ostvarivati pravo glasa kao komanditori u AIF-u sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja taj DZUAIF kada je riječ o pitanjima koja su od interesa za DZUAIF ili sa njim usko povezano lice.

(3) AIF osnovan u obliku komanditnog društva mora ugovorom o osnivanju posebno urediti način sklapanja ugovora o upravljanju AIF-om sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF, uključujući i način zastupanja prilikom sklapanja ugovora o upravljanju AIF-om.

Član 13

(1) DZUAIF može otkazati ugovor o upravljanju uz otkazni rok od tri mjeseca ako statut odnosno ugovor o osnivanju zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica ne predviđa duži otkazni rok koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(2) Zatvoreni AIF kojim upravlja DZUAIF može otkazati ugovor o upravljanju uz otkazni rok od tri mjeseca ako statut odnosno ugovor o osnivanju zatvorenog AIF-a ne predviđa duži otkazni rok koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(3) Zatvoreni AIF je dužan istekom otkaznog roka iz stava 2 ovog člana prenijeti upravljanje na novi DZUAIF, u protivnom će se sprovesti likvidacija zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica.

Značajne promjene podataka i dokumenata dostavljenih uz zahtjev za izdavanje odobrenja za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa javnom ponudom

Član 14

(1) Ako drugačije nije propisano Zakonom i ovim Pravilima, na bitne promjene pravila i prospekta otvorenog i zatvorenog AIF-a bez svojstva pravnog lica sa javnom ponudom, kao i bitne promjene ugovora sa depozitarom te podnošenje zahtjeva za izdavanje saglasnosti na promjene tih dokumenata, odlučivanje Komisije povodom navedenog zahtjeva i obavještanje investitora u tim slučajevima, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje i rad otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom i podzakonskih propisa donešenih na osnovu istog.

(2) DZUAIF je dužan u roku od 30 dana prije primjene značajnih promjena obavjesti Komisiju o svim predloženim odnosno planiranim značajnim promjenama dokumenata i podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje zatvorenim AIF-om sa svojstvom pravnog lica sa javnom ponudom.

(3) Uz obavještenje DZUAIF je dužan da priloži i odluku o usvajanju značajnih promjena dokumenata koja su dostavljena uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje zatvorenim AIF-om sa svojstvom pravnog lica sa javnom ponudom, u kojoj će se naznačiti u kojim dijelovima i na koji način se ti dokumenti mijenjaju.

(4) DZUAIF je dužan Komisiji da dostavi i drugu dokumentaciju koju Komisija zatraži.

Značajne promjene podataka i dokumenta dostavljenih uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa privatnom ponudom

Član 15

(1) DZUAIF je dužan obavjestiti Komisiju o svim predloženim odnosno planiranim značajnim promjenama dokumenata i podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa privatnom ponudom, i to u roku od deset dana prije primjene takvih značajnih promjena.

(2) Značajnim promjenama dokumenata iz stava 1 ovog člana za AIF sa privatnom ponudom, smatraju se:

1. izmjene i dopune ugovora o upravljanju zatvorenog AIF-a sa svojstvom pravnog lica kojim upravlja DZUAIF,

2. pravila tog AIF-a koje se predlažu sa namjerom:

a) promjene vrste AIF-a;

b) promjene vremena trajanja AIF-a u slučaju da je osnovan na određeno vrijeme;

c) promjene naknada, troškova i izdataka i njihovih maksimalnih iznosa, koje investitori mogu snositi direktno ili indirektno, a koji mogu rezultirati većim troškovima za investitore;

d) promjene opisa postupaka kojima AIF može promijeniti investicionu strategiju, investicionu politiku ili oboje, kao i obvezu obavještanja i drugih prava investitora kod namjere uvođenja navedenih promjena;

e) promjene investicione strategije i ciljeva AIF-a uključujući vrste imovine u koje AIF može ulagati, tehnike koje može koristiti, korišćenje finansijske poluge, kao i promjene svih povezanih rizika;

f) promjene opisa uslova pod kojima će se mijenjati pravila AIF-a i postupaka koje će se u tom smislu preduzeti radi zaštite postojećih investitora, prvenstveno u smislu obavještanja i drugih prava investitora kod namjere uvođenja navedenih promjena;

g) promjene profila rizičnosti AIF-a;

h) promjene politike isplate prihoda ili dobiti AIF-a vlasnicima udjela;

i) promjene opisa kako i kada će biti objavljene i dostavljene informacije koje se periodično dostavljaju investitorima;

j) promjene podataka iz člana 16 ovih Pravila koje mogu rezultirati promjenama u povjereničkom odnosu DZUAIF i investitora kao i AIF-a i investitora,

k) promjena pojedinosti o glavnim obilježjima udjela AIF-a (posebno pravna priroda prava iz udjela, naznake mogućih klasa udjela kao i prava koja proizlaze iz udjela),

l) promjena pretpostavki pod kojima je dozvoljeno donijeti odluku o likvidaciji AIF-a i postupak likvidacije AIF-a;

3. promjene ugovora o obavljanju poslova depozitara za AIF koje se odnose na:

a) opis poslova koje depozitar obavlja i postupaka koje treba donijeti za svaku vrstu imovine u koju AIF može ulagati i koja je povjerena depozitaru i

b) promjene opisa načina na koji se obavljaju poslovi čuvanja i nadzora u odnosu na svaku pojedinu vrstu imovine AIF te geografsko područje u koje se ulaže imovina AIF-a.

(3) Kada je to primjenjivo, uz navedeno u stavu 1 ovog člana, značajnim se promjenama smatra i svaka izmjena prospekta u skladu sa zakonom kojim je regulisano tržište kapitala u Crnoj Gori.

(4) Uz obaviještenje DZUAIF je dužan priložiti i odluku o usvajanju značajnih promjena dokumenata koji su dostavljeni uz zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om, u kojoj će se naznačiti u kojim dijelovima i na koji način se ti dokumenti mijenjaju.

Pravila AIF-a

Član 16

(1) Pravila AIF-a osnovni su dokument AIF-a kojim se uređuju sve bitne karakteristike, prava i obveze AIF-a te se njima, uređuje povjerenički odnos između DZUAIF-a i investitora kao i AIF-a i investitora.

(2) Pravila AIF-a moraju sadržati najmanje sljedeće podatke, opisane jasnim, jednostavnim i investitorima lako razumljivim jezikom:

1. naziv AIF-a i naznaku vrste AIF-a,

2. datum osnivanja AIF-a te vrijeme trajanja AIF-a u slučaju da je osnovan na određeno vrijeme,

3. mjesto gdje je moguće dobiti primjerak pravila te kada je primjenjivo primjerak prospekta, statuta ili ugovor o osnivanju AIF-a i dodatne informacije o AIF-u,

4. najniži iznos novčanih sredstava koja će se prikupiti te radnje koje će se preduzeti ako se ne prikupi najniži utvrđeni iznos,

5. kratke podatke o poreskim propisima koji se primjenjuju na AIF i koji su bitni za investitore te pojedinosti o tome obračunavaju li se odbitci iz prihoda ili kapitalne dobiti koje AIF plaća investitoru,

6. pojedinosti o glavnim obilježjima udjela AIF-a, a posebno:

a. obilježje prava iz udjela (stvarno, obligaciono-pravno, lično ili drugo)

b. naznake mogućih klasa udjela i

c. prava koja proizlaze iz udjela: pravo na obaviještenost (dostava ili uvid u revidirane godišnje izvještaje), pravo na udio u dobiti, pravo na otkup udjela AIF-a odnosno obveza otkupa udjela, pravo na isplatu dijela ostatka likvidacione mase AIF-a i druga prava koja proizlaze iz udjela

7. pretpostavke pod kojima je dozvoljeno donijeti odluku o likvidaciji AIF-a te postupak likvidacije AIF-a,

8. postupci i uslovi izdavanja udjela, najniži iznos pojedinačnih ulaganja u AIF, način upisa odnosno izdavanja udjela, početna cijena udjela, postupci i uslovi distribucije udjela, način i uslovi otkupa i isplate udjela te okolnosti u kojima može doći do obustave izdavanja ili otkupa,

9. informacije o načinu i učestalosti isplate prihoda ili dobiti AIF-a vlasnicima udjela,

10. opis investicione strategije i ciljeva AIF-a,

11. informacije gdje je osnovan glavni AIF i gdje su osnovani ciljani fondovi, ako je AIF fond fondova,

12. opis vrsta imovine u koju AIF može ulagati, tehnika koje može koristiti, kao i svih povezanih rizika te investicionih ograničenja,

13. okolnosti u kojima AIF može koristiti finansijsku polugu, vrstu i izvor dozvoljene finansijske poluge i povezanih rizika, sva ograničenja u vezi sa korišćenjem finansijske poluge te sve postupke u vezi sa ponovnom upotrebom kolateralu i imovine te maksimaln nivo finansijske poluge koju DZUAIF ima pravo koristiti za AIF,

14. opis postupaka kojima AIF može promijeniti investicionu strategiju, investicionu politiku ili oboje, kao i obvezu obavještanja i drugih prava investitora kod namjere uvođenja navedenih promjena,

15. opis uslova pod kojima će se mijenjati pravila AIF-a i postupaka koje će se u tom smislu preduzeti radi zaštite postojećih investitora, prvenstveno u smislu obavještanja i drugih prava investitora kod namjere uvođenja navedenih promjena,

16. opis glavnih pravnih posljedica zaključenog ugovornog odnosa u svrhu ulaganja, uključujući informacije o sudskoj nadležnosti, važećem pravu i o tome postoje li bilo koji pravni instrumenti koji osiguravaju priznavanje i izvršenje presuda na teritoriji na kojoj je osnovan AIF,

17. identitet DZUAIF , depozitara AIF-a, revizora i drugih pružaoca usluga te opis njihovih dužnosti i prava investitora,

18. opis poslova upravljanja imovinom i upravljanja rizicima koje je delegirao DZUAIF i poslova koje je delegirao depozitar, identifikaciju treća lica kojoj su delegirani poslovi i svih sukoba interesa koji mogu nastati iz takvih delegiranja,

19. opis načina na koji DZUAIF ispunjava zahtjeve iz člana 18 stav 5 Zakona,

20. opis postupka vrednovanja AIF-a i metodologije određivanja cijena za vrednovanje imovine, uključujući metode koje se koriste za vrednovanje imovine koju je teško procijeniti te učestalost obračuna vrijednosti imovine AIF-a,

21. vrijeme, metodu i učestalost izračunavanja cijene za izdavanje novih udjela ili otkup postojećih te način objavljivanja cijena, opis iznosa i učestalosti plaćanja dozvoljenih naknada i troškova izdavanja ili otkupa udjela,

22. procedure i uslove za izdavanje i prodaju udjela AIF-a,

23. opis upravljanja rizikom likvidnosti AIF-a, uključujući prava otkupa u redovnim, kao i u vanrednim okolnostima i postojeće oblike otkupa ugovorene sa investitorima te mogućnost i uslove za korišćenje alata za upravljanje likvidnošću odabranih u skladu sa članom 40a Zakona,

24. opis svih vrsta naknada i troškova i izdataka i njihovih maksimalnih iznosa, koje investitori mogu snositi direktno ili indirektno, te jasan i nedvosmislen opis obračuna naknada,

25. popis naknada, troškova i izdataka koje snosi DZUAIF u vezi sa poslovanjem AIF-a i koji se direktno ili indirektno trebaju raspodijeliti AIF-u,

26. opis načina na koji DZUAIF obezbjeđuje investitorima pravedno postupanje te kad god investitor dobije povlašćeni tretman ili ima pravo dobiti povlašćeni tretman, opis toga povlašćenog tretmana, vrste investitora koji dobijaju takav povlašćeni tretman i, gdje je to bitno, njihove pravne ili ekonomske veze sa AIF-om ili DZUAIF,

27. način dostupnosti posljednjih revidiranih godišnjih izvještaja,

28. istorijski prinos AIF-a, kada postoji,

29. identitet glavnih brokera i opis svih značajnih dogovora AIF-a sa njegovim glavnim brokerima i način upravljanja sukobom interesa sa tim u vezi, i odredbe u ugovoru sa depozitarom o mogućem prenosu i ponovnom korištenju imovine AIF-a te informacije o mogućem prenosu odgovornosti na glavnog brokera,

30. opis kako i kada će biti objavljene informacije koje se zahtijevaju u skladu sa članom 64 Zakona,

31. trajanje poslovne godine i

32. ostale informacije predviđene Zakonom i propisima donešenim na osnovu Zakona.

(3) Osim podataka iz st. 1 i 2 ovog člana, pravila AIF-a moraju sadržati i sljedeće:

1. osnovna prava, obveze i odgovornosti DZUAIF prema investitorima i AIF-u, investitora prema DZUAIF i AIF-u te način i uslove ostvarenja i zaštite,

2. osnovna prava, obveze i odgovornosti DZUAIF prema depozitaru, depozitara prema DZUAIF i investitorima te investitora prema depozitaru,

3. osnovne podatke o uslovima poslovanja DZUAIF i nadzoru nad njegovim poslovanjem,

4. poslovne ciljeve i strategiju DZUAIF,

5. uslove zaduživanja AIF-a,

6. postupke nadoknade štete investitorima i/ili AIF-u u skladu sa odredbama člana 32 Zakona,

7. podatke o sukobu interesa i načinu njegova rješavanja, posebno u odnosu na mogući sukob interesa između AIF-a odnosno investitora u AIF i osnivača odnosno vlasnika kvalifikovanog učešća u DZUAIF i/ili povezanih lica DZUAIF, sukob interesa između AIF-ova međusobno i

8. opis postupka rješavanja sporova između DZUAIF-a i investitora.

(4) U slučaju zatvorenog AIF-a osnovanog u obliku akcionarskog društva, kada je DZUAIF dužan da izradi i objavi prospekt u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tržište kapitala, ako su pravila AIF-a sastavni dio prospekta, ona sadrže samo one informacije iz st. 1 – 3 ovog člana koje dopunjuju one već sadržane u tom prospektu.

(5) DZUAIF je dužan u pravilima AIF-a sa privatnom ponudom jasno i transparentno navesti izjavu da Komisija nije odobrila pravila AIF-a sa privatnom ponudom niti je odgovorna za njihov sadržaj.

(6) U slučaju AIF-a sa javnom ponudom na objavu pravila AIF-a na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje i rad otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.

(7) U slučaju AIF-a sa privatnom ponudom, nakon izdavanja dozvole Komisije za osnivanje i upravljanje AIF-om, pravila AIF-a ne objavljuju se javno, već se isključivo dostavljaju investitorima na način kako je predviđeno pravilima AIF-a.

(8) Pravilima AIF-a sa privatnom ponudom propisuje se i način obavještanja i prava investitora u slučaju promjene obveznog sadržaja pravila AIF-a.

(9) U okviru postupka za izdavanja dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa javnom ponudom, u skladu sa ovim Pravilima, Komisija će izdati i saglasnost na pravila AIF-a.

(10) U okviru postupka izdavanja dozvole za osnivanje, organizovanje i upravljanje AIF-om sa privatnom ponudom, u skladu sa ovim Pravilima, Komisija ne izdaje saglasnost na pravila AIF-a.

Član 18

Zahtjev za davanje saglasnosti na Pravila AIF-a podnosi se na obrascu koji propisuje Komisija, a uz zahtjev za davanje saglasnosti na Pravila AIF-a dostavlja se i:

1. odluka o usvajanju Pravila AIF-a sa obrazloženjem i saglasnost nadzornog odbora kada je to primjenjivo;

2. pravila AIF-a;

3. dokaz o uplati propisane naknade; i

4. druga dokumentaciju po zahtjevu Komisije.

Statut AIF-a

Član 19

(1) Statut zatvorenog AIF-a osnovanog u obliku akcionarskog društva sadrži odredbe propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava i investicione ciljeve AIF-a kao i ostale podatke propisane Zakonom i drugim relevantnim propisima.

(2) Zahtjev za dobijanje saglasnosti na statut kao i na njegove izmjene i dopune podnosi se na obrascu koji propisuje Komisija.

(3) Uz zahtjev za davanje saglasnosti na statut dostavlja se i:

1. odluka o usvajanju statuta odnosno odluka o usvajanju izmjena i dopuna statuta sa obrazloženjem;

2. prečišćen tekst statuta;

3. dokaz o uplati propisane naknade; i

4. druga dokumentaciju po zahtjevu Komisije.

Podnošenje zahtjeva

Član 20

(1) Zahtjevi i dokumentacija propisani članom 2 stav 1 I članom 3 stav 1 ovih Pravila mogu se podnijeti i u elektronskom obliku, preko portala Komisije, a na zahtjev Komisije i u papirnoj formi.

(2) Potpisivanje elektronskog zahtjeva i dokumenata, kao i ovjera elektronskih dokumenata, sprovodi se u skladu sa propisima koji uređuju elektronski potpis i elektronski dokument.

(3) Detaljniji način i format dostavljanja zahtjeva u smislu stava 1 ovog člana uređuje Komisija posebnim tehničkim uputstvom.

(4) U opravdanim slučajevima tehničke nemogućnosti dostave (npr. kvar na sistemu, nemogućnost čitanja primljene dokumentacije i sl.), ili dostave koja nije izvršena na način propisan ovim članom, ili opravdane sumnje u vjerodostojnost podataka ili dokumentacije obaveznici su dužni na zahtjev Komisije da dostave dokumentaciju u pisanom obliku, neposredno ili poštom.

(5) Zahtjev i dokumentacija iz ovih pravila koji se dostavljaju u papirnoj formi, dostavljaju se u originalu i sadrže ime i prezime i potpis odgovornog lica.

Završne odredbe

Član 21

Ova Pravila stupaju na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01/7-337/5-26

Podgorica, 14. 5. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

1283.

Na osnovu člana 63 stav 9 i člana 67 stav 4 Zakona o alternativnim investicionim fondovima („Službeni list Crne Gore”, br. 024/25, 117/25 i 014/26) – (u daljem tekstu: Zakon), Komisija za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija), na 183. sjednici od 14. 5. 2026. godine, donijela je

PRAVILA
O KRITERIJUMIMA ZA IZBOR REVIZORA, OBIMU I SADRŽAJU REVIZIJE
DRUŠTAVA ZA UPRAVLJANJE ALTERNATIVNIM INVESTICIONIM FONDOVIMA I
ALTERNATIVNIH INVESTICIONIH FONDOVA

Predmet pravila

Član 1

Ovim Pravilima se bliže propisuju kriterijumi za izbor revizor društva za upravljanje alternativnim investicionim fondovima (u daljem tekstu: DZUAIF) i alternativnih investicionih fondova (u daljem tekstu: AIF) kao i obim i sadržaj revizije DZUAIF i AIF-a.

Kriterijumi za izbor revizora

Član 2

(1) Godišnji finansijski izvještaji DZUAIF i AIF-a podliježu obvezi zakonske revizije za svaku poslovnu godinu.

(2) Reviziju iz stava 1 ovog člana sprovodi revizor na način i pod uslovima određenim propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija, pravilima revizorske struke, Zakonom i propisima donešenim na osnovu Zakona.

(3) Isti revizor može obavljati zakonsku reviziju finansijskih izvještaja DZUAIF i AIF-a najviše za pet uzastopnih godina, a isti revizor ne smije sledeće četiri godine obavljati zakonsku reviziju tog DZUAIF i AIF-a.

(4) Zakonsku reviziju finansijskih izvještaja DZUAIF i AIF-a može obavljati samo revizor u kojem tu reviziju obavljaju najmanje dva ovlašćena revizora koji su zaposleni kod revizora.

(5) Reviziju finansijskih izvještaja DZUAIF i AIF-a može obavljati samo revizor koji:

- ima dozvolu za obavljanje poslova revizije izdatu od nadležnog organa,
- redovno izmiruje poreske obaveze,
- nije osuđivan i protiv njega se ne vodi krivični postupak,
- nemaju direktni ili indirektni finansijski interes u DZUAIF, odnosno AIF-u kojim društvo upravlja i

- nisu pružali konsultantske usluge DZUAIF, odnosno AIF-u kojim društvo upravlja u poslovnoj godini za koju se vrši revizija.

(6) DZUAIF može za pružanje revizorskih usluga sklopiti ugovor samo sa revizorom koji ispunjava uslove propisane ovim članom.

Dostavljanje i objavljivanje revizorskih izvještaja

Član 3

(1) DZUAIF je dužan Komisiji dostaviti revizorski izvještaj o obavljenoj zakonskoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja DZUAIF i AIF-a, u roku od 15 dana od datuma izdavanja revizorskog izvještaja, a najkasnije u roku od četiri mjeseca nakon isteka poslovne godine za koju se izvještaji sastavljaju.

(2) Komisija od revizora može tražiti dodatna pojašnjenja u vezi sa revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima odnosno drugim revidiranim izvještajima DZUAIF i/ili AIF-a.

(3) Ako DZUAIF izabere revizora suprotno odredbama člana 2 ovih pravila, Komisija će odbaciti godišnje finansijske izvještaje DZUAIF i/ili AIF-a za tu poslovnu godinu.

(4) Ako Komisija utvrdi da su godišnji finansijski izvještaji DZUAIF i/ili AIF-a sastavljeni suprotno odredbama Zakona, propisa donešenih na osnovu Zakona i propisa kojima se uređuje računovodstvo i revizija te pravilima struke ili da oni ne pružaju istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja DZUAIF i/ili AIF-a o kojima je u revizorskom izvještaju izdato pozitivno ili uslovno mišljenje, Komisija će odbiti godišnje finansijske izvještaje.

(5) U slučaju iz stava 3, 4 i 8 ovog člana DZUAIF je dužan ponovo da uradi godišnje finansijske izvještaje, da osigura obavljanje zakonske revizije tih izvještaja kao i revizorski izvještaj, uključujući i relevantne finansijske izvještaje, te ih dostaviti Komisiji u roku koji je svojim rješenjem odredila Komisija.

(6) Novu zakonsku reviziju ne smije obaviti revizor koji je izdao mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima koji su odbijeni odnosno odbačeni.

(7) O odbacivanju iz stava 3 ovog člana odnosno odbijanju iz stava 4 ovog člana Komisija će bez odlaganja obavijestiti tijelo nadležno za nadzor osoba ovlašćenih za obavljanje revizorskih usluga prema zakonu kojim je uređena revizija, uz obrazloženje razloga odbacivanja odnosno odbijanja.

(8) Ako tijelo nadležno za nadzor osoba ovlašćenih za obavljanje revizorskih usluga prema zakonu kojim je uređena revizija utvrdi da revizorski izvještaj ne ispunjava zahtjeve iz zakona kojim se uređuje revizija, Komisija može odbiti ili odbaciti godišnje finansijske izvještaje za koju je ta osoba obavila zakonsku reviziju.

(9) DZUAIF ne smije objaviti godišnje finansijske izvještaje koji su odbijeni odnosno odbačeni te je dužan osigurati da godišnji finansijski izvještaji koji su odbijeni odnosno odbačeni ne budu javno objavljeni.

(10) Revizor je dužan Komisiji da prijavi svako kršenje odredbi ovog Zakona, propisa donešenih na osnovu istog ili drugih relevantnih propisa koje utvrdi u obavljanju revizije.

(11) Otkrivanje bilo koje činjenice u smislu stava 11 ovog člana od strane revizora ne smatra se kršenjem propisa i odredbi ugovora između revizora i DZUAIF koje se odnose na ograničenja davanja podataka niti kršenjem obveze čuvanja revizorske tajne koja proizlazi iz zakona kojim se uređuje revizija ili iz ugovora.

Registar revizora

Član 4

(1) Komisija vodi registar revizora koji ispunjavaju uslove iz člana 2 ovih pravila i koji imaju potpisane ugovore o obavljanju revizije sa DZUAIF.

(2) Upis i izmjena podataka u registru iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu odluka Komisije, kao i podataka i obavještenja dostavljenih od DZUAIF.

(3) Registar iz stava 1 ovog člana vodi se u elektronskom obliku u skladu sa odredbama ovih Pravila, a podaci su dostupni na zvaničnoj internet stranici Komisije.

(4) DZUAIF je dužno dostaviti Komisiji ugovore potpisane sa revizorom kao i dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 2 ovih pravila i podatke potrebne za upis u registar revizora najkasnije 30 dana od dana potpisivanja ugovora.

Sadržaj Registra revizora

Član 5

(1) U registar revizora iz člana 4 ovih Pravila upisuju se sljedeći podaci:

1. registarski broj revizora,
2. naziv revizora,
3. sjedište,
4. adresa za prijem službene pošte,
5. matični broj revizora,

6. naziv DZUAIF sa kojim ima potpisan ugovor o obavljanju revizije,
7. broj i datum izdavanja dozvole za obavljanje revizije izdate od nadležnog organa,
8. kontakt podaci (elektronska pošta, internet stranica, telefon),
9. Spisak lica koja obavljaju reviziju (ime i prezime, funkcija, JMBG, prebivalište, datum i broj licence, datum rođenja, telefon, elektronska pošta),

(2) Podaci iz stava 1 tačke 2, 3, 4, 6 i 8 ovog člana objavljuju se u skladu sa članom 4 stav 3 ovih Pravila.

Obim i sadržaj revizije

Član 6

(1) Godišnje izvještaje DZUAIF i AIF-a mora revidirati revizor u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija, kao i pravilima revizorske struke.

(2) Revizija AIF-a obuhvata sljedeće finansijske izvještaje:

- a) Bilans stanja,
- b) Bilans uspjeha,
- c) Izvještaj o tokovima gotovine ,
- d) Izvještaj o promjenama u neto imovini, i
- e) Napomene uz finansijske izvještaje.

(3) Revizija AIF-a obuhvata naročito:

1. Vrednovanje imovine fonda,
2. Usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima, pravilima fonda i prospektom,
3. Poštovanje dozvoljenih ulaganja,
4. Postojanje i vlasništvo nad imovinom fonda,
5. Usklađenost evidencija fonda i depozitara.

(4) Revizija DZUAIF obuhvata naročito:

1. Finansijski izvještaji sa izvještajem menadžmenta,
2. Sisteme internih kontrola i upravljanja rizicima,
3. Evidencije o transakcijama,
4. Naknade i troškovi fonda.

(5) Revizorski postupci su usmjereni na provjeru istinitosti finansijskih izvještaja, pravilnog vrednovanja imovine i usklađenosti sa zakonskim propisima.

1. Planiranje revizije i procjena rizika

- a) Upoznavanje sa poslovanjem DZUAIF I AIF-om,
- b) Analiza prospekta i pravila AIF-a,
- c) Procjena rizika materijalno značajnih grešaka,
- d) Identifikacija rizika u vrednovanju finansijskih instrumenata.

2. Provjera sistema internih kontrola

- a) Testiranje kontrola obračuna neto vrijednosti imovine (NAV),
- b) Provjera procedura evidentiranja transakcija,
- c) Kontrola razdvajanja dužnosti (segregacija funkcija),
- d) Procjena sistema upravljanja rizicima.

3. Dokazni postupci

a) Vrednovanje imovine fonda

- Potvrda postojanja hartija od vrijednosti kod depozitara,
- Usklađivanje sa izvodima depozitara,
- Provjera tržišnih cijena, upoređivanje sa zvaničnim kursnim listama,
- Testiranje metode procjene za nelikvidne instrumente,
- Provjera kontrole nad novčanim sredstvima.

b) Obračun neto imovine fonda (NAV)

- Ponovni obračun NAV-a na uzorku dana,

- Provjera tačnosti broja udjela,
- Testiranje ispravnosti naknada.
- c) Prihodi i rashodi
 - Provjera obračuna kamate i dividendi,
 - Kontrola evidentiranja troškova fonda,
 - Testiranje vremenskog razgraničenja prihoda i rashoda,
- d) Usklađenost sa zakonom i prospektom
 - Provjera ograničenja ulaganja,
 - Usklađenost sa investicionom politikom fonda.
- e) Završni postupci
 - Procjena kontinuiranosti poslovanja,
 - Pregled događaja nakon datuma bilansa stanja,
 - Formiranje revizorskog mišljenja.

(5) Revizor AIF-a je tokom revizije godišnjih izvještaja dužan revidirati primjenu načela utvrđivanja vrijednosti sadržanih u propisima donesenim na osnovu Zakona, kako bi se utvrdilo da su na osnovu primjene naznačenih načela utvrđene vrijednosti neto imovine AIF-a i cijene udjela tačne te da naknada za upravljanje i druge naknade i troškovi predviđeni Zakonom, propisima donešenim na osnovu Zakona, pravilima AIF-a i prospektom kada je primjenjivo, ne prelaze dozvoljene iznose.

Završne odredbe

Član 7

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01/7-338/5-26

Podgorica, 14. 5. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

1284.

Na osnovu člana 11 stav 2, člana 43 stav 7 i člana 46 stav 6 Zakona o alternativnim investicionim fondovima („Službeni list Crne Gore”, br. 24/25, 117/25 i 14/26) - (u daljem tekstu: Zakon), Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) na 183. sjednici od 14. 5. 2026.godine, donijela je

**PRAVILA
O UTVRĐIVANJU VRIJEDNOSTI IMOVINE,
NETO VRIJEDNOSTI IMOVINE I CIJENE UDJELA/AKCIJA ALTERNATIVNIH
INVESTICIONIH FONDOVA**

Opšte odredbe

Član 1

Ovim Pravilima se bliže propisuje utvrđivanje vrijednost imovine alternativnog investicionog fonda (u daljem tekstu:AIF), neto vrijednosti imovine i cijene udjela AIF-a, kriterijumi vezani za postupke primjerenog vrednovanja imovine i obveza AIF-a i utvrđivanje cijene udjela AIF-a, učestalost obračuna neto vrijednosti imovine AIF-a i cijene udjela AIF-a i način i rokovi izvještavanja o obračunu neto vrijednosti imovine AIF-a i cijeni udjela AIF-a.

Utvrđivanje neto vrijednosti imovine AIF-a

Član 2

- (1) Ukupnu imovinu AIF-a na dan vrednovanja čini zbir vrijednosti svih vrsta imovine.
- (2) Neto vrijednost imovine AIF-a je vrijednost ukupne imovine umanjena za obveze.
- (3) Obveze AIF-a mogu biti obveze po osnovu:
 - a) troškova, provizije ili takse vezane uz sticanje ili prodaju imovine AIF-a,
 - b) korištenja tehnika i instrumenata za efikasno upravljanje portfeljem AIF-a,
 - c) neizmirene obaveze prema društvu za upravljanje po osnovu naknade za upravljanje i neizmirene obaveze prema depozitarnoj banci po osnovu naknade, kao i ostale neizmirene obaveze u skladu sa Zakonom, navedene u prospektu AIF-a, pravilima poslovanja AIF-a ili osnivačkim aktima AIF-a koji se plaćaju iz imovine fonda,
 - d) izdavanja i otkupa udjela AIF-a.
- (4) Neto vrijednost imovine i cijene udjela otvorenog AIF-a sa javnom ponudom računa se za svaki dan idućeg radnog dana, osim za subote i nedjelje.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, neto vrijednost imovine i cijena udjela otvorenog AIF-a sa javnom ponudom uvijek se računa za zadnji dan u mjesecu idućeg radnog dana.
- (6) Neto vrijednost imovine i cijene udjela otvoreni AIF-a sa privatnom ponudom računa za svaki dan u kojem je obavljeno izdavanje ili otkup udjela, a najmanje na dan sastavljanja godišnjih i polugodišnjih finansijskih izvještaja.
- (7) Izuzetno od stava 6 ovog člana neto vrijednost imovine i cijene udjela AIF-a rizičnog kapitala i AIF-a preduzetničkog kapitala računa se kako je određeno pravilima AIF-a, a najmanje na dan sastavljanja godišnjih i polugodišnjih finansijskih izvještaja.
- (8) Neto vrijednost imovine i cijena udjela/akcija zatvorenog AIF-a, računa se najmanje jednom mjesečno za zadnji dan u mjesecu kao i prilikom povećanja ili smanjenja kapitala AIF-a i na dan sastavljanja godišnjih i polugodišnjih finansijskih izvještaja.

Utvrđivanje cijena udjela otvorenog AIF-a

Član 3

- (1) Društvo za upravljanje alternativnim investicionim fondom (u daljem tekstu: DZUAIF) je dužno da utvrdi neto vrijednosti imovine i cijene udjela otvorenog AIF-a.

(2) Prilikom utvrđivanja neto vrijednosti imovine i cijene udjela otvorenog AIF-a DZUAIF dužno je da:

a) obračuna vrijednost ukupne imovine i ukupnih obaveza otvorenog AIF-a za dan vrednovanja u skladu sa Zakonom i odredbama ovih Pravila;

b) obračuna neto vrijednost imovine otvorenog AIF-a na način da se ukupna imovina otvorenog AIF-a umanjí za ukupne obaveze otvorenog AIF-a za dan vrednovanja;

c) obračuna cijenu udjela otvorenog AIF-a na način da se neto vrijednost imovine iz tačke b) ovog stava podijeli sa brojem udjela od posljednjeg dana za koji je obračunata cijena udjela otvorenog AIF-a;

d) izvrši izdavanje udjela po uredno primljenim zahtjevima za izdavanje udjela i odgovarajućim uplatama iznosa iz zahtjeva i time umanjí pripadajući dio obaveze za izdate udjele, kao i da obračuna iznos obaveza po uredno primljenim zahtjevima za otkup udjela, koristeći cijenu udjela otvorenog AIF-a iz tačke c) ovoga stava;

e) utvrdi broj udjela otvorenog AIF-a za dan vrednovanja na način da se broj udjela od posljednjeg dana za koji je obračunata cijena udjela otvorenog AIF-a, uveća za broj udjela koji je dobijen izvršavanjem zahtjeva za izdavanjem udjela za dan vrednovanja, a za koje je investitor izvršio odgovarajuću uplatu iznosa iz zahtjeva, kao i umanjí za broj udjela koji je dobijen izvršavanjem zahtjeva za otkup udjela za dan vrednovanja; i

f) obračuna neto vrijednost imovine otvorenog AIF-a nakon izdavanja i otkupa udjela iz tačke d) na način da se neto vrijednost imovine otvorenog AIF-a iz tačke b) ovoga stava uveća za vrijednost izdatih udjela i umanjí za iznos povećanja obaveze za otkupljene udjele.

(3) Zahtjeve za izdavanje ili otkup udjela otvorenog AIF-a primljene neradnim danima, DZUAIF će obračunati po cijeni udjela otvorenog AIF-a od prvog sljedećeg radnog dana.

Priznavanje imovine i obaveza AIF-a

Član 4

(1) Načela i osnove za priznavanje, mjerenje te prestanak priznavanja imovine i obaveza AIF-a DZUAIF je dužno da propiše računovodstvenim politikama AIF-a.

(2) Računovodstvene politike iz stava 1 ovog člana moraju biti u skladu sa odredbama ovih Pravila i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

(3) DZUAIF je dužan da dokumentaciju čuva najmanje 5 godina od dana prestanka svih prava i obaveza koje proizlaze iz ulaganja u pojedinu imovinu AIF-a.

(4) Priznavanje imovine i obaveza AIF-a sprovodi se zavisno od vrste imovine i sprovedenoj klasifikaciji u skladu sa računovodstvenim politikama AIF-a i investicionom politikom DZUAIF koja je predviđena prospektom AIF-a.

(5) Imovina i obaveze AIF-a priznaju se od datuma kada se počnu primjenjivati ugovoreni uslovi u kojima je AIF jedna od ugovornih strana.

(6) Finansijska imovina i obaveze AIF-a početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, za transakcione troškove koji su direktno povezani sa sticanjem ili isporukom finansijske imovine ili finansijskih obaveza.

(7) Izuzetno od stava 6 ovog člana za finansijsku imovinu i obaveze, koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, pri početnom priznavanju se ne dodaju transakcioni troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u računu dobiti i gubitka.

(8) Kupovina i prodaja finansijskih instrumenata priznaje se u imovini AIF-a na datum trgovanja, na način da se:

a) zaključena transakcija kupovine priznaje u imovini AIF-a prema vrsti i sprovedenoj klasifikaciji finansijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obaveze za saldiranje;

b) na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini AIF-a finansijski instrument prestaje da se priznaje, a počinje da se priznaje potraživanje po osnovu prodaje finansijskog instrumenta.

(9) Imovina koja je stečena u stranoj valuti i naknadno mjerenje imovine i obaveza AIF-a denominiranih u stranoj valuti, preračunava se u eursku protivvrijednost primjenom zvaničnog kursa Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) važećem za dan vrednovanja.

(10) Ukoliko valuta u kojoj je imovina denominirana nije uvrštena na kurs Centralne banke, za preračunavanje se primjenjuju srednji kursevi za euro ili valute uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana objavljena na finansijsko-informacionom servisu.

(11) Prilikom učestvovanja u javnoj ponudi prenosivih hartija od vrijednosti (ponuda unaprijed poznatim sticaocima i sl.) prenosive hartije od vrijednosti se prvenstveno priznaju kao potraživanje u iznosu datog predloga učestvovanja u ponudi.

(12) Nakon što je ponuda prihvaćena te primljeno obavještenje o prihvatanju javne ponude prenosive hartije od vrijednosti, a prenosivoj hartiji od vrijednosti su dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaju u imovini AIF-a u skladu sa klasifikacijama finansijske imovine iz računovodstvene politike AIF-a.

(13) Odredbe st.11 i 12 ovog člana se na odgovarajući način primjenjuju i na instrumente tržišta novca.

(14) Ulaganje u nekretnine se početno mjeri po po trošku nabavke koji uključuje transakcione troškove, odnosno po kupovnoj cijeni uvećanoj za sve zakonom predviđene povezane direktne troškove sticanja nekretnine.

(15) Prilikom ulaganja u nekretnine DZUAIF je dužan da obezbijedi da kupovna cijena nekretnine nije značajno veća od cijene koja se postiže na aktivnom tržištu između strana koje nemaju određen ili poseban odnos, nisu povezana lica i nije viša od procjene ovlašćenog procjenitelja.

(16) Dividenda koja se isplaćuje u novcu evidentira se prije uplate iste na račun AIF-a kao potraživanje i ulazi u obračun vrijednosti imovine AIF-a danom prijema dokumenta od emitenta, u kome je naveden pripadajući iznos dividende na osnovu odluke skupštine akcionara o isplati dividende u novcu ili primljenog obavještenja od depozitara.

(17) Novčano potraživanje iz stava 16 ovog člana vodi se kao potraživanje sve do dana uplate dividende na račun AIF-a.

(18) Dividenda koja se isplaćuje u akcijama, putem nove emisije, evidentira se kao potraživanje i ulazi u obračun vrijednosti imovine AIF-a, danom prijema dokumenta od emitenta, u kome je naveden pripadajući broj akcija na osnovu odluke skupštine akcionara o isplati dividende u akcijama ili primljenog obavještenja od depozitara.

(19) Potraživanje iz stava 18 ovog člana vodi se kao potraživanje sve do dana upisa akcija u vlasništvo AIF-a.

(20) Promjene nad imovinom i obavezama AIF-a u poslovnim knjigama AIF-a evidentiraju se na osnovu urednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrijednosti na aktivnom tržištu

Član 5

(1) Prenosive hartije od vrijednosti izdate od strane emitenata sa sjedištem u Crnoj Gori i instrumenti tržišta novca kojima se trguje u Crnoj Gori, a kojima se trgovalo najmanje jednom u periodu od 3 mjeseca, smatraju finansijskim instrumentima na aktivnom tržištu.

(2) Fer vrijednost finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana utvrđuju se po prosječnoj ponderisanoj cijeni sa berze, odnosno odrgovarajućeg tržište na kom se trguje tim finansijskim instrumentom, za dan obračuna.

(3) Prenosive hartije od vrijednosti i instrumenti tržišta novca kojima se trguje na inostranim tržištima, kojima se trgovalo najmanje pet puta u periodu od 3 mjeseca, smatraju se finansijskim instrumentima na aktivnom tržištu.

(4) Fer vrijednost finansijskih instrumenata iz stava 3 ovog člana se utvrđuje na osnovu njihove cijene na zatvaranju za dan obračuna na tržištu koje je utvrđeno kao primarni izvor cijene i koja je službeno kotirana na finansijskom informativnom servisu.

(5) Udjeli investicionih fondova vrednuju se po cijeni udjela važećoj za dan vrednovanja ,a objavljenoj na internet stranici društva za upravljanje koje upravlja investicionim fondom za čije se udjele ona određuje.

(6) U slučaju da na dan vrednovanja nije bilo objavljivanja cijene udjela investicionog fonda, fer vrijednost utvrđuje se kao posljednja vrijednost objavljena na internet stranici društva za upravljanje.

Finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrijednosti na neaktivnom tržištu

Član 6

(1) Finansijski instrumenti koji ne zadovoljavaju kriterijume iz st. 1 i 3 člana 5 ovih Pravila smatraju se finansijskim instrumentima na neaktivnom tržištu.

(2) Fer vrijednost finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana se obračunava na osnovu procjene vrijednosti tih instrumenata koje sačini društvo za upravljanje, koje je dužno da napravi elaborat na osnovu kojeg je izvršena procjena vrijednosti tih instrumenata za svaki takav instrument koji posjeduje AIF u svom portfelju.

(3) DZUAIF je dužan u procijeni fer vrijednosti iz stava 2 ovog člana da obrazloži i dokumentuje razloge i način odabira pojedine metode procjene fer vrijednosti.

(3) Depozitarna banka fonda odlučuje o davanju saglasnosti na obračun iz stava 2 ovog člana.

(4) Društvo za upravljanje je dužno da uz obračune vrijednosti imovine AIF-a dostavi depozitaru elaborate o procjeni iz stava 2 ovog člana.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionom trošku

Član 7

(1) Oročeni depoziti kod domaćih i stranih kreditnih institucija vrednuju se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog početnog pojedinačnog ulaganja.

(2) Finansijske obaveze vrednuju se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog početnog pojedinačnog zaduženja.

Derivativni finansijski instrumenti

Član 8

(1) Derivativni finansijski instrumenti kojima se trguje na regulisanim tržištima vrednuju se po javno dostupnoj dnevnoj cijeni obračuna (settlement price) na tržištima ili službenim finansijsko-informacionim servisima.

(2) Izuzetno, derivativni finansijski instrumenti za koje na tržištu nije dostupna cijena iz stava 1 ovoga člana vrednuju se po fer vrijednosti za dan vrednovanja na način da se zadnja cijena ponude za kupovinu, koja je dostupna na službenom finansijsko-informacionom servisu, primjenjuje za na taj način zauzete duge pozicije, dok se službeno dostupna cijena zadnje ponude za prodaju primjenjuje za na taj način zauzete kratke pozicije.

(3) DZUAIF dužno je da u internim aktima AIF-a fonda propiše vrednovanje OTC derivata, ako je prospektom AIF-a predviđeno ulaganje u OTC derivate.

(4) Prilikom sastavljanja procjene fer vrijednosti OTC derivata DZUAIF dužno je da osigura i odgovarajućom dokumentacijom potvrdi da se prilikom vrednovanja OTC derivata AIF-a koriste fer vrijednosti koje se ne temelje isključivo na tržišnim cijenama koje kotira druga ugovorna strana u transakcijama na neformalnom tržištu i koje ispunjavaju sljedeće uslove:

a) osnov za fer vrijednost je relevantna tržišna vrijednost preuzeta od odgovarajućeg izvora ili ako takva vrijednost nije dostupna, vrijednost izračunata odgovarajućom metodom procjene fer vrijednosti,

b) potvrda vrednovanja sprovedena je od:

- treće strane, koja je nezavisna od druge ugovorne strane OTC derivata, redovno na način da DZUAIF istu može provjeriti ili

- odgovarajuće organizacione jedinice DZUAIF koja je nezavisna od funkcije upravljanja imovinom AIF-a.

(5) U skladu sa stavom 4 ovog člana, uzimajući u obzir vrstu i složenost OTC derivata, DZUAIF dužno je da uspostavi, sprovodi, redovno ažurira i primjereno dokumentuje mjere i postupke koji obezbjeđuju primjereno, transparentno i fer vrednovanje ulaganja AIF-a u OTC derivate.

Naknadno mjerenje ulaganja u nekretnine

Član 9

(1) Ulaganja u nekretnine se, nakon početnog priznavanja u poslovnim knjigama AIF-a, mjere metodom fer vrijednosti ili metodom troška.

(2) DZUAIF je dužan u računovodstvenim politikama AIF-a izabrati koju će metodu iz stava 1 ovog člana primjenjivati prilikom naknadnog mjerenja ulaganja u nekretnine i dosljedno je primjenjivati za sva ulaganja u nekretnine.

(3) DZUAIF koji je izabrao metodu fer vrijednosti treba mjeriti sva ulaganja u nekretnine AIF-a po fer vrijednosti, a dobit ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine treba se priznati u dobiti ili gubitku u periodu u kojem je nastao.

(4) DZUAIF mora, najmanje jednom godišnje, angažovati ovlašćenog procjenitelja, radi procjene fer vrijednosti nekretnine.

(5) Ovlašćeni procjenitelj ne smije biti povezano lice sa DZUAIF.

(6) Ako fer vrijednost ulaganja u nekretnine (osim ulaganja u nekretnine u izgradnji) nije moguće kontinuirano pouzdano odrediti, ulaganje se mjeri po modelu troška.

(7) Nakon početnog priznavanja, subjekt koji odabere model troška treba mjeriti sva svoja ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 koji se odnose na taj model.

Obračun naknada AIF-a sa javnom ponudom

Član 10

(1) Naknada DZUAIF, naknada depozitarnoj banci i naknada Komisiji obračunavaju se svaki dan, na osnovicu koju čini ukupna imovina otvorenog AIF-a umanjena za iznos obaveza po osnovu ulaganja, a obračunavaju se u skladu sa učestalošću vrednovanja imovine fonda iz člana 2 ovih Pravila,.

(2) Naknade iz stava 1 ovog člana DZUAIF, odnosno depozitarna banka naplaćuju najranije mjesečno, ili u drugim vremenskim intervalima utvrđenim opštim aktima AIF-a, odnosno ugovorom o obavljanju poslova depozitara između DZUAIF i depozitara, u iznosu koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada.

(3) Naknada za upravljanje ne obračunava se na sredstva koja AIF ulaže u druge investicione fondove kojima upravlja isto društvo za upravljanje, a ukoliko su ti fondovi i u istoj depozitarnoj banci, naknada depozitarnoj banci se ne obračunava na iznose tih ulaganja.

Način i rokovi izvještavanja

Član 11

(1) DZUAIF je dužan za svaki dan vrednovanja iz člana 2 ovih Pravila utvrditi neto vrijednost imovine i cijenu udjela AIF-a.

(2) Depozitar je dužan:

- za svaki radni dan i zadnji dan u mjesecu da izračuna neto vrijednosti imovine otvorenog AIF-a sa javnom ponudom i cijene udjela otvorenog AIF-a sa javnom ponudom te

- za svaki dan vrednovanja iz člana 2 ovih Pravil, odnosno izračuna neto vrijednosti imovine zatvorenog AIF-a i otvorenog AIF-a sa privatnom ponudom i cijene udjela/akcija zatvorenog AIF-a i otvorenog AIF-a sa privatnom ponudom izvijesti DZUAIF za čiji AIF obavlja poslove depozitara o sprovedenom postupku kontrole obračuna neto vrijednosti imovine AIF-a.

(3) Depozitar je obavezan svakog dana vrednovanja najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana, za otvoreni AIF-a sa javnom ponudom, dostaviti Komisiji izvještaj utvrđenoj neto vrijednosti imovine i cijeni udjela za dan vrednovanja.

(4) Depozitar je obavezan kod izdavanja ili otkupa udjela otvorenog AIF-a sa privatnom ponudom (osim AIF-a rizičnog kapitala i AIF-a preduzetničkog kapitala) i kod povećanja ili smanjenja kapitala zatvorenog AIF-a, dostaviti Komisiji izvještaj o utvrđenoj neto vrijednosti imovine i cijeni udjela/akcija najkasnije u roku od 7 dana od dana vrednovanja.

(5) Depozitar je obavezan za zatvoreni AIF čije su akcije uvrštene na uređenom tržištu da dostavi Komisiji izvještaj o utvrđenoj neto vrijednosti imovine i cijeni udjela/akcija najkasnije u roku od 7 dana od dana vrednovanja iz člana 2 stav 8 ovih Pravila, dok izvještaj o utvrđenoj neto vrijednosti imovine i cijeni udjela/akcija koji se sastavlja za zadnji dan godišnjeg i polugodišnjeg izvještajnog perioda dostavlja se u rokovima dostavljanja godišnjeg i polugodišnjeg izvještaja.

(6) Depozitar je dužan izvještaj o utvrđenoj neto vrijednosti imovine i cijeni udjela otvorenog AIF-a sa privatnom ponudom (uključujući AIF rizičnog kapitala i AIF preduzetničkog kapitala) i zatvorenog AIF-a čije akcije nisu uvrštene na uređenom tržištu, a koji se sastavlja za zadnji dan godišnjeg i polugodišnjeg izvještajnog perioda, dostaviti u rokovima dostavljanja godišnjeg i polugodišnjeg izvještaja.

(7) Prilikom dostave izvještaja iz st. 4, 5 i 6. ovog člana depozitar je dužan dostaviti podatke o transakcijama AIF-a izvršene u periodu od prethodnog (zadnjeg) dana vrednovanja do dana vrednovanja.

(9) Izvještaje iz st. 3, 4, 5 i 6 ovog člana depozitar dostavlja na obrascu koji utvrdi Komisija, na način propisan tehničkom uputstvom Komisije.

(10) U slučaju tehničke nemogućnosti dostavljanja podataka iz st.3, 4, 5 i 6 ovog člana na način kako je propisano stavom 9 ovog člana (kvar sistema, nemogućnost učitavanja dokumentacije i sl.), depozitar je obavezan da navedene podatke dostavi Komisiji putem elektronske pošte.

(11) Depozitar je obavezan da najkasnije u roku od 8 dana od dana prestanka okolnosti tehničke nemogućnosti dostavljanja podataka iz st.3, 4, 5 i 6 ovog člana iste dostavi Komisiji na način kako je propisano stavom 9 ovog člana.

(12) Ukoliko depozitar utvrdi da obračun iz člana 3 stav 1 ovih Pravila koje je sačinilo DZUAIF nije tačan i da postoje razlike u obračunu, dužan je da o tome odmah obavijesti DZUAIF radi utvrđivanja razloga neusklađenosti obračuna.

(13) Društvo za upravljanje i depozitar su dužni da uočene greške isprave istog dana kada se utvrdi razlika u obračunu, odnosno razlog neusklađenosti obračuna.

(14) Ako greške nije moguće otkloniti tog dana, depozitar o tome, kao i o razlozima neusklađenosti, obavještava Komisiju.

(15) U svim slučajevima utvrđivanja neusklađenosti i nedosljednosti u primjeni ovih Pravila, DZUAIF odnosno depozitar obavezni su na zahtjev Komisije ispraviti vrednovanje imovine AIF-a i dostaviti obrazloženje o razlozima i posljedicama odstupanja od načela vrednovanja imovine i obveza AIF-a, te izvještaj o novom utvrđivanju neto vrijednosti imovine AIF-a i cijeni udjela/akcija AIF- a.

Troškovi i naknade koje se mogu direktno plaćati iz imovine AIF-a

Član 12

(1) Iz imovine AIF-a sa javnom ponudom dozvoljeno je direktno plaćati naknade i troškove poslovanja koji su navedeni u pravilima AIF-a sa javnom ponudom, odnosno prospektu AIF-a sa javnom ponudom, kada je to primjenjivo.

(2) U okviru troškova i naknada iz stava 1 ovog člana DZUAIF može iz imovine AIF-a sa javnom ponudom osim naknade za upravljanje direktno plaćati i sledeće troškove:

1. naknade i troškovi plativi depozitaru

2. troškovi, provizije ili naknade vezane za sticanje, držanje ili prodaju imovine uključujući troškove, provizije ili naknade vezane za transakcije sa finansijskim instrumentima i novčanim sredstvima AIF-a sa javnom ponudom (npr. naknade za prenos novčanih sredstava, naknade tržišnih posrednika i slično),

3. troškovi vođenja registra udjela, uključujući troškove izdavanja potvrda o transakciji ili stanju udjela, ako je to potrebno,

4. troškovi isplate prihoda ili dobiti,

5. troškovi godišnje revizije AIF-a,

6. sve propisane naknade plative Komisiji,

7. porezi koje je AIF dužan platiti na svoju imovinu ili dobit,

8. troškovi objave izmjena pravila i/ili prospekta, finansijskih izvještaja i drugih propisanih objava,

9. troškovi naknade članovima nadzornog odbora zatvorenog AIF-a svojstvom pravnog lica za njihov rad,

10. advokatski, sudski, arbitražni i drugi slični troškovi u neposrednoj vezi sa zaštitom imovine AIF-a,

11. troškove notara vezane uz sticanje ili raspolaganje imovinom odnosno poslovanje AIF-a sa javnom ponudom (ovjere potpisa, solemnizacije, sastavljanje prijave za upis promjena u sudski registar kod privrednih sudova ili druge odgovarajuće registre), pod uslovom da se radi

– o troškovima, provizijama ili naknadama vezanim uz sticanje ili prodaju imovine, ili

– o troškovima koji se javljaju kao neophodni prema odredbama posebnih zakona (npr. zakona koji uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava, sudskog registra, notara i dr.),

12. sudske ili druge odgovarajuće naknade vezano uz uknjižbu prava vlasništva na nekretninama u korist AIF-a ili za upise i objave vezano za upise u sudski registar nadležnog privrednog suda ili druge odgovarajuće registre ili upisnike,

13. troškove propisanih objava u „Službenom listu”,

14. ostali troškovi određeni posebnim zakonima (primjer troškovi Komisije i/ili drugog nadležnog organa).

(3) Troškovi iz stava 2 tačke 9 i 10 ovoga člana ne smiju biti veći od 10 % iznosa naknade za upravljanje.

(4) Kada je novčani račun AIF-a otvoren kod depozitara, depozitar može jedino uz odobrenje DZUAIF sa predmetnog računa isplatiti naknade i troškove za obavljene poslove depozitara AIF-a.

Specifični troškovi AIF-a povezani sa ulaganjima u nekretnine

Član 13

Troškovi vezani uz sticanje ili prodaju imovine AIF-a sa javnom ponudom koji ulaže u nekretnine koji se mogu plaćati direktno iz imovine AIF-a sa javnom ponudom obuhvataju sljedeće troškove nekretnina koje čine imovinu AIF-a sa javnom ponudom:

a) trošak za advokatske usluge, (npr. za sastavljanje isprava o pravnim poslovima u svrhu sticanja ili prodaje nekretnina, trošak pristupa ročištu za kupovinu nekretnine u izvršnom postupku, trošak sastava predloga za upis/brisanje prava vlasništva nad nekretninama te podnošenja pravnih lijekova sa tim u vezi),

b) redovno i investiciono održavanje poslovnog prostora,

c) režijski troškovi (npr. kada prostor nije dat u zakup ili ide na teret zakupodavca, a kada je AIF sa javnom ponudom (su)vlasnik nekretnine),

d) ulaganje u poboljšanja radi održavanja ili povećanja vrijednosti nekretnine koja čini imovinu AIF-a sa javnom ponudom (npr. ugradnja zasebnih mjernih uređaja potrošnje električne energije, vode...),

e) sprovođenje propisanih komunalnih i sanitarnih mjera,

f) sječa samoniklog drveća i

g) postavljanje i održavanje ograde.

Dozvoljena ulaganja AIF-a

Član 14

(1) Imovina AIF-a sa javnom ponudom se može sastojati isključivo od:

1. prenosivih hartija od vrijednosti i instrumenata tržišta novca:

a) koji su prihvaćeni ili se njima trguje na regulisanom tržištu u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala u Crnoj Gori i/ili državi članici;

b) kojima se trguje na drugom regulisanom tržištu u Crnoj Gori i/ili državi članici, koje redovno posluje, priznato je i otvoreno za javnost; i

c) koji su uvršteni u službenu kotaciju berze u trećoj državi ili kojima se trguje na drugom regulisanom tržištu u trećoj državi koje redovno posluje, priznato je i otvoreno za javnost, pod uslovom da je takvo ulaganje predviđeno prospektom i/ili pravilima AIF-a.

2. novoizdatih prenosivih hartija od vrijednosti, ako je:

a) uslovima izdavanja utvrđena obaveza podnošenja zahtjeva za uvrštavanje u službenu kotaciju na berzi ili na drugom regulisanom tržištu, koje posluje redovno i priznato je i otvoreno za javnost, pod uslovom da su izbor berze i tržišta utvrđeni prospektom fonda,

b) uvrštavanje iz alineje 1 ove tačke obezbijeđeno u roku od godinu dana od dana izdavanja;

3. udjela UCITS fonda, koji je dobio dozvolu za rad u Crnoj Gori ili državi članici, kao i udjela drugih otvorenih fondova, koji zadovoljavaju uslove iz člana 2 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona koji su dozvolu za rad dobili u Crnoj Gori, državi članici ili u trećoj državi, pod uslovom da:

a) takvi drugi investicioni fondovi su dobili dozvolu za rad u skladu sa propisima kojima je utvrđeno da su pod stalnim nadzorom nadležnog organa za koji Komisija smatra da je ekvivalentan nadzoru utvrđenom ovim zakonom i da je obezbijeđena adekvatna saradnja nadležnih organa,

b) je stepen zaštite investitora u drugim otvorenim fondovima ekvivalentan stepenu zaštite koji je propisan za investitore UCITS fonda, a naročito da su pravila koja se odnose na razdvajanje imovine, zaduživanje, kreditiranje i prodaju prenosivih hartija od vrijednosti i instrumenata tržišta novca bez pokrića, ekvivalentna ovom zakonu,

c) se o poslovanju drugih otvorenih fondova izvještavanje vrši polugodišnjim i godišnjim izvještajima, radi obezbijeđenja procjene imovine, obaveza, prihoda i poslovanja u izvještajnom periodu,

d) najviše 10% neto imovine UCITS fonda ili drugog otvorenog fonda u koji se ulaže može, prema prospektu ili osnivačkom aktu tih fondova, biti uloženo u udjele drugog UCITS fonda ili drugog zajedničkog fonda,

4. depozita kod ovlašćenih kreditnih institucija koji dospijevaju u roku ne dužem od 12 mjeseci i koji se mogu u svakom trenutku razročiti, pod uslovom da ovlašćena kreditna institucija ima sjedište u Crnoj Gori ili državi članici, ili ako ovlašćena kreditna institucija ima sjedište u trećoj državi, pod uslovom da podliježu nadzoru i ograničenjima ekvivalentnom nadzoru i ograničenjima utvrđenim propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija;

5. derivativnih finansijskih instrumenata, uključujući i ekvivalentne instrumente koji se namiruju u gotovini, a kojima se trguje na regulisanom tržištu ili derivativne finansijske instrumente kojima se trguje izvan berze (OTC), pod uslovima da:

a) osnovna imovina derivata se sastoji od finansijskih instrumenata obuhvaćenih tač. 1 do 6 ovog stava, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih kurseva ili valuta, u koje AIF može ulagati u skladu sa svojim investicionim ciljevima koji se utvrđuju prospektom i/ili pravilima fonda,

b) su druge ugovorne strane u transakcijama sa vanberzanskim derivatima institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru i pripadaju kategorijama koje odobri Komisija,

c) vanberzanski derivati podliježu pouzdanom i provjerljivom vrednovanju na dnevnoj osnovi i mogu se prodati, likvidirati ili zatvoriti saldiranjem, u svakom trenutku, po njihovoj fer vrijednosti na zahtjev AIF-a,

6. finansijske instrumente iz člana 6 stav 1 tačka 31 Zakona kojima se ne trguje na uređenim tržištima iz tačke 1 ovog stava, a čija je emisija i emitent i/ili regulisan u svrhu zaštite investitora i štednih uloga, na način da:

a) izdala ih je ili za njih garantuje Crna Gora, jedinice lokalne samouprave ili Centralna banka Crne Gore, država članica, jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili centralna banka države članice, Evropska centralna banka, Evropska unija ili Evropska investiciona banka, treća država ili, u slučaju federalne države, jedna od članica koje čine federaciju, ili javno međunarodno tijelo kojem pripada jedna ili više država članica,

b) izdalo ih je društvo čijim se hartijama od vrijednosti trguje na uređenim tržištima, u skladu sa tačkom 1 ovog stava,

c) izdao ih je ili za njih garantuje subjekat koji podliježe bonitetnom nadzoru u skladu sa ovim zakonom, ili subjekt koji podliježe bonitetnom nadzoru nadležnog tijela države članice u skladu sa kriterijumima definisanim pravom Evropske unije ili subjekat koji podliježe ili udovoljava pravilima nadzora koja su prema mišljenju Komisije barem jednako stroga kao ona propisana pravom Evropske unije, ili

d) izdalo ih je drugo lice svrstano u kategorije koje propiše Komisija, pod uslovom da ulaganja u takve instrumente podliježu zaštiti investitora jednakoj onoj propisanoj podtač. a, b ili c ove tačke kao i pod uslovom da je emitent društvo čiji kapital i rezerve iznose najmanje 10.000.000 eura i koje izrađuje i objavljuje svoje godišnje finansijske izvještaje u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo i primjena standarda finansijskog izvještavanja, da je emitent subjekat koji je, unutar grupe društava koja obuhvata jedno ili nekoliko društava čije su akcije uvrštene na neko od uređenih tržišta, posvećen finansiranjem te grupe, ili da je emitent subjekat koji je posvećen finansiranju posebnih subjekata za sekjuritizaciju koja koriste kreditne linije kreditnih institucija.

7. roba kojima se trguje na robnim berzama,

8. nekretnina

(2) Ulaganje u udjele drugih investicionih fondova kojima upravlja isti DZUAIF mora biti predviđeno prospektom i/ili pravilima AIF-a sa javnom ponudom.

(3) Imovina AIF-a može se držati u novcu na računu.

Dozvoljena ulaganja AIF-a u nekretnine

Član 15

(1) Zatvoreni AIF sa javnom ponudom smije sticati nekretnine u Crnoj Gori, državi članici i trećoj državi, i to:

a) stambene i/ili poslovne zgrade sa pripadajućim zemljištem,

b) građevinska zemljišta na kojima se grade građevine iz tačke a) ovoga stava, ako se prema objektivnim kriterijumima može računati sa završetkom izgradnje u primjerenom roku ne dužem od 2 godine,

c) neizgrađena građevinska zemljišta na kojima je prema važećim propisima dozvoljena gradnja stambenih i/ili poslovnih zgrada,

d) poljoprivredna zemljišta,

e) ulaganja u druge nekretnine koje su izričito predviđene prospektom i/ili pravilima AIF-a.

(2) Zatvoreni AIF sa javnom ponudom može steći nekretnine iz stava 1 ovog člana:

a) koje se nalaze na geografskim područjima naznačenim u prospektu i/ili pravilima AIF-a,

b) za koje je DZUAIF od strane vanjskog procjenitelja primio izvještaj koji sadrži procjenu vrijednosti nekretnine, u roku od 15 dana od dana izrade istoga, a koji sadrži eventualnu opterećenost hipotekama i izjavu da bi nekretnina na zahtjev DZUAIF mogla u primjerenom kratkom roku biti otuđena po procijenjenoj vrijednosti,

c) koje moraju biti stečene ili čije sticanje mora biti ugovoreno u roku od 6 mjeseci od dana primanja izvještaja iz tačke b) ovog stava i po cijeni ne većoj od procijenjene vrijednosti,

(3) DZUAIF ne smije steći nekretninu ukoliko su mu poznate okolnosti koje upućuju da izvještaj iz stava 2 tačka b) ovoga člana više nije pouzdan, te je dužan zatražiti novi izvještaj o procjeni vrijednosti nekretnine kako bi istu mogao steći.

(4) Ako je izričito predviđeno prospektom i/ili pravilima AIF-a, ulaganjem u nekretnine smatraju se i:

- a) ulaganja u udjele ili akcije privrednih društava čiji je predmet poslovanja isključivo ili pretežito sticanje, prodaja, iznajmljivanje, zakup i/ili upravljanje nekretninama,
- b) udjele ili akcije drugog AIF-a za ulaganje u nekretnine,
- c) druge prenosive hartije od vrijednosti ili izvedene finansijske instrumente čija se cijena zasniva na nekretninama.

Prelazne i završne odredbe

Član 16

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu CG”.

Broj: 01/7-339/5-26

Podgorica, 14. 5. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

1285.

Na osnovu čl. 436 stav 4, 440 stav 6, 446 stav 5, 450 stav 7, 459 stav 3 i 468 stav 6 Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore”, broj 016/26) Komisija za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) na 183. sjednici održanoj 14. maja 2026. godine donosi

PRAVILA O PROSPEKTU

Predmet, područje primjene i izuzeci

Član 1

(1) Ovim pravilima uređuju se zahtjevi za sastavljanje, odobravanje i distribuciju prospekta koji se objavljuje prilikom javne ponude hartija od vrijednosti ili njihovog uvrštavanja za trgovanje na regulisanom tržištu, u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore”, broj 016/26) (u daljem tekstu: Zakon) i odgovarajućim pravnim aktima Evropske unije.

(2) Ova pravila ne primjenjuju se na sljedeće vrste hartija od vrijednosti:

- 1) udjele koje izdaju subjekti za zajednička ulaganja koji nijesu zatvorenog tipa;
- 2) nevlasničke hartije od vrijednosti koje izdaje država, odnosno Crna Gora, ili jedno od njenih regionalnih ili lokalnih tijela, kao i javna međunarodna tijela čija je članica jedna ili više država, Evropska centralna banka ili centralne banke država;
- 3) udjele u kapitalu centralnih banaka država;
- 4) hartije od vrijednosti za koje država, odnosno Crna Gora, ili njeno regionalno ili lokalno tijelo daje безусловnu i neopozivu garanciju;
- 5) hartije od vrijednosti koje izdaju udruženja sa pravnim licem ili neprofitna tijela priznata od strane države, radi pribavljanja sredstava potrebnih za ostvarivanje njihovih neprofitnih ciljeva;
- 6) nezamjenjive udjele u kapitalu čija je osnovna svrha da imatelju daju pravo na korišćenje stana ili drugog oblika nepokretnosti ili njenog dijela, kada se takvi udjeli ne mogu otuđiti bez odricanja od tog prava.

(3) Obaveza objavljivanja prospekta ne primjenjuje se na sljedeće javne ponude hartija od vrijednosti:

- 1) ponudu hartija od vrijednosti koja je upućena isključivo kvalifikovanim investitorima;
- 2) ponudu hartija od vrijednosti koja je upućena manjem broju od 150 fizičkih ili pravnih lica u Crnoj Gori, koja nijesu kvalifikovani investitori;
- 3) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 eura;
- 4) ponudu hartija od vrijednosti upućenu investitorima koji stiču hartije od vrijednosti ukupne vrijednosti od najmanje 100.000 eura po investitoru, za svaku pojedinačnu ponudu;
- 5) ponudu hartija od vrijednosti koji treba da budu uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih preduzeća, a koji su zamjenjivi hartijama od vrijednosti koji su već uključeni u trgovanje na istom tržištu, pod uslovom da su istovremeno ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) u periodu od 12 mjeseci hartije od vrijednosti predstavljaju manje od 30% broja hartija od vrijednosti koji su već uključene u trgovanje na istom tržištu;
 - b) izdavalac hartija od vrijednosti ne podliježe postupku restrukturiranja niti postupku nesolventnosti;
 - c) dokument koji sadrži propisane informacije dostavlja se nadležnom organu u elektronskom obliku i istovremeno stavlja na raspolaganje javnosti u skladu sa ovim zakonom;
- 6) ponudu hartija od vrijednosti zamjenjivih hartijama od vrijednosti koji su već najmanje 18 mjeseci uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih preduzeća, pod uslovom da su istovremeno ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) hartije od vrijednosti nijesu izdate u vezi sa preuzimanjem kao zamjenska naknada, niti u vezi sa spajanjem ili podjelom;

b) izdavalac ne podliježe postupku restrukturiranja niti postupku nesolventnosti;

c) dokument koji sadrži propisane informacije dostavlja se nadležnom organu u elektronskom obliku i istovremeno stavlja na raspolaganje javnosti;

7) akcije izdate u zamjenu za akcije istog roda koje su već izdate, ako takvo izdavanje ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala;

8) hartije od vrijednosti koji se nude kao naknada u postupku preuzimanja, pod uslovom da je javno dostupan dokument koji sadrži informacije o transakciji i njenim efektima na izdavaoca;

9) hartije od vrijednosti koji se nude, dodjeljuju ili treba da budu dodijeljeni u vezi sa spajanjem ili podjelom, pod uslovom da je javno dostupan dokument koji sadrži informacije o transakciji i njenim efektima na izdavaoca;

10) dividende koje se isplaćuju postojećim akcionarima u obliku akcija istog roda kao i akcije na koje se odnose takve isplate, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama akcija, kao i razlozima i detaljima ponude;

11) hartije od vrijednosti koje sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima nudi, dodjeljuje ili treba da dodijeli njihov poslodavac ili povezano društvo, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima ponude ili dodjele;

12) ne vlasničke hartije od vrijednosti koje kontinuirano ili povremeno izdaju kreditne institucije, ako je ukupna agregirana vrijednost ponude u periodu od 12 mjeseci manja od 150.000.000 eura po kreditnoj instituciji, pod uslovom da te hartije od vrijednosti:

a) nijesu podređene, nijesu konvertibilne niti zamjenjive; i

b) ne daju pravo upisa ili sticanja drugih vrsta hartija od vrijednosti i nijesu povezani sa izvedenim finansijskim instrumentima;

13) ponudu hartija od vrijednosti koju javnosti upućuje pružalac usluga grupnog finansiranja koji ima dozvolu za rad u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje grupno finansiranje, pod uslovom da takva ponuda ne prelazi propisani prag.

(4) Dokument koji se izrađuje u skladu sa izuzecima iz stava 3 tačka 5 podtačka c i tačka 6 podtačka c ovog člana:

1) može imati najviše 11 stranica formata A4;

2) mora biti jasno strukturiran, lako čitljiv i razumljiv;

3) mora biti sastavljen na službenom jeziku ili jeziku koji je prihvatio nadležni organ;

4) mora biti dostavljen nadležnom organu i učinjen javno dostupnim u elektronskom obliku istovremeno sa podnošenjem.

(5) Prilikom utvrđivanja ukupne agregirane vrijednosti javnih ponuda hartija od vrijednosti uzimaju se u obzir sve ponude u periodu od 12 mjeseci, uključujući tekuće i prethodne ponude, osim onih za koje je objavljen prospekt ili koje su izuzete u skladu sa zakonom.

(6) Obaveza objavljivanja prospekta ne primjenjuje se na uvrštenje hartija od vrijednosti za trgovanje na regulisanom tržištu za sljedeće slučajeve:

1) hartije od vrijednosti zamjenjive hartijama od vrijednosti koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu, pod uslovom da u periodu od 12 mjeseci predstavljaju manje od 30% broja hartija od vrijednosti koje su već uvrštene za trgovanje na tom tržištu;

2) akcije koje nastaju konverzijom ili zamjenom drugih hartija od vrijednosti ili ostvarivanjem prava koja su data drugim hartijama od vrijednosti, ako su tako nastale akcije istog roda kao akcije koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu, pod uslovom da u periodu od 12 mjeseci predstavljaju manje od 30% broja akcija istog roda koje su već uvrštene za trgovanje na tom tržištu, osim u slučajevima iz stava (5) ovog člana;

3) hartije od vrijednosti zamjenjive hartijama od vrijednosti koje su neprekidno najmanje 18 mjeseci prije uvrštenja novih hartija od vrijednosti bile uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu, pod uslovom da su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

a) hartije od vrijednosti koje treba da budu uvrštene za trgovanje nijesu izdati u vezi sa preuzimanjem kao zamjenska naknada, niti u vezi sa spajanjem ili podjelom;

b) izdavalac hartija od vrijednosti ne podliježe postupku restrukturiranja niti postupku nesolventnosti;

c) dokument koji sadrži propisane informacije dostavlja se nadležnom organu u elektronskom obliku i istovremeno stavlja na raspolaganje javnosti u skladu sa ovim zakonom;

4) hartije od vrijednosti koje nastaju konverzijom ili zamjenom drugih hartija od vrijednosti, instrumenata sopstvenih sredstava ili prihvatljivih obaveza od strane sanacionog organa, radi izvršavanja njegovih ovlašćenja u skladu sa propisima kojima se uređuje sanacija kreditnih institucija i investicionih društava;

5) akcije izdate u zamjenu za akcije istog roda koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu, ako takvo izdavanje ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala;

6) hartije od vrijednosti ponuđene kao zamjenska naknada u postupku preuzimanja, pod uslovom da je javnosti dostupan dokument koji sadrži informacije o transakciji i njenim efektima na izdavaoca;

7) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili treba da budu dodijeljene u vezi sa spajanjem ili podjelom, pod uslovom da je javnosti dostupan dokument koji sadrži informacije o transakciji i njenim efektima na izdavaoca;

8) akcije koje su ponuđene, dodijeljene ili treba da budu besplatno dodijeljene postojećim akcionarima, kao i dividende koje se isplaćuju u obliku akcija istog roda kao akcije na koje se odnose, pod uslovom da su te akcije istog roda kao akcije koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu i da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama akcija, kao i razlozima i detaljima ponude ili dodjele;

9) hartije od vrijednosti koje sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima nudi, dodjeljuje ili treba da dodijeli njihov poslodavac ili povezano društvo, pod uslovom da su te hartije od vrijednosti istog roda kao hartije od vrijednosti koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu i da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima ponude ili dodjele;

10) nevladničke hartije od vrijednosti koje kontinuirano ili povremeno izdaju kreditne institucije, ako je ukupna agregirana vrijednost takvih hartija od vrijednosti u periodu od 12 mjeseci manja od 150.000.000 eura po kreditnoj instituciji, pod uslovom da te hartije od vrijednosti:

a) nijesu podređene, nijesu konvertibilne niti zamjenjive; i

b) ne daju pravo upisa ili sticanja drugih vrsta hartija od vrijednosti i nijesu povezane sa izvedenim finansijskim instrumentima.

(7) Izuzeća od obaveze objavljivanja prospekta utvrđena u st. 3 i 6 ovog člana mogu se kombinovati. Međutim, izuzeća iz stava 6 tač. 1) i 2) ovog člana ne mogu se kombinovati ako bi takvo kombinovanje moglo dovesti do neposrednog ili odloženog uvrštenja za trgovanje na regulisanom tržištu, u periodu od 12 mjeseci, više od 30% broja akcija istog roda koje su već uvrštene za trgovanje na istom regulisanom tržištu, bez objavljivanja prospekta.

(8) Izuzeća iz stava 3 tačka 8 i stava 6 tačka 6 ovog člana primjenjuju se isključivo na vlasničke hartije od vrijednosti i samo u sljedećim slučajevima:

1) ponuđene vlasničke hartije od vrijednosti zamjenjive su postojećim hartijama od vrijednosti koje su već bile uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu prije preuzimanja i sa njim povezanih transakcija, a preuzimanje se ne smatra obrnutim sticanjem u smislu međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja koji uređuje poslovne kombinacije; ili

2) nadležni organ, kada je primjenjivo, za odobravanje isprave o ponudi u skladu sa propisima kojima se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prethodno je odobrio dokument iz stava 3 tačka 8 ili stava 6 tačka 6 ovog člana.

(9) Izuzeća iz stava 3 tačka 9) i stava 6 tačka 7 ovog člana primjenjuju se isključivo na vlasničke hartije od vrijednosti u vezi sa kojima se transakcija ne smatra obrnutim sticanjem u smislu međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja koji uređuju poslovne kombinacije, i to samo u sljedećim slučajevima:

1) vlasničke hartije od vrijednosti društva preuzimaoca bile su već uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu prije predmetne transakcije; ili

2) vlasničke hartije od vrijednosti društava koja učestvuju u podjeli bile su već uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu prije predmetne transakcije.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2

(1) U smislu ovih pravila, pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1) **restrukturiranje** znači mjere usmjerene na restrukturiranje poslovanja dužnika koje obuhvataju promjenu strukture, uslova ili sastava imovine i obaveza dužnika ili bilo kojeg drugog dijela njegove kapitalne strukture, kao što su prodaja imovine ili djelova poslovanja i, kada je to predviđeno nacionalnim pravom, prodaja poslovanja kao funkcionalne cjeline, kao i sve potrebne operativne promjene ili kombinaciju tih elemenata;

2) **postupak u slučaju nesolventnosti** znači postupke koji se sprovode radi rješavanja nesolventnosti dužnika, uključujući stečajni postupak, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;

3) **odobrenje** znači pozitivnu odluku nadležnog organa matične države članice, donijetu nakon provjere potpunosti, dosljednosti i razumljivosti informacija sadržanih u prospektu, pri čemu se takvo odobrenje ne odnosi na tačnost tih informacija;

4) **period ponude** znači period tokom kojeg potencijalni investitori mogu kupiti ili upisati predmetne hartije od vrijednosti;

5) **elektronski oblik** znači svaki trajni medij osim papira.

(2) Ostali pojmovi imaju značenje kao u Zakonu.

Dobrovoljni prospekt

Član 3

(1) U slučajevima kada je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, javna ponuda hartija od vrijednosti ili njihovo uvrštenje za trgovanje na regulisanom tržištu izuzeto od obaveze objavljivanja prospekta, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključjenje u trgovanje može, po sopstvenom izboru, sačiniti prospekt u skladu sa zakonom i ovim pravilima.

(2) Prospekt iz stava 1 ovog člana, nakon odobrenja od strane Komisije, ima isto pravno dejstvo kao prospekt čije je objavljivanje obavezno i na njega se primjenjuju sve odredbe zakona i ovih pravila koje se odnose na prospekt, pod nadzorom Komisije.

Sadržaj prospekta

Član 4

(1) Prospekt mora sadržati informacije koje su neophodne da bi investitor mogao izvršiti utemeljenu procjenu:

1) imovine i obaveza, dobiti i gubitaka, finansijskog položaja i očekivanog razvoja emitenta i, kada je primjenjivo, jemca;

2) prava koja proizlaze iz hartija od vrijednosti;

3) razloga za izdavanje hartija od vrijednosti i njihovog uticaja na emitenta.

(2) Obim i sadržaj informacija iz stava 1 ovog člana određuju se uzimajući u obzir naročito:

1) karakteristike emitenta;

2) vrstu hartija od vrijednosti;

3) posebne okolnosti emitenta;

4) činjenicu da li su u pitanju nevladni hartije od vrijednosti sa pojedinačnom nominalnom vrijednošću od najmanje 100.000 eura koje su namijenjene trgovanju isključivo na regulisanom tržištu ili njegovom posebnom segmentu dostupnom samo profesionalnim investitorima.

(3) Informacije sadržane u prospektu moraju biti predstavljene na jasan, sažet i razumljiv način koji omogućava jednostavnu analizu od strane investitora.

(4) Prospekt se može sastaviti kao jedinstven dokument ili kao skup posebnih dokumenata, u skladu sa zakonom.

(5) Kada se prospekt sastavlja kao skup posebnih dokumenata, mora se sastojati od:

- 1) registracionog dokumenta koji sadrži informacije o emitentu;
- 2) napomene o hartijama od vrijednosti koja sadrži informacije o hartijama od vrijednosti; i
- 3) sažetka prospekta.

Skraćeni prospekt

Član 5

(1) Prospekt sadrži skraćeni prospekt koji obuhvata ključne informacije potrebne investitorima za razumijevanje karakteristika i rizika emitenta, garanta, ako postoji, i hartija od vrijednosti koje se nude ili uključuju u trgovanje na regulisanom tržištu, i koji se čita zajedno sa ostalim djelovima prospekta.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, skraćeni prospekt nije obavezan ako se prospekt odnosi na uključenje u trgovanje nevladnih hartija od vrijednosti, pod uslovom da:

1) se tim hartijama od vrijednosti trguje isključivo na regulisanom tržištu ili njegovom segmentu kojem pristup imaju samo profesionalni investitori; ili

2) pojedinačna nominalna vrijednost tih hartija iznosi najmanje 100.000 eura.

(3) Skraćeni prospekt mora biti tačan, jasan i ne smije dovoditi u zabludu, te mora biti u skladu sa ostalim djelovima prospekta i čini njegov uvod.

(4) Skraćeni prospekt izrađuje se kao kratak dokument koji ne prelazi sedam stranica formata A4 i mora:

1) biti jasno predstavljen i strukturiran tako da je jednostavan za čitanje;

2) biti napisan jezikom koji je jasan, netehnički, sažet i razumljiv investitorima.

(5) Skraćeni prospekt sadrži sljedeće odjeljke:

1) uvod, sa upozorenjima;

2) ključne informacije o emitentu;

3) ključne informacije o hartijama od vrijednosti;

4) ključne informacije o javnoj ponudi hartija od vrijednosti i/ili uključanju u trgovanje na regulisanom tržištu.

(6) Uvod iz stava 5 tačka 1 ovog člana sadrži:

1) naziv i međunarodni identifikacioni broj (ISIN) hartija od vrijednosti;

2) identitet i kontakt podatke emitenta, uključujući njegov identifikator pravnog lica (LEI);

3) ako je primjenjivo, identitet i kontakt podatke ponuđača ili lica koje traži uključanje u trgovanje, uključujući LEI;

4) identitet nadležnog organa koji odobrava prospekt i, ako je primjenjivo, nadležnog organa koji je odobrio registracioni dokument;

5) datum odobrenja prospekta;

(7) Uvod sadrži i sljedeća upozorenja:

1) da se skraćeni prospekt čita kao uvod u prospekt;

2) da investitor treba da zasniva odluku o ulaganju na razmatranju prospekta kao cjeline;

3) da investitor može izgubiti dio ili cjelokupan uloženi kapital, a kada obaveza nije ograničena na iznos ulaganja i više od uloženog iznosa;

4) da, u slučaju pokretanja sudskog postupka, investitor može snositi troškove prevođenja prospekta prije pokretanja postupka;

5) da građanskopravnoj odgovornosti podliježu samo lica koja su sačinila skraćeni prospekt, uključujući njegov prevod, i to samo ako je obmanjujući, netačan ili nedosljedan u odnosu na druge djelove prospekta ili ne sadrži ključne informacije;

6) ako je primjenjivo, upozorenje u skladu sa propisom kojim se uređuje dokument sa ključnim informacijama za investitore.

(8) Ključne informacije o emitentu sadrže:

1) u pododjeljku „Ko je emitent hartija od vrijednosti?“:

- a) pravni oblik, sjedište, pravo koje se primjenjuje i državu osnivanja;
- b) identifikator pravnog lica (LEI);
- c) glavne djelatnosti;
- d) podatke o najvećim akcionarima i kontroli;
- e) identitet članova upravljačkih i rukovodećih organa;
- f) identitet ovlašćenih revizora;

2) u pododjeljku „Koje su ključne finansijske informacije o emitentu?“:

- a) odabrane istorijske ključne finansijske informacije za svaku finansijsku godinu;
- b) uporedive podatke za međuperiode;
- c) podatke iz bilansa na kraju godine;
- d) ako je primjenjivo, pro forma finansijske informacije;
- e) opis eventualnih rezervi iz revizorskog izvještaja;

3) u pododjeljku „Koji su ključni rizici specifični za emitenta?“:

- a) najvažnije faktore rizika koji se odnose na emitenta.

(9) Ključne informacije o hartijama od vrijednosti sadrže:

1) u pododjeljku „Koja su glavna obilježja hartija od vrijednosti?“:

- a) vrstu, rod i ISIN;
- b) valutu, nominalnu vrijednost, obim emisije i trajanje;
- c) prava koja proizilaze iz hartija;
- d) njihov položaj u strukturi kapitala u slučaju nesolventnosti;
- e) ograničenja prenosivosti;
- f) politiku isplate, ako postoji;

2) u pododjeljku „Gdje će se trgovati hartijama od vrijednosti?“:

- a) podatke o uvrštenju i tržištima;

3) ako postoji garancija, u pododjeljku „Da li postoji garancija?“:

- a) prirodu i obim garancije;
- b) osnovne podatke o garantu, uključujući LEI;
- c) ključne finansijske informacije o garantu;
- d) ključne rizike u vezi sa garantom;

4) u pododjeljku „Koji su ključni rizici specifični za hartije od vrijednosti?“:

- b) najvažnije faktore rizika.

(10) Ključne informacije o javnoj ponudi i/ili uključenju u trgovanje sadrže:

1) u pododjeljku „Pod kojim uslovima investitor može ulagati?“:

- a) uslove ponude, rokove, plan distribucije, razvodnjavanje i troškove;

2) u pododjeljku „Ko je ponuđač?“:

- a) osnovne podatke o ponuđaču ili licu koje traži uključenje;

3) u pododjeljku „Zašto se prospekt izrađuje?“:

- a) razloge ponude ili uključenja u trgovanje;
- b) namjenu sredstava;
- c) postojanje ugovora o pokroviteljstvu;
- d) ključne sukobe interesa.

(11) Emitent može uključiti dodatne podnaslove ako je to potrebno radi jasnijeg prikaza informacija.

(12) Ukupan broj faktora rizika u skraćenom prospektu ne smije prelaziti 15.

(13) Skraćeni prospekt ne smije sadržati upućivanja na druge djelove prospekta niti uključivati informacije putem upućivanja.

(14) Ako je za hartije od vrijednosti potrebno izraditi dokument sa ključnim informacijama u skladu sa posebnim propisom, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje može zamijeniti sadržaj skraćenog prospekta koji se odnosi na hartije od vrijednosti tim informacijama i u tom slučaju:

- 1) maksimalna dužina skraćenog prospekta produžava se za tri dodatne stranice;
- 2) sadržaj dokumenta sa ključnim informacijama uključuje se kao poseban odjeljak;
- 3) mora biti jasno naznačeno da je riječ o sadržaju tog dokumenta.

(15) Maksimalna dužina skraćenog prospekta može se produžiti:

- 1) za dvije dodatne stranice kada se odnosi na više hartija od vrijednosti;
- 2) za tri dodatne stranice po dodatnoj hartiji od vrijednosti kada se koristi dokument sa ključnim informacijama;

3) za jednu dodatnu stranicu ako skraćeni prospekt sadrži informacije o garantu.

(16) Izuzetno od st. 4 do 15 ovog člana, skraćeni prospekt koji je dio prospekta EU za naknadna izdanja ili prospekta EU za rast:

- 1) sastavlja se kao dokument koji ne prelazi sedam stranica formata A4;
- 2) ne sadrži upućivanja na druge djelove prospekta niti informacije putem upućivanja;
- 3) mora biti jasno strukturiran i napisan jednostavnim i razumljivim jezikom;
- 4) sadrži sljedeće odjeljke ovim redoslijedom:
 - a) uvod sa upozorenjima i datumom odobrenja prospekta;
 - b) ključne informacije o emitentu;
 - c) ključne informacije o hartijama od vrijednosti, uključujući prava i ograničenja;
 - d) ključne informacije o javnoj ponudi i/ili uključanju u trgovanje;
 - e) ako postoji garancija, ključne informacije o garantu i garanciji;
- 5) može sadržati informacije u obliku tabela, grafikona ili dijagrama;
- 6) maksimalna dužina produžava se za jednu dodatnu stranicu po garantu.

Osnovni prospekt

Član 6

(1) Za nevlasničke hartije od vrijednosti, uključujući varante u bilo kojem obliku, prospekt se može, prema izboru emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu, sastojati od osnovnog prospekta koji sadrži potrebne informacije koje se odnose na emitenta i hartije od vrijednosti koje se javno nude ili se uključuju u trgovanje na regulisanom tržištu.

(2) Osnovni prospekt mora da sadrži:

1) obrazac pod nazivom „Obrazac konačnih uslova” koji se popunjava za svaku pojedinačnu emisiju i u kojem se navode dostupne mogućnosti u pogledu informacija koje se određuju u konačnim uslovima;

2) adresu internet stranice na kojoj će se objavljivati konačni uslovi.

(3) Ako osnovni prospekt sadrži više mogućnosti u pogledu informacija koje se zahtijevaju u vezi sa hartijama od vrijednosti, konačnim uslovima se određuje koja je od tih mogućnosti primjenjiva na pojedinu emisiju, upućivanjem na odgovarajuće djelove osnovnog prospekta ili ponavljanjem tih informacija.

(4) Konačni uslovi:

1) predstavljaju se kao poseban dokument ili se uključuju u osnovni prospekt ili njegovu dopunu;

2) moraju biti sastavljeni u jasnom i razumljivom obliku koji omogućava njihovu jednostavnu analizu;

3) sadrže isključivo informacije koje se odnose na hartije od vrijednosti;

4) ne mogu se koristiti kao dopuna ili izmjena osnovnog prospekta.

(5) Ako konačni uslovi nijesu uključeni u osnovni prospekt ili njegovu dopunu, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje dužno je da:

1) konačne uslove učini javno dostupnim u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju objavljivanje prospekta;

2) dostavi konačne uslove Komisiji bez odlaganja, a ako je moguće prije početka javne ponude ili uključanja u trgovanje;

(6) Konačni uslovi moraju sadržati jasnu i istaknutu izjavu:

1) da su izrađeni u skladu sa zakonom i ovim pravilima i da se moraju čitati zajedno sa osnovnim prospektom i njegovim dopunama;

2) gdje je osnovni prospekt objavljen;

3) da je sažetak za pojedinačnu emisiju priložen konačnim uslovima.

(7) Osnovni prospekt može biti sastavljen kao jedinstveni dokument ili kao više zasebnih dokumenata.

(8) Ako je emitent prethodno sastavio registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument, osnovni prospekt mora sadržati:

1) informacije iz tog dokumenta; i

2) informacije koje bi inače bile sadržane u dijelu prospekta koji se odnosi na hartije od vrijednosti, osim konačnih uslova, ako oni nijesu uključeni u osnovni prospekt.

(9) Informacije o različitim hartijama od vrijednosti obuhvaćenim osnovnim prospektom moraju biti jasno razdvojene.

(10) Sažetak za pojedinačnu emisiju sastavlja se tek nakon što su konačni uslovi uključeni u osnovni prospekt, njegovu dopunu ili dostavljeni, i mora biti specifičan za tu emisiju.

(11) Sažetak za pojedinačnu emisiju:

1) prilaže se konačnim uslovima;

2) mora biti u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju skraćeni prospekt;

3) sadrži:

a) ključne informacije iz osnovnog prospekta, uključujući informacije o emitentu;

b) ključne informacije iz konačnih uslova.

(12) Ako se konačni uslovi odnose na više hartija od vrijednosti koje se razlikuju samo u ograničenim elementima, može se izraditi jedinstveni sažetak, pod uslovom da su informacije jasno razdvojene.

(13) Informacije iz osnovnog prospekta dopunjavaju se, po potrebi, u skladu sa odredbama zakona i ovih pravila koje uređuju dopunu prospekta.

(14) Javna ponuda hartija od vrijednosti može se nastaviti nakon isteka važenja osnovnog prospekta pod kojim je započeta, ako je novi osnovni prospekt odobren i objavljen najkasnije posljednjeg dana važenja prethodnog osnovnog prospekta i u tom slučaju:

1) konačni uslovi moraju sadržati jasno upozorenje o datumu isteka prethodnog osnovnog prospekta;

2) mora biti navedeno gdje će biti objavljen novi osnovni prospekt;

3) novi osnovni prospekt mora sadržati obrazac konačnih uslova iz prethodnog ili upućivanje na njega;

4) mora sadržati upućivanje na važeće konačne uslove.

(15) Pravo na povlačenje investitora primjenjuje se u skladu sa odredbama zakona i ovih pravila, osim ako su hartije od vrijednosti već isporučene.

(16) Program ponude, u smislu ovog člana, predstavlja plan emisije hartija od vrijednosti u tranšama ili kroz najmanje dva izdanja iste vrste ili klase u periodu od 12 mjeseci.

(17) Odredbe ovog člana primjenjuju se bez prejudiciranja obaveze dopune prospekta i odgovornosti emitenta u skladu sa odredbama zakona i ovih pravila.

Univerzalni dokument za registraciju

Član 7

(1) Nakon što Komisija u skladu sa članom 444 zakona odobri univerzalni dokument za registraciju za jednu finansijsku godinu, naredni univerzalni dokument za registraciju može se dostaviti Komisiji bez prethodnog odobrenja.

(2) Ako emitent ne podnese univerzalni dokument za registraciju za jednu finansijsku godinu, gubi pravo iz stava 1 ovog člana i svi naredni univerzalni dokumenti za registraciju podliježu odobrenju dok se ponovo ne ispuni uslov iz stava 1 ovog člana.

(3) Emitent koji koristi univerzalni dokument za registraciju kao zamjenu za godišnji ili polugodišnji finansijski izvještaj dužan je da:

1) uključi listu upućivanja koja jasno pokazuje gdje se u dokumentu nalaze sve propisane informacije;

2) obezbijedi da dokument bude dostavljen i javno objavljen putem službeno određenog mehanizma za objavljivanje informacija;

3) uključi izjavu o odgovornosti lica odgovornih za sadržaj dokumenta.

(4) Emitent stiče status čestog emitenta ako:

1) redovno objavljuje sve propisane informacije u skladu sa propisima koji uređuju transparentnost i zloupotrebe na tržištu kapitala u periodu od najmanje 18 mjeseci; i

2) postupa po zahtjevima Komisije u vezi sa izmjenama i dopunama univerzalnog dokumenta za registraciju.

(5) Emitent gubi status čestog emitenta ako prestane da ispunjava bilo koji od uslova iz stava 4 ovog člana.

(6) Izmjene univerzalnog dokumenta za registraciju podnose se Komisiji bez odlaganja kada se utvrdi:

1) bitan propust;

2) bitna greška; ili

3) bitna netačnost koja može dovesti javnost u zabludu.

(7) Kada se univerzalni dokument za registraciju koristi kao sastavni dio prospekta:

1) ne primjenjuju se pravila o izmjenama iz ovog člana;

2) primjenjuju se pravila o dopuni prospekta u skladu sa zakonom.

(8) Komisija može zahtijevati dostavljanje prečišćenog teksta izmijenjenog univerzalnog dokumenta za registraciju radi obezbjeđenja njegove razumljivosti.

Prospekt sastavljen od zasebnih dokumenata

Član 8

(1) Kada se prospekt sastoji od zasebnih dokumenata u skladu sa zakonom, registracioni dokument, obavještenje o hartijama od vrijednosti i sažetak smatraju se jedinstvenim prospektom nakon njihovog odobrenja od strane Komisije.

(2) U slučaju kada je registracioni dokument već odobren, emitent je dužan da obavještenje o hartijama od vrijednosti i sažetak podnese na odobrenje kao zasebne dokumente.

(3) Ako nakon odobrenja registracionog dokumenta nastupi značajna nova činjenica, bitna greška ili bitna netačnost koja može uticati na procjenu hartija od vrijednosti, emitent je dužan da podnese izmjenu registracionog dokumenta na odobrenje najkasnije istovremeno sa podnošenjem obavještenja o hartijama od vrijednosti i sažetka.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, pravo investitora na povlačenje prihvata ponude se ne primjenjuje.

(5) Registracioni dokument koji je odobren od strane Komisije mora biti učinjen dostupnim javnosti bez nepotrebnog odlaganja, na način propisan zakonom.

(6) Kada emitent koristi univerzalni dokument za registraciju u skladu sa zakonom:

1) emitent sastavlja samo obavještenje o hartijama od vrijednosti i sažetak prilikom javne ponude ili uključenja hartija od vrijednosti na regulisano tržište;

2) obavještenje o hartijama od vrijednosti mora sadržati informacije koje bi inače bile sadržane u univerzalnom dokumentu za registraciju, ako su nastupile bitne promjene ili novi razvoj događaja koji mogu uticati na procjenu investitora, osim ako su te informacije već sadržane u dopuni prospekta;

3) izmjene univerzalnog dokumenta za registraciju podliježu odobrenju Komisije, ako je dokument prethodno odobren;

4) ukoliko univerzalni dokument za registraciju nije prethodno odobren, cjelokupna dokumentacija, uključujući njegove izmjene, podliježe odobrenju Komisije.

(7) Univerzalni dokument za registraciju, zajedno sa obavještenjem o hartijama od vrijednosti i sažetkom, nakon odobrenja čini jedinstveni prospekt u skladu sa zakonom.

Odgovornost za prospekt

Član 9

(1) Lica odgovorna za informacije sadržane u prospektu, u smislu zakona, moraju biti jasno navedena u prospektu, uz navođenje njihovog imena i funkcije, odnosno naziva i sjedišta, ako se radi o pravnim licima.

(2) U prospektu mora biti sadržana izjava odgovornih lica da, prema njihovim saznanjima, informacije sadržane u prospektu:

1) odgovaraju činjenicama; i

2) da nisu izostavljene informacije koje bi mogle uticati na značenje prospekta.

(3) Odgovornost za informacije sadržane u prospektu, uključujući sve njegove dopune, utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi i drugim relevantnim propisima o građanskopravnoj odgovornosti.

(4) Lica odgovorna za informacije u prospektu odgovaraju za informacije sadržane u sažetku prospekta samo u slučaju kada:

1) sažetak dovodi u zabludu, sadrži netačne informacije ili je nedosljedan u odnosu na druge dijelove prospekta; ili

2) sažetak, kada se čita zajedno sa drugim dijelovima prospekta, ne sadrži ključne informacije koje su neophodne za donošenje odluke o ulaganju.

(5) Odgovornost za informacije sadržane u registracionom dokumentu ili univerzalnom dokumentu za registraciju postoji samo u slučaju kada je taj dokument korišćen kao sastavni dio odobrenog prospekta.

Minimalni sadržaj i struktura prospekta

Član 10

(1) Prospekt mora sadržati sve informacije koje su, u skladu sa karakteristikama emitenta i hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude ili uključenja u trgovanje na regulisanom tržištu, potrebne investitorima za donošenje informisane odluke o ulaganju, uključujući informacije o:

1) imovini i obavezama, finansijskom položaju, poslovanju i očekivanjima emitenta i, ako je primjenjivo, garanta;

2) pravima koja proizilaze iz hartija od vrijednosti; i

3) razlozima emisije i njenom uticaju na emitenta.

(2) Obim i sadržaj informacija iz stava 1 ovog člana određuju se uzimajući u obzir:

1) vrstu hartija od vrijednosti (vlasničke ili nevlasničke);

2) karakteristike i složenost emisije;

3) pravni oblik i djelatnost emitenta;

4) vrstu ponude i ciljnu grupu investitora.

(3) Prospekt mora biti izrađen na način koji omogućava lako čitanje, razumijevanje i analizu informacija, uz izbjegavanje nepotrebnog ponavljanja podataka, naročito u slučaju prospekta sastavljenog od zasebnih dokumenata.

(4) Za nevlasničke hartije od vrijednosti sa nominalnom vrijednošću od najmanje 100.000 EUR ili koje su namijenjene profesionalnim investitorima, prospekt može sadržati prilagođen nivo informacija, uzimajući u obzir potrebe tih investitora.

(5) U slučaju kada se prospekt sastoji od zasebnih dokumenata, sadržaj svakog dokumenta određuje se tako da:

- 1) registracioni dokument sadrži informacije o emitentu;
- 2) dokument o hartijama od vrijednosti sadrži informacije o ponudi ili uključenju u trgovanje;
- 3) sažetak sadrži ključne informacije za investitore.

(6) Minimalni sadržaj prospekta, uključujući strukturu, redoslijed i način prezentacije informacija, kao i obrasce i standarde za pojedine vrste prospekata, bliže se uređuju prilogima ovih pravila koje donosi Komisija.

(7) Univerzalni dokument za registraciju sadrži sve potrebne informacije o emitentu kako bi mogao biti korišćen kao osnov za buduće javne ponude ili uključenje hartija od vrijednosti na regulisano tržište, u skladu sa zakonom.

Prospekt EU za naknadna izdanja

Član 11

(1) Prospekt EU za naknadna izdanja može sastaviti:

1) emitent čiji su hartije od vrijednosti neprekidno uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu najmanje 18 mjeseci prije javne ponude novih hartija od vrijednosti ili njihovog uključenja u trgovanje na regulisanom tržištu;

2) emitent čije su hartije od vrijednosti neprekidno uvrštene za trgovanje na rastućem tržištu MSP najmanje 18 mjeseci prije javne ponude novih hartija od vrijednosti;

3) emitent koji traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za hartije od vrijednosti koje su neprekidno uvrštene na rastućem tržištu MSP najmanje 18 mjeseci prije uključenja u trgovanje;

4) ponuđač hartija od vrijednosti koje su neprekidno uvrštene na regulisanom tržištu ili na rastućem tržištu MSP najmanje 18 mjeseci prije javne ponude tih hartija od vrijednosti.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, emitent koji ima isključivo nevlasničke hartije od vrijednosti uvrštene na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu MSP ne može koristiti prospekt EU za naknadna izdanja za uključenje vlasničkih hartija od vrijednosti na regulisano tržište.

(3) Prospekt EU za naknadna izdanja sadrži informacije koje omogućavaju investitorima da razumiju:

1) očekivanja i finansijske rezultate emitenta, kao i sve značajne promjene u njegovom finansijskom i poslovnom položaju koje su nastupile nakon završetka posljednje finansijske godine;

2) ključne informacije o hartijama od vrijednosti, uključujući prava koja proizlaze iz tih hartija od vrijednosti i sva ograničenja tih prava;

3) razloge emisije i njen uticaj na emitenta, uključujući uticaj na strukturu kapitala emitenta i način korišćenja sredstava prikupljenih emisijom.

(4) Informacije sadržane u prospektu EU za naknadna izdanja moraju biti sažete, jasne i razumljive, tako da omogućavaju investitorima donošenje informisane odluke o ulaganju, uzimajući u obzir informacije koje su već javno dostupne u skladu sa:

- 1) propisima o finansijskom izvještavanju i transparentnosti,
- 2) propisima o zloupotrebi tržišta, i
- 3) drugim relevantnim propisima koji uređuju objavljivanje informacija od strane emitenta.

(5) Prospekt EU za naknadna izdanja sadrži minimalni sadržaj propisan priložima ovog zakona kojima se preuzimaju odredbe odgovarajućih aneksa Uredbe, u zavisnosti od vrste hartija od vrijednosti.

(6) Prospekt EU za naknadna izdanja za vlasničke hartije od vrijednosti sastavlja se kao jedinstven dokument.

(7) Prospekt EU za naknadna izdanja za nevlasničke hartije od vrijednosti može se sastaviti kao jedinstven dokument ili kao skup zasebnih dokumenata.

(8) Prospekt EU za naknadna izdanja koji se odnosi na vlasničke hartije od vrijednosti nakon javne ponude ne smije biti duži od 50 stranica formata A4.

(9) Prospekt mora biti strukturiran i prezentiran na način koji omogućava njegovu lako čitljivost i preglednost, uz upotrebu fonta koji omogućava nesmetano čitanje.

(10) U ograničenje dužine iz stava 8 ovog člana ne uključuju se:

1) sažetak prospekta;

2) informacije uključene upućivanjem;

3) dodatne informacije koje se odnose na složenu finansijsku istoriju emitenta ili značajne finansijske obaveze;

4) informacije koje se odnose na značajne promjene bruto vrijednosti, u skladu sa propisima o sadržaju prospekta.

(11) Prospekt EU za naknadna izdanja sastavlja se u standardizovanom formatu, pri čemu se informacije iznose prema unaprijed utvrđenom redoslijedu, u skladu sa priložima ovih pravila.

Sadržaj i standardizacija prospekta EU za rast

Član 12

(1) Prospekt EU za rast izrađuje se u skladu sa ovim pravilima tako da, pored informacija propisanih zakonom, sadrži i druge informacije koje su potrebne da investitori, a naročito mali investitori, mogu donijeti utemeljenu odluku o ulaganju.

(2) Informacije u prospektu EU za rast moraju biti:

1) jasne, sažete i razumljive;

2) prikazane na način koji omogućava jednostavno čitanje i analizu;

3) strukturirane prema standardizovanom redoslijedu utvrđenom u priložima ovih pravila.

(3) Prospekt EU za rast sadrži informacije koje omogućavaju razumijevanje:

1) finansijskog položaja i poslovanja emitenta, uključujući očekivanja i značajne promjene nakon posljednje finansijske godine;

2) strategije razvoja emitenta;

3) ključnih karakteristika hartija od vrijednosti, uključujući prava i ograničenja koja iz njih proizlaze;

4) razloga javne ponude i njenog uticaja na emitenta, uključujući uticaj na strukturu kapitala i način korišćenja sredstava.

(4) Prospekt EU za rast sastavlja se kao jedinstveni dokument, u standardizovanom formatu, u skladu sa priložima ovih pravila, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

(5) Prospekt EU za rast koji se odnosi na vlasničke hartije od vrijednosti nakon javne ponude ne može sadržati više od 75 stranica formata A4, pri čemu se u taj broj stranica ne računavaju:

1) sažetak prospekta;

2) informacije uključene upućivanjem;

3) dodatne informacije koje se dostavljaju u slučajevima složene finansijske istorije emitenta ili značajnih finansijskih obaveza, u skladu sa zakonom i ovim pravilima.

Faktori rizika

Član 13

(1) Faktori rizika koji se navode u prospektu ograničavaju se isključivo na rizike koji su specifični za emitenta i za hartije od vrijednosti koje su predmet javne ponude ili uključjenja u trgovanje, i koji su značajni za donošenje utemeljene odluke o ulaganju.

(2) Prospekt ne smije sadržati opšte, generičke ili standardizovane faktore rizika, niti faktore rizika koji služe isključivo za ograničenje odgovornosti ili koji ne omogućavaju jasno razumijevanje konkretnih rizika za investitore.

(3) Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključjenje hartija od vrijednosti u trgovanje dužno je da procijeni značaj svakog faktora rizika na osnovu:

1) vjerovatnoće njegovog nastanka; i

2) očekivanog obima njegovog negativnog uticaja na emitenta ili hartije od vrijednosti.

(4) Svaki faktor rizika mora biti jasno opisan i mora sadržati objašnjenje na koji način utiče na emitenta ili na hartije od vrijednosti koje su predmet javne ponude ili uključjenja u trgovanje.

(5) Emitent, ponuđač ili drugo odgovorno lice može, po sopstvenoj procjeni, označiti značaj faktora rizika koristeći kvalitativnu skalu (nizak, srednji ili visok).

(6) Faktori rizika moraju biti grupisani u jasno definisane kategorije prema njihovoj prirodi.

(7) U svakoj kategoriji, faktori rizika se navode po redoslijedu njihove procijenjene značajnosti.

(8) U slučaju hartija od vrijednosti koje su podređene, faktori rizika moraju uključivati i rizike koji proizlaze iz stepena podređenosti, uključujući njihov uticaj na iznos i vrijeme isplate u slučaju stečaja, insolventnosti ili drugog sličnog postupka emitenta.

(9) Ako postoji garant za hartije od vrijednosti, prospekt mora sadržati posebne i značajne faktore rizika koji se odnose na garanta, u mjeri u kojoj su relevantni za njegovu sposobnost da ispunji obaveze iz garancije.

Konačna ponudbena cijena i količina hartija od vrijednosti

Član 14

(1) U slučaju kada konačna ponudbena cijena i/ili konačna količina hartija od vrijednosti koje se javno nude nijesu uključene u prospekt, emitent ili ponuđač dužan je da, u skladu sa zakonom:

1) u prospektu navede najvišu cijenu i/ili najveću količinu hartija od vrijednosti, ako su dostupne; ili

2) u prospektu navede metode procjene, kriterijume i/ili uslove na osnovu kojih će biti određena konačna ponudbena cijena, uz odgovarajuće objašnjenje korišćenih metoda.

(2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana, emitent ili ponuđač dužan je da obezbijedi da se prihvatanje ponude za kupovinu ili upis hartija od vrijednosti može povući u roku koji nije kraći od roka propisanog zakonom, uz uvažavanje primjenjivih standarda Evropske unije.

(3) Konačna ponudbena cijena i količina hartija od vrijednosti:

1) dostavljaju se Komisiji bez odlaganja; i

2) objavljuju se na isti način na koji je objavljen prospekt, na način koji obezbjeđuje jednak i blagovremen pristup informacijama svim investitorima.

(4) Objavljivanje informacija iz stava 3 ovog člana mora biti izvršeno na transparentan i lako dostupan način, u skladu sa standardima zaštite investitora i zahtjevima tržišta kapitala.

Izostavljanje informacija iz prospekta

Član 15

(1) Komisija može, na zahtjev emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključjenje hartija od vrijednosti u trgovanje na regulisanom tržištu, odobriti izostavljanje pojedinih informacija koje bi inače morale biti uključene u prospekt, ako ocijeni da je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:

1) objavljivanje tih informacija bilo bi suprotno javnom interesu;

2) objavljivanje tih informacija moglo bi ozbiljno štetiti emitentu ili, ako postoji, garantu, pod uslovom da izostavljanje tih informacija ne dovede javnost u zabludu u pogledu činjenica i okolnosti bitnih za objektivnu procjenu emitenta ili garanta, kao i prava povezanih sa hartijama od vrijednosti;

3) informacije su od manjeg značaja za konkretnu ponudu ili uključenje u trgovanje i ne utiču na procjenu finansijskog položaja i očekivanja emitenta ili garanta.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada određene informacije koje se zahtijevaju ovim zakonom nijesu primjenjive na područje poslovanja, pravni oblik emitenta ili garanta ili na hartije od vrijednosti na koje se prospekt odnosi, prospekt mora sadržati informacije koje su ekvivalentne traženim informacijama, ukoliko takve informacije postoje.

(3) Ako takve ekvivalentne informacije ne postoje, predmetne informacije se ne uključuju u prospekt.

(4) U svakom slučaju, prospekt mora sadržati informacije koje omogućavaju investitorima donošenje utemeljene odluke o ulaganju.

(5) Ako za hartije od vrijednosti garantuje država članica, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje hartija od vrijednosti u trgovanje može izostaviti informacije koje se odnose na tog garanta, u skladu sa propisima Evropske unije i uz poštovanje uslova iz stava 1 ovog člana.

(6) Komisija je dužna da o zahtjevu iz stava 1 ovog člana odluči bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(7) Komisija vodi evidenciju o svim odobrenim izostavljanjima informacija i dužna je da, u skladu sa propisima Evropske unije, dostavlja Evropskoj agenciji za hartije od vrijednosti i tržišta kapitala (ESMA) godišnje izvještaje o izostavljenim informacijama.

Uključivanje upućivanjem u prospekt

Član 16

(1) Informacije koje se uključuju u prospekt mogu se uključiti upućivanjem na dokumente koji su prethodno ili istovremeno objavljeni elektronskim putem, pod uslovom da su:

1) sastavljeni u skladu sa zakonom i primjenjivim zahtjevima o jeziku prospekta;

2) dostupni javnosti na način koji obezbjeđuje lako i besplatno pristupanje; i

3) sadržani u dokumentima koji su odobreni od strane Komisije ili su podneseni Komisiji u skladu sa zakonom.

(2) Informacije koje se uključuju upućivanjem moraju predstavljati najnovije dostupne informacije u trenutku uključivanja u prospekt.

(3) Ako se upućivanjem uključuju samo određeni dijelovi dokumenta, u prospektu mora biti jasno naznačeno:

1) koji dijelovi dokumenta su uključeni; i

2) da dijelovi koji nijesu uključeni nijesu relevantni za procjenu ulaganja ili su obuhvaćeni drugim dijelovima prospekta.

(4) Prospekt mora sadržati:

1) pregled svih dokumenata na koje se upućuje;

2) jasne oznake i reference koje omogućavaju investitorima jednostavno pronalaženje relevantnih informacija; i

3) linkove ili druge elektronske veze ka dokumentima koji sadrže informacije uključene upućivanjem.

(5) Izdavalac, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu dužno je da, tokom postupka odobravanja prospekta, Komisiji dostavi u elektronskoj formi sve dokumente na koje se upućuje, osim ako su ti dokumenti već dostavljeni ili odobreni od strane Komisije.

(6) Informacije koje nijesu obavezne za uključivanje u prospekt mogu se dobrovoljno uključiti upućivanjem, pod uslovima iz ovog člana.

(7) Ako se u vrijeme važenja osnovnog prospekta objave nove godišnje finansijske informacije ili informacije za međuperiode, iste se mogu uključiti u osnovni prospekt upućivanjem, u skladu sa ovim članom, bez obaveze objavljivanja dopune prospekta, u skladu sa zakonom.

Postupak provjere i komunikacija tokom odobrenja prospekta

Član 17

(1) U postupku odobrenja prospekta, Komisija vrši provjeru potpunosti, razumljivosti i dosljednosti informacija sadržanih u prospektu i dokumentaciji dostavljenoj uz zahtjev, u skladu sa zakonom i ovim pravilima.

(2) Ako Komisija u toku postupka utvrdi da nacrt prospekta ne ispunjava propisane zahtjeve ili da je potrebno izvršiti izmjene ili dostaviti dodatne informacije, o tome bez odlaganja obavještava podnosioca zahtjeva, uz jasno navođenje:

- 1) nedostataka u prospektu;
- 2) potrebnih izmjena; i
- 3) dodatnih informacija koje je potrebno dostaviti.

(3) Rok za odlučivanje o zahtjevu za odobrenje prospekta počinje da teče od dana dostavljanja potpunog, odnosno revidiranog nacrta prospekta ili traženih dodatnih informacija.

(4) Podnosilac zahtjeva dužan je da, u postupku odobrenja prospekta, saraduje sa Komisijom i bez odlaganja dostavlja tražene izmjene i dopune, u cilju efikasnog i blagovremenog okončanja postupka.

(5) Komisija omogućava neposrednu komunikaciju sa podnosiocem zahtjeva tokom postupka odobrenja prospekta, uključujući razmjenu informacija elektronskim putem.

(6) Smjernice i tehnička uputstva u vezi sa postupkom odobrenja prospekta, uključujući način komunikacije, format dostave dokumentacije i kontakt podatke, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

(7) Odbijanje odobrenja prospekta zasniva se na razlozima utvrđenim zakonom, pri čemu Komisija u obrazloženju rješenja jasno navodi razloge za odbijanje.

Naknade za postupak odobrenja prospekta

Član 18

(1) Naknade koje Komisija naplaćuje u postupku odobrenja prospekta, uključujući odobrenje dopuna prospekta, univerzalnog dokumenta za registraciju i drugih povezanih dokumenata, utvrđuju se pravilima o naknadama za rad Komisije.

(2) Naknade iz stava 1 ovog člana moraju biti srazmjerne i javno objavljene.

Objava prospekta

Član 19

(1) Prospekt se objavljuje na način kojim se obezbjeđuje njegova laka dostupnost javnosti, tako da je dostupan u posebnom dijelu internet stranice iz člana 473 zakona, bez potrebe za dodatnim pretragama ili navigacijom kroz više nivoa sadržaja.

(2) Dio internet stranice u kojem je objavljen prospekt mora biti organizovan tako da:

- 1) omogućava jednostavan pristup svim dokumentima koji čine prospekt;
- 2) sadrži jasne i funkcionalne linkove na:
 - a) dokumente uključene upućivanjem,
 - b) dopune prospekta,
 - c) konačne uslove, kada je primjenjivo;
- 3) obezbjeđuje da su svi povezani dokumenti dostupni u istom dijelu internet stranice kao i prospekt.

(3) Ako se prospekt sastoji od više dokumenata, svaki pojedinačni dokument mora sadržati:

- 1) jasnu naznaku da čini sastavni dio prospekta;

2) informaciju gdje su dostupni ostali sastavni djelovi prospekta.

(4) U slučaju kada se objavljuje poseban skraćeni prospekt (sažetak), mora biti jasno naznačeno na koji se prospekt odnosi.

(5) Linkovi koji se koriste za upućivanje na dokumente iz prospekta moraju biti funkcionalni i dostupni tokom cijelog perioda javne dostupnosti prospekta propisanog zakonom.

(6) Prospekt i svi njegovi sastavni djelovi moraju biti objavljeni u formatu koji:

- 1) omogućava preuzimanje, pretraživanje i štampanje;
- 2) ne dozvoljava izmjene sadržaja nakon objave.

(7) Objavljeni prospekt mora sadržati jasno i vidljivo upozorenje o:

- 1) datumu isteka njegovog važenja; i
- 2) činjenici da nakon isteka važenja ne postoji obaveza objavljivanja dopune prospekta.

(8) Objavljivanje prospekta mora biti izvršeno na način da je sadržaj u potpunosti identičan verziji koju je odobrila Komisija.

(9) Prospekt se objavljuje u razumnom roku prije početka javne ponude ili uključenja hartija od vrijednosti u trgovanje, a najkasnije na dan početka javne ponude ili uključenja u trgovanje.

(10) U slučaju inicijalne javne ponude akcija koje se prvi put uključuju u trgovanje na regulisanom tržištu, prospekt mora biti dostupan javnosti najmanje tri radna dana prije isteka roka za prihvatanje ponude, kada je to primjenjivo.

(11) Kada se prospekt sastoji od više dokumenata ili uključuje informacije upućivanjem, ti dokumenti mogu se objaviti odvojeno, pod uslovom da su javno dostupni u skladu sa zakonom i da je jasno naznačeno kako se međusobno povezuju.

(12) Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključjenje u trgovanje dužno je, na zahtjev investitora, bez naknade dostaviti prospekt u elektronskom obliku.

(13) Komisija na svojoj internet stranici objavljuje listu odobrenih prospekata, uključujući linkove na njihove objave, kao i informacije o državama domaćinima u kojima je prospekt notifikovan, te redovno ažurira tu listu.

(14) Komisija, prilikom dostavljanja prospekta ESMA-i, obezbjeđuje i dostavljanje podataka potrebnih za razvrstavanje prospekta u mehanizmu čuvanja, uključujući podatke koji omogućavaju mašinsku čitljivost, u skladu sa regulatornim tehničkim standardima Evropske unije.

(15) Komisija obezbjeđuje da prospekti dostavljeni ESMA-i budu dostupni putem mehanizma čuvanja koji omogućava besplatan pristup i pretraživanje.

(16) Prospekt EU za naknadna izdanja i prospekt EU za rast razvrstavaju se u mehanizmu čuvanja ESMA-e na način koji omogućava njihovo jasno razlikovanje od drugih vrsta prospekata

Dostavljanje informacija za potrebe jedinstvene evropske pristupne tačke – ESAP

Član 20

(1) Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključjenje u trgovanje na regulisanom tržištu dužan je da, istovremeno sa objavljivanjem informacija u skladu sa zakonom, dostavi te informacije Komisiji radi njihove dostupnosti na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP).

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana dostavljaju se u formatu koji omogućava izdvajanje podataka ili, kada je to propisano pravom Evropske unije, u mašinski čitljivom formatu.

(3) Uz informacije iz stava 1 ovog člana dostavljaju se najmanje sljedeći metapodaci:

- 1) identitet emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključjenje u trgovanje na regulisanom tržištu;
- 2) identifikaciona oznaka pravnog lica (LEI), ako postoji;
- 3) kategorija veličine emitenta, ako je primjenjivo;
- 4) sektor djelatnosti emitenta, ako je primjenjivo;
- 5) vrsta informacija u skladu sa klasifikacijom propisanom pravom Evropske unije;
- 6) naznaka da li informacije sadrže lične podatke.

(4) Emitent, ponuđač ili lice iz stava 1 ovog člana dužan je da obezbijedi tačnost i potpunost dostavljenih metapodataka.

(5) Komisija je nadležni organ za prikupljanje informacija za potrebe ESAP-a i obezbjeđuje njihovo dalje dostavljanje u skladu sa propisima Evropske unije.

(6) Dostavljanje informacija vrši se u skladu sa tehničkim zahtjevima, formatima i standardima utvrđenim regulatornim i sprovedbenim tehničkim standardima Evropske unije.

Oglašavanje u vezi sa javnom ponudom i uvrštenjem hartija od vrijednosti

Član 21

(1) Oglasi koji se odnose na javnu ponudu hartija od vrijednosti ili uvrštenje za trgovanje na regulisanom tržištu moraju:

1) jasno navoditi da je prospekt objavljen ili će biti objavljen i mjesto gdje ga investitori mogu dobiti;

2) biti jasno označeni kao oglasi;

3) sadržati informacije koje su istinite, nedvosmislene i u skladu sa informacijama sadržanim u prospektu ili informacijama koje se zahtijevaju u prospektu.

(2) Kada se bitne informacije objave samo odabranim investitorima:

1) u slučaju da prospekt nije obavezan, iste informacije se dostavljaju svim investitorima kojima je ponuda upućena;

2) u slučaju da se prospekt zahtijeva, iste informacije se uključuju u prospekt ili dopunu prospekta.

(3) Ako zakonska obaveza izrade prospekta ne postoji, izdavalac ili ponuđač mora osigurati da važne informacije budu dostavljene profesionalnim investitorima ili odabranim kategorijama investitora kojima je ponuda namijenjena.

(4) Oglasi moraju biti u skladu sa tehničkim i oblikovnim standardima, uključujući formu, sadržaj, način distribucije i eventualne metapodatke, u skladu sa regulatornim i sprovedbenim tehničkim standardima ESMA.

(5) U prekograničnim slučajevima Komisija, u saradnji sa nadležnim organom države u kojoj se oglas distribuira, obezbjeđuje provjeru usklađenosti oglasa sa informacijama sadržanim u prospektu i razmjenjuje informacije u skladu sa pravilima o zaštiti povjerljivih podataka.

(6) Nadziranje oglasa ne smije ometati postupak obavještanja u vezi sa javnom ponudom hartija od vrijednosti niti stvarati dodatno administrativno opterećenje za emitenta, ponuđača ili lice koje traži uvrštenje za trgovanje na regulisanom tržištu.

(7) Naknade koje nadležna tijela naplaćuju za nadzor oglasa moraju biti nediskriminirajuće, srazmjerne i proporcionalne obavljanju nadzornih zadataka, te se objavljuju na internetskim stranicama nadležnih tijela.

Dopuna prospekta

Član 22

(1) Ako se u periodu od odobrenja prospekta do zaključenja perioda ponude ili početka trgovanja na regulisanom tržištu pojave značajni novi činiooci, bitne greške ili netačnosti koje mogu uticati na procjenu hartija od vrijednosti, finansijski posrednik ili izdavalac:

1) obavještava investitore o objavi dopune, mjestu i periodu njene objave, uključujući objavu na internetskim stranicama;

2) pomaže investitore u ostvarivanju prava na povlačenje prihvata kada je to predviđeno zakonom;

3) koristi elektronsku komunikaciju za obavještanje investitore koji su na to pristali, u skladu sa zakonom.

(2) Pravo na povlačenje iz zakona primjenjuje se samo na izdanje ili izdanja kojima se dopuna neposredno odnosi.

(3) Dopuna osnovnog prospekta ne smije uvoditi nove vrste hartija od vrijednosti za koje potrebne informacije nisu uključene u osnovni prospekt, osim ako je to neophodno radi usklađenja sa kapitalnim zahtjevima na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava kojim se prenosi pravo Unije.

(4) Ako se dopuna odnosi na informacije iz registracionog dokumenta ili univerzalnog registracionog dokumenta koji se koristi u više prospekata, u dopuni se navode svi prospekti na koje se odnosi, pri čemu se dopuna odobrava i objavljuje u skladu sa zakonom.

(5) Finansijski posrednik ili izdavalac obavještava investitore koji imaju pravo na povlačenje najkasnije do kraja prvog radnog dana nakon dana objave dopune. U obavještenju se jasno navodi:

1) da pravo na povlačenje imaju samo oni investitore koji su pristali kupiti ili upisati hartije od vrijednosti prije objave dopune i ako im hartije od vrijednosti još nisu isporučeni;

2) period tokom kojeg se pravo može ostvariti;

3) osoba ili kontakt putem kojeg investitore mogu ostvariti pravo na povlačenje.

(6) U dopuni je, prema potrebi, uključena konsolidovana verzija dopunjenog prospekta, registracionog dokumenta ili univerzalnog registracionog dokumenta, kako bi se osigurala jasnoća i razumljivost informacija, a dodatna uključivanja se smatraju zahtjevom za dodatne informacije u skladu sa zakonom.

Važenje prospekta odobrenog u drugoj državi članici i zabrana dodatnih postupaka

Član 23

(1) Prospekt i dopuna prospekta koji su odobreni od strane nadležnog organa matične države članice važe za javnu ponudu hartija od vrijednosti ili za njihovo uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, bez potrebe za dodatnim odobrenjem od strane Komisije.

(2) Komisija ne smije zahtijevati sprovođenje dodatnog postupka odobrenja, niti nametati dodatne administrativne zahtjeve u vezi sa prospektom i njegovim dopunama koje je odobrio nadležni organ matične države članice.

(3) Odredbe ovog člana primjenjuju se pod uslovom da je Komisiji dostavljena dokumentacija u skladu sa zakonom, uključujući potvrdu o odobrenju prospekta, kopiju prospekta i njegovih dopuna, kao i prevod sažetka, kada je to primjenjivo.

(4) Komisija prihvata prospekt i njegove dopune na osnovu obavještenja nadležnog organa matične države članice, koje se dostavlja u skladu sa pravilima Evropske unije, uključujući postupak notifikacije.

(5) Komisija saraduje sa nadležnim organima drugih država članica i sa ESMA radi razmjene informacija i obezbjeđenja jedinstvene primjene propisa u vezi sa prospektima i njihovim dopunama.

(6) U slučaju nastupanja novih činjenica, nepravilnosti ili potrebe za dodatnim informacijama u vezi sa prospektom, Komisija obavještava nadležni organ matične države članice i može zahtijevati preduzimanje odgovarajućih mjera u skladu sa pravom Evropske unije.

(7) Ako nadležni organ matične države članice ne preduzme odgovarajuće mjere ili ako postoji ozbiljna prijetnja za zaštitu investitora, Komisija može preduzeti privremene nadzorne mjere u skladu sa zakonom, uz prethodno obavještanje nadležnog organa matične države članice i ESMA.

Obavještanje o prospektu, dopuni prospekta i konačnim uslovima

Član 24

(1) Kada je Crna Gora matična država članica, Komisija, na zahtjev emitenta, ponuđača, lica koje traži uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu ili lica odgovornog za sastavljanje prospekta, dostavlja nadležnom organu države članice domaćina potvrdu o odobrenju prospekta, zajedno sa elektronskom verzijom prospekta i, ako je primjenjivo, njegovim prevodom i prevodom sažetka.

(2) Komisija dostavlja dokumente iz stava 1 ovog člana:

1) u roku od jednog radnog dana od dana prijema zahtjeva, ako je prospekt već odobren; ili

2) u roku od jednog radnog dana od dana odobrenja prospekta, ako je zahtjev podnijet istovremeno sa zahtjevom za odobrenje prospekta.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se i na dopunu prospekta.

(4) Potvrda o odobrenju iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) potvrdu da je prospekt sastavljen u skladu sa zakonom i pravom Evropske unije;

2) naznaku primjene pojednostavljenog režima objavljivanja, ako je primjenjivo;
3) obrazloženje eventualnog izostavljanja informacija iz prospekta, ako je takvo izostavljanje odobreno.

(5) Komisija istovremeno dostavlja potvrdu o odobrenju i prospekt:

- 1) nadležnom organu države članice domaćina; i
- 2) ESMA.

(6) Komisija obavještava podnosioca zahtjeva o dostavljanju potvrde o odobrenju istovremeno kada se obavještavaju nadležni organ države članice domaćina i ESMA.

(7) Kada konačni uslovi osnovnog prospekta nijesu uključeni u prospekt ili njegovu dopunu, Komisija ih, bez odlaganja nakon prijema, elektronski dostavlja nadležnom organu države članice domaćina i ESMA-i.

(8) Razmjena informacija iz ovog člana vrši se putem sistema za razmjenu podataka uspostavljenog od strane ESMA-e.

(9) Komisija ne naplaćuje naknade za dostavljanje ili prijem obavještenja o prospektima i dopunama prospekata, niti za povezane nadzorne aktivnosti u vezi sa obavještavanjem iz ovog člana.

Obavještavanje o registracionom dokumentu i univerzalnom registracionom dokumentu

Član 25

(1) Ovaj član primjenjuje se na slučajeve kada je registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument odobren od strane nadležnog organa druge države članice, a prospekt podliježe odobrenju Komisije kao nadležnog organa matične države članice.

(2) Na zahtjev emitenta, ponuđača, lica koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ili lica odgovornog za sastavljanje dokumenta, nadležni organ koji je odobrio registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument dostavlja Komisiji:

1) potvrdu o odobrenju kojom se potvrđuje da je dokument sastavljen u skladu sa pravom Evropske unije;

2) elektronsku verziju registracionog dokumenta ili univerzalnog registracionog dokumenta i svake njegove izmjene;

3) prevod dokumenta, ako je primjenjivo.

(3) Dokumenti iz stava 2 ovog člana dostavljaju se:

1) u roku od jednog radnog dana od dana prijema zahtjeva; ili

2) u roku od jednog radnog dana od dana odobrenja dokumenta, ako je zahtjev podnijet istovremeno sa zahtjevom za odobrenje.

(4) Nadležni organ koji je odobrio registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument istovremeno dostavlja potvrdu o odobrenju:

1) Komisiji; i

2) ESMA.

(5) Lice koje je podnijelo zahtjev iz stava 2 ovog člana obavještava se o dostavljanju potvrde o odobrenju istovremeno kada i Komisija.

(6) Potvrda o odobrenju iz stava 2 ovog člana sadrži i informacije o eventualnoj primjeni izuzetaka ili pojednostavljenog režima, kao i obrazloženje takve primjene.

(7) Registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument o kojem je Komisija obaviještena u skladu sa ovim članom može se koristiti kao sastavni dio prospekta koji se podnosi Komisiji na odobrenje.

(8) Komisija ne vrši provjeru niti odobravanje registracionog dokumenta ili univerzalnog registracionog dokumenta iz stava 7 ovog člana, već odobrava samo dio prospekta koji se odnosi na hartije od vrijednosti i sažetak, nakon prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana.

(9) Ako registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument sadrži dodatak sa ključnim informacijama o emitentu, taj dodatak se koristi za potrebe izrade sažetka prospekta, bez njegove izmjene u dijelu koji se odnosi na osnovne podatke o emitentu.

(10) Ako nastanu nove okolnosti, bitne greške ili netačnosti koje se odnose na registracioni dokument ili univerzalni registracioni dokument, dopuna tog dokumenta podnosi se na odobrenje nadležnom organu koji je dokument odobrio, a Komisija se o tome obavještava bez odlaganja, a najkasnije u roku od jednog radnog dana od odobrenja dopune.

(11) Komisija ne naplaćuje naknade za prijem obavještenja o registracionim dokumentima, univerzalnim registracionim dokumentima i njihovim dopunama, niti za povezane nadzorne aktivnosti.

(12) Razmjena informacija iz ovog člana vrši se putem sistema za razmjenu podataka koji uspostavlja ESMA.

Upotreba jezika u vezi sa prospektom, sažetkom i konačnim uslovima

Član 26

(1) Prospekt koji se odobrava od strane Komisije sastavlja se na crnogorskom jeziku, osim u slučajevima propisanim zakonom i ovim pravilima.

(2) Kada se javna ponuda hartija od vrijednosti ili uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu sprovodi u jednoj ili više država članica, uključujući Crnu Goru ili isključivo u državama članicama, prospekt može biti sastavljen:

1) na jeziku koji su prihvatili nadležni organi tih država; ili

2) na jeziku koji se uobičajeno koristi u oblasti međunarodnih finansija, prema izboru emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključenje u trgovanje.

(3) Sažetak prospekta sastavlja se:

1) na crnogorskom jeziku, kada je Crna Gora matična ili država domaćin; ili

2) na službenom jeziku države članice domaćina ili na drugom jeziku koji je prihvatio nadležni organ te države.

(4) Komisija ne zahtijeva prevođenje drugih dijelova prospekta osim sažetka, osim ako je to neophodno radi zaštite investitora ili pravilnog sprovođenja postupka odobravanja.

(5) Konačni uslovi osnovnog prospekta sastavljaju se na istom jeziku na kojem je sastavljen odobreni osnovni prospekt.

(6) Sažetak pojedinačnog izdanja koji se prilaže uz konačne uslove sastavlja se:

1) na crnogorskom jeziku, kada se ponuda sprovodi u Crnoj Gori; i/ili

2) na službenom jeziku države članice domaćina ili na drugom jeziku koji je prihvatio nadležni organ te države, kada se dostavlja nadležnom organu te države.

(7) U slučaju nevlasničkih hartija od vrijednosti koje su namijenjene isključivo kvalifikovanim investitorima ili čija je pojedinačna nominalna vrijednost najmanje 100.000 eura, prospekt može biti sastavljen isključivo na jeziku koji se uobičajeno koristi u oblasti međunarodnih finansija, bez obaveze prevođenja cijelog prospekta na crnogorski jezik, uz obavezu dostavljanja sažetka na crnogorskom jeziku kada je Crna Gora država domaćin.

(8) Komisija prihvata dokumente sastavljene na jeziku koji se uobičajeno koristi u oblasti međunarodnih finansija bez dodatnih administrativnih zahtjeva, osim onih koji su neophodni za sprovođenje nadzora.

Prospekt emitenta iz treće države sastavljen u skladu sa pravom Evropske unije

Član 27

(1) Kada izdavalac sa sjedištem u trećoj državi namjerava da izvrši javnu ponudu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili da zatraži uključenje hartija od vrijednosti za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, može sastaviti prospekt u skladu sa odredbama zakona, ovih pravila i pravom Evropske unije.

(2) Prospekt iz stava 1 ovog člana podliježe odobrenju Komisije kao nadležnog organa matične države članice, u skladu sa odredbama zakona i ovih pravila kojima se uređuje odobravanje prospekta.

(3) Nakon odobrenja iz stava 2 ovog člana, na prospekt i emitenta iz treće države primjenjuju se sva prava i obaveze propisane odredbama zakona i ovih pravila i relevantnim propisima Evropske unije koji se odnose na prospekt.

(4) Izdavalac iz treće države iz stava 1 ovog člana podliježe nadzoru Komisije u pogledu ispunjavanja obaveza u vezi sa prospektom, javnom ponudom i uključanjem hartija od vrijednosti u trgovanje na regulisanom tržištu.

(5) Na prospekt iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe odredbama zakona i ovih pravila Komisije koje se odnose na:

- 1) objavljivanje prospekta;
- 2) oglašavanje;
- 3) dopune prospekta;
- 4) obavještanje nadležnih organa drugih država članica; i
- 5) dostupnost informacija na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački.

Ekvivalentnost prospekta iz treće države

Član 28

(1) Emitent sa sjedištem u trećoj državi može javno ponuditi hartije od vrijednosti u Crnoj Gori ili zatražiti njihovo uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu na osnovu prospekta koji je sačinjen i odobren u skladu sa propisima te treće države (u daljem tekstu: prospekt treće države), ako su ispunjeni uslovi propisani ovim članom.

(2) Prospekt treće države može se koristiti u smislu stava 1 ovog člana ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

1) Evropska komisija donijela je odluku kojom se utvrđuje da pravni i nadzorni okvir treće države obezbjeđuje ekvivalentnost u smislu zahtjeva za izradu, odobravanje i objavljivanje prospekta;

2) emitent je dostavio prospekt treće države Komisiji;

3) emitent je dostavio pisanu potvrdu da je prospekt odobren od nadležnog organa treće države, uključujući identitet i kontakt podatke tog organa;

4) prospekt treće države ispunjava zahtjeve u pogledu jezika u skladu sa zakonom;

5) svi oglasi koji se odnose na javnu ponudu ili uključivanje hartija od vrijednosti u trgovanje u Crnoj Gori ispunjavaju zahtjeve propisane zakonom i ovim pravilima;

6) Komisija ili, kada je primjenjivo, ESMA imaju uspostavljene odgovarajuće sporazume o saradnji sa nadležnim organom treće države u kojoj emitent ima sjedište.

(3) Ako emitent iz treće države koristi prospekt treće države za javnu ponudu ili uključivanje hartija od vrijednosti u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, a Crna Gora nije njegova matična država, primjenjuju se odredbe zakona koje uređuju:

1) korišćenje prospekta odobrenog u drugoj državi članici;

2) obavještanje nadležnih organa; i

3) upotrebu jezika.

(4) Emitent iz treće države koji ispunjava uslove iz ovog člana ima ista prava i podliježe istim obavezama kao emitent čiji je prospekt odobren u skladu sa zakonom, uključujući obaveze u vezi sa:

1) objavljivanjem dopune prospekta;

2) odgovornošću za informacije sadržane u prospektu;

- 3) objavljivanjem informacija investitorima;
- 4) pravilima oglašavanja;
- 5) nadzorom od strane Komisije.

(5) Smatra se da je pravni i nadzorni okvir treće države ekvivalentan u smislu stava 2 tačka 1 ovog člana ako obezbjeđuje najmanje:

1) da prospekt sadrži sve bitne informacije koje su investitorima potrebne za donošenje informisane investicione odluke, na način uporediv sa zahtjevima iz zakona;

2) da, kada je to primjenjivo, prospekt sadrži sažetak sa ključnim informacijama prilagođen malim investitorima;

3) da su jasno utvrđena pravila o građanskopravnoj odgovornosti za informacije sadržane u prospektu, koja se primjenjuju najmanje na emitenta i članove njegovih upravljačkih, rukovodećih ili nadzornih organa, kao i na ponuđača ili lice koje traži uključivanje u trgovanje;

4) da postoji obaveza dopune prospekta u slučaju nastanka ili utvrđivanja značajnih novih činjenica, bitnih grešaka ili netačnosti koje mogu uticati na procjenu hartija od vrijednosti, kao i pravo investitora na odustanak;

5) da nadležni organ treće države sprovodi nadzor nad odobravanjem i objavljivanjem prospekta, uključujući prethodnu provjeru i odobrenje prospekta, na način koji obezbjeđuje zaštitu investitora.

(6) Komisija može zahtijevati dodatne informacije, dokumentaciju ili pojašnjenja od emitenta ili nadležnog organa treće države radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz ovog člana.

(7) Komisija može odbiti korišćenje prospekta treće države ako utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi iz ovog člana ili da bi njegovo korišćenje moglo ugroziti zaštitu investitora ili integritet tržišta kapitala.

Saradnja sa nadležnim organima trećih država

Član 29

(1) Za potrebe primjene odredaba koje uređuju korišćenje prospekta iz treće države i, kada je to potrebno, odobravanje prospekta emitenta iz treće države, Komisija može zaključivati sporazume o saradnji sa nadležnim nadzornim organima trećih država.

(2) Sporazumi o saradnji iz stava 1 ovog člana zaključuju se u cilju:

1) razmjene informacija neophodnih za vršenje nadzornih funkcija Komisije;

2) obezbjeđivanja efikasne primjene propisa u oblasti prospekta;

3) izvršavanja obaveza koje proizilaze iz zakona i ovih pravila u odnosu na emitente iz trećih država.

(3) Sporazumi o saradnji iz stava 1 ovog člana moraju obezbijediti najmanje:

1) efikasnu i blagovremenu razmjenu informacija između Komisije i nadležnog organa treće države;

2) mogućnost razmjene informacija koje su relevantne za nadzor nad javnom ponudom hartija od vrijednosti i uključivanjem u trgovanje na regulisanom tržištu;

3) mehanizme za saradnju u slučaju povreda propisa i preduzimanja nadzornih mjera;

4) zaštitu povjerljivih informacija u skladu sa pravilima o čuvanju poslovne tajne.

(4) Komisija neće zaključiti sporazum o saradnji sa nadležnim organom treće države koja:

1) je identifikovana kao jurisdikcija sa strateškim nedostacima u sistemu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa relevantnim aktima Evropske unije; ili

2) se nalazi na listi nekooperativnih jurisdikcija u poreske svrhe koju utvrđuje Evropska unija.

(5) Prije zaključenja sporazuma o saradnji Komisija može obavijestiti ESMA i druga nadležna tijela, kada je to primjenjivo.

(6) Komisija saraduje sa ESMA-om u cilju:

1) olakšavanja i koordinacije zaključivanja sporazuma o saradnji sa nadležnim organima trećih država;

2) razmjene informacija koje mogu biti relevantne za preduzimanje nadzornih mjera;

3) obezbjeđivanja dosljedne primjene standarda u oblasti prospekta.

(7) Sporazumi o saradnji mogu se zaključiti samo ako nadležni organ treće države obezbjeđuje da informacije koje se razmjenjuju podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne koja je najmanje ekvivalentna obavezi propisanoj zakonom.

(8) Informacije razmijenjene u skladu sa sporazumima o saradnji koriste se isključivo za potrebe vršenja nadzornih funkcija Komisije u skladu sa zakonom i ne mogu se dalje otkrivati bez saglasnosti organa koji ih je dostavio, osim ako je to propisano zakonom.

Nadležnost Komisije i delegiranje poslova

Član 30

(1) Komisija je nadležno tijelo odgovorno za sprovođenje odredaba zakona i ovih pravila koje uređuju izradu, odobravanje, objavljivanje i nadzor nad prospektom, kao i za obezbjeđivanje njihove dosljedne primjene.

(2) Komisija obavlja svoje nadležnosti kao samostalan i nezavisan regulatorni organ i dužna je da postupa nepristrasno i nezavisno od učesnika na tržištu kapitala.

(3) Komisija može, radi efikasnijeg izvršavanja svojih nadležnosti, povjeriti pojedine tehničke i operativne poslove trećim licima, naročito u vezi sa:

- 1) elektronskom objavom odobrenih prospekata i dopuna prospekta;
- 2) održavanjem informacionih sistema i registara;
- 3) tehničkom obradom i distribucijom podataka.

(4) Povjeravanje poslova iz stava 3 ovog člana vrši se na osnovu posebne odluke Komisije kojom se naročito utvrđuje:

- 1) vrsta i obim poslova koji se povjeravaju;
- 2) način i uslovi njihovog obavljanja;
- 3) obaveza trećeg lica da obezbijedi organizaciju i postupanje kojima se sprječava sukob interesa;
- 4) obaveza zaštite povjerljivih informacija i zabrana njihove zloupotrebe ili korišćenja na način kojim se narušava tržišno takmičenje;
- 5) nadzor Komisije nad izvršavanjem povjerenih poslova.

(5) Povjeravanje poslova iz stava 3 ovog člana ne utiče na odgovornost Komisije za:

- 1) odobravanje prospekta i dopune prospekta;
- 2) nadzor nad usklađenošću sa zakonom i ovim pravilima;
- 3) preduzimanje nadzornih i drugih mjera u skladu sa zakonom.

(6) Komisija obezbjeđuje transparentnost u vezi sa povjeravanjem poslova iz stava 3 ovog člana i, kada je to primjenjivo, obavještava ESMA o takvim odlukama i uslovima pod kojima su poslovi povjereni.

Mjere nadzora u slučaju neusklađenosti

Član 31

(1) Kada Komisija utvrdi ili osnovano posumnja da učesnik na tržištu ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona ili propisa donijetih na osnovu ovog zakona, ili kada učesnik ne postupi po zahtjevu Komisije u skladu sa ovlaštenjima iz člana 479 ovog zakona, Komisija može preduzeti jednu ili više sljedećih mjera:

- 1) naložiti prestanak postupanja koje predstavlja neusklađenost;
- 2) naložiti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i usklađivanje sa propisima;
- 3) naložiti dostavljanje dodatnih informacija, dokumentacije ili izjašnjenja;
- 4) naložiti privremenu obustavu ili zabranu javne ponude hartija od vrijednosti;
- 5) naložiti privremenu obustavu ili zabranu trgovanja hartijama od vrijednosti;
- 6) naložiti privremenu obustavu ili zabranu oglašavanja u vezi sa javnom ponudom ili uključivanjem u trgovanje;
- 7) naložiti regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u obustavu trgovanja hartijama od vrijednosti;
- 8) preduzeti druge mjere potrebne radi zaštite investitora i integriteta tržišta.

(2) Mjere iz stava 1 ovog člana mogu se izreći samostalno ili zajedno, u zavisnosti od prirode i težine neusklađenosti.

Kriterijumi za izricanje mjera i sankcija

Član 32

(1) Prilikom izricanja mjera i sankcija Komisija uzima u obzir sljedeće okolnosti:

- 1) težinu i trajanje neusklađenosti;
- 2) stepen odgovornosti učinioca;
- 3) ostvarenu korist ili izbjegnuti gubitak;
- 4) finansijsku snagu odgovornog lica;
- 5) stepen saradnje sa Komisijom tokom postupka;
- 6) prethodno ponašanje i eventualna ranija kršenja propisa;
- 7) potrebu zaštite investitora i integriteta tržišta.

(2) Mjere i sankcije se izriču na način koji je proporcionalan, efikasan i odvratajući, u skladu sa ciljevima propisa iz oblasti tržišta kapitala.

(3) Komisija može, u skladu sa zakonom, uz mjere iz ovog člana izreći i novčane kazne propisane zakonom.

Objavljivanje mjera, sankcija i neusklađenosti

Član 33

(1) Komisija može javno objaviti informacije o utvrđenoj neusklađenosti, izrečenim mjerama i sankcijama, uključujući identitet odgovornog lica, prirodu kršenja i preduzete mjere.

(2) Objavljivanje iz stava 1 ovog člana vrši se na način koji osigurava transparentnost tržišta, uz poštovanje propisa o zaštiti podataka o ličnosti i poslovnoj tajni.

(3) Komisija može odlučiti da ne objavi ili da objavljivanje odloži u slučajevima kada bi objavljivanje moglo:

- 1) ugroziti stabilnost finansijskog sistema;
- 2) ozbiljno narušiti interese investitora;
- 3) ugroziti tok postupka nadzora ili istrage.

(4) Kada razlozi iz stava 3 ovog člana prestanu da postoje, Komisija bez odlaganja objavljuje informacije iz stava 1 ovog člana.

Mehanizam za prijavu kršenja

Član 34

(1) Komisija uspostavlja efikasne, nezavisne i povjerljive mehanizme za prijavljivanje stvarnih ili potencijalnih kršenja ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

(2) Mehanizmi iz stava 1 ovog člana uključuju najmanje:

1) posebne, sigurne i nezavisne kanale za prijem prijave kršenja, uključujući elektronske i druge odgovarajuće komunikacione kanale;

2) jasne i transparentne procedure za prijem, evidenciju, obradu i dalje postupanje po prijavama;

3) zaštitu identiteta lica koje prijavljuje i lica na koje se prijava odnosi u svim fazama postupka, osim u slučajevima kada je otkrivanje identiteta propisano zakonom u okviru sudskog ili upravnog postupka;

4) zaštitu ličnih podataka lica koje prijavljuje i drugih uključenih lica u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti;

5) zaštitu lica koje prijavi kršenje od bilo kog oblika odmazde, diskriminacije, uznemiravanja ili drugog nepovoljnog postupanja;

6) zaštitu zaposlenih koji prijave kršenje u vezi sa njihovim radnim odnosom, uključujući zabranu otkaza, degradacije ili drugih nepovoljnih mjera zbog podnošenja prijave.

(3) Subjekti koji obavljaju djelatnosti uređene zakonom i ovim pravilima dužni su da uspostave interne, nezavisne i povjerljive procedure za prijavljivanje kršenja, koje omogućavaju zaposlenima da na siguran način prijave stvarna ili potencijalna kršenja putem posebnog kanala odvojenog od redovnih upravljačkih struktura.

(4) Subjekti iz stava 3 ovog člana dužni su da obezbijede da zaposleni budu upoznati sa procedurama za prijavljivanje kršenja i sa svojim pravima u pogledu zaštite prilikom prijavljivanja.

Stupanje na snagu

Član 35

(1) Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

(2) Primjena ovih pravila započinje od dana početka primjene odredaba Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore”, broj 016/2026).

Broj: 01/7-456/2-26

Podgorica, 14. maj 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

1286.

Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) na osnovu člana 47 Zakona o tržištu kapitala ("Sl. list CG", br. 01/18 i 069/25) i člana 6 stav 1 tačka 15 alineja 3 Statuta Komisije za tržište kapitala ("Sl. list CG", br. 136/25), na 183. sjednici od 14. maja 2026. godine, je donijela

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA
O NAKNADAMA ZA RAD KOMISIJE ZA TRŽIŠTE
KAPITALA – CJENOVNIKA**

Član 1

U Pravilniku o naknadama za rad Komisije za tržište kapitala - Cjenovnik („Službeni list Crne Gore”, br.144/25 i 044/26) u članu 3 stavovi 1,2,3 i 4 mijenjaju se i glase:

„Akcionarska društva sa sjedištem u Crnoj Gori plaćaju polugodišnje naknadu u iznosu od 600,00 EUR radi podsticanja, organizovanja i preduzimanja mjera za efikasno funkcionisanja finansijskih tržišta, vođenje knjiga, evidencija i registra u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim zakonom, najkasnije do 31.jula za period januar – jun tekuće godine i do 31.januara za period jul-decembar prethodne godine”.

„Emitenti čije su hartije od vrijednosti uključene na trgovanje na regulisanom tržištu, osim naknade iz stava 1 ovog člana, polugodišnje plaćaju i naknadu za objavljivanje finansijskih izvještaja u iznosu od 1.400,00 EUR, najkasnije do 31.jula za period januar – jun tekuće godine i do 31.januara za period jul-decembar prethodne godine”.

„Akcionarska društva u kojima je u toku postupak stečaja ili likvidacije, kao i društva koja plaćaju naknadu iz člana 16, 18, 19 i 21 ovih Pravila, nijesu obveznici plaćanja naknada iz stava 1 i 2 ovog člana.”

„Privredna društva plaćaju naknadu prilikom podnošenja zahtjeva za:

1) odobrenje prospekta za javnu ponudu emisije vlasničkih i dugoročnih dužničkih hartija od vrijednosti - u visini od 0,30% od obima emisije;

2) evidentiranje zatvorenog prospekta za zatvorenu ponudu emisije hartija od vrijednosti - u visini od 0,30% od obima emisije;

3) odobrenje prospekta za javnu ponudu kao i evidentiranje emisije kratkoročnih dužničkih hartija od vrijednosti - u visini od 0,10% od obima emisije;

4) evidentiranje emisija kada se hartije od vrijednosti emituju unaprijed poznatim sticacima, i to:

a) za emisije akcija po osnovu restrukturiranja društava putem pripajanja, spajanja i podjele uz osnivanje novog društva - u visini od 0,10% od obima emisije;

b) za emisije akcija po osnovu restrukturiranja društava putem pripajanja - u visini od 0,30% od obima emisije;

c) prilikom promjene organizacionog oblika iz društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo-u visini od 0,20% od obima emisije, odnosno ne manje od 1.000,00 EUR; d) emisije akcija po osnovu pretvaranja dobiti u akcijski kapital, pretvaranja rezervi u akcijski kapital i pretvaranja duga u akcijski kapital - u visini od 0,30% od obima emisije;

e) za emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga u akcionarsko društvo - u visini od 0,30% od obima emisije;

f) za emisije akcija po osnovu usitnjavanja, ukрупnjavanja, zamjene ili denominacije hartija od vrijednosti - u iznosu od 500,00 EUR;

g) za emisije akcija po osnovu prodaje akcija u postupcima propisanim zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih društava - visina naknade se utvrđuje shodnom primjenom odredbi ovog pravilnika, zavisno od pravne prirode pojedine emisije;

h) u drugim slučajevima koje utvrdi Komisija - visina naknade se utvrđuje shodnom primjenom odredaba ovog pravilnika, zavisno od pravne prirode pojedine emisije; i

i) za homogenizaciju akcija radi ujednačavanja nominalne vrijednosti u akcionarskom društvu - u visini 0,10% od obima emisije.

5) obustavu trgovine akcijama društva prilikom promjene oblika društva i brisanje iz Registra emitenata - u iznosu od 1.000,00 EUR;

6) registraciju smanjenja kapitala po osnovu pokrića gubitka - u visini od 0,10% od obima smanjenja kapitala;

7) registraciju smanjenja kapitala po drugom osnovu - u visini od 0,30% od obima smanjenja kapitala.

Član 2

U članu 22 stav 2 posle tačke 13 dodaju se dvije nove tačke, koje glase:

14) Pravila o upravljanju alternativnim investicionim fondom koji ima svojstvo pravnog lica i njihove izmjene – u iznosu od 500,00 EUR;

15) Imenovanje revizora – u iznosu od 100,00 EUR.

Član 3

Izmjene i dopune Pravilnika stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore” a primjenjivaće se od 1. jula 2026. godine.

Broj: 01/7-478/1-26

Podgorica, 14. 5. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

1287.

Na osnovu člana 15 stav 4 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list Crne Gore”, br.80/08, 14/17, 28/18, 63/22 i 121/23), Vlada Crne Gore je, dana 13. maja 2026. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

R J E Š E N J E
O IMENOVANJU ZAMJENICE ŠEFA KABINETA PREDSJEDNIKA VLADE CRNE GORE

Za zamjenicu šefa Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore imenuje se Ljubica Radović, dipl. ecc.

Broj: 11-100/26-1884/2
Podgorica, 13. maja 2026. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
mr **Milojko Spajić**, s.r.

1288.

Shodno članu 61 st. 1 i 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18, 34/19, 8/21, 82/25, 3/26 i 33/26), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 14. maja 2026. godine, donijela

R J E Š E N J E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V. D. GENERALNOG DIREKTORA
GENERALNOG DIREKTORATA ZA NATO I POLITIKU BEZBJEDNOSTI U
MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Mr Milošu Nikoliću, vršiocu dužnosti generalnog direktora Generalnog direktorata za NATO i politiku bezbjednosti u Ministarstvu vanjskih poslova, prestaje vršenje navedene dužnosti zbog isteka vremena od šest mjeseci, na koje je određen za vršioca dužnosti generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 11-104/26-1851/3

Podgorica, 14. maja 2026. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
mr **Milojko Spajić**, s.r.

1289.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18, 34/19, 8/21, 82/25, 3/26 i 33/26), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 14. maja 2026. godine, donijela

R J E Š E N J E
O ODREĐIVANJU VRŠIOCA DUŽNOSTI GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG
DIREKTORATA ZA NATO I POLITIKU BEZBJEDNOSTI U MINISTARSTVU
VANJSKIH POSLOVA

Za vršioca dužnosti generalnog direktora Generalnog direktorata za NATO i politiku bezbjednosti u Ministarstvu vanjskih poslova određuje se mr Miloš Nikolić, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 11-100/26-1852/5

Podgorica, 14. maja 2026. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
mr **Milojko Spajić**, s.r.